

Załącznik Nr 1 do Uchwały
Nr VII/30/2015
Rady Powiatu Kamiennogórskiego
z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie
uchwalenia Powiatowej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych na
lata 2015 – 2020.

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2015-2020

Kamienna Góra, kwiecień 2015

Spis treści

I. Wstęp.....	4
II. Diagnoza społeczna powiatu kamiennogórskiego.....	6
II.1. Ogólne informacje o powiecie kamiennogórskim.....	6
II.2. Ludność powiatu kamiennogórskiego.....	10
II.2.1 Liczba ludności powiatu kamiennogórskiego na tle powiatów Dolnego Śląska w 2012 r.....	10
II.2.2. Ogólna liczba ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012.....	11
II.2. 3. Liczba ludności powiatu kamiennogórskiego w miastach i wsiach w latach 2008 - 2012.....	12
II.2. 4. Ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2008 - 2012.....	13
II.2. 5. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w latach 2008 - 2012.....	16
II.3. Przyrost naturalny mieszkańców powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012.....	19
II.4. Współczynnik feminizacji kobiet i mężczyzn w powiecie kamiennogórskim w latach 2008 – 2009.....	20
II.5. Migracje na pobyt stały ludności powiatu kamiennogórskiego wg ekonomicznych grup wieku w latach 2008 – 2012.....	21
II.6. Związki małżeńskie i rozwody mieszkańców powiatu kamiennogórskiego na przestrzeni lat 2008 - 2012.....	24
II.7. Starzenie się populacji mieszkańców powiatu kamiennogórskiego na przestrzeni lat 2008 - 2012.....	25
II.8. Prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2015 - 2035.....	26
II.9. Wykształcenie ludności powiatu kamiennogórskiego.....	29
II.10. Struktura bezrobocia powiatu kamiennogórskiego.....	32
II.11. Niepełnosprawność.....	37
II.11.1 Rehabilitacja społeczna.....	39
II.12 Ubóstwo - definicja, zagrożenia, czynniki.....	41
II.12.1 Zjawisko ubóstwa – region Dolny Śląsk – powiat kamiennogórski.....	42
II.12.2 Dane dotyczące udzielanej pomocy przez Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu kamiennogórskiego.....	46
II.13 Zdrowie psychiczne.....	48
II.14 Profilaktyka uzależnień.....	49
II.15 Przemoc w rodzinie.....	53
II.17 Organizacje pozarządowe na terenie powiatu kamiennogórskiego.....	56
II.17.1 Stowarzyszenia.....	56
II.17.2 Stowarzyszenia kultury fizycznej.....	61
II.17.3 Fundacje.....	63
II.17.4 Uczniowskie kluby sportowe.....	63
II.18 Zdrowie.....	64

III. Analiza SWOT	67
IV. Zestawienie tabelaryczne celów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2015 - 2020.	68

I. Wstęp.

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i osób pozostających bez pracy, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, należy do zadań własnych powiatu.

Zarządzeniem Nr 7/2015 z dnia 26 stycznia 2015 r. Starosta Kamiennogórski powołał Zespół ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zespół ten na podstawie Diagnozy Społecznej Powiatu Kamiennogórskiego, wyodrębnił 10 celów i kierunków działań, które zostały poddane konsultacjom z gminami naszego powiatu i organizacjami pozarządowymi. Diagnoza, sporządzona została w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Domu Pomocy Społecznej w Szarocinie, Powiatowego Ośrodka Wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziecięcej Świetlicy Środowiskowej, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz merytorycznych wydziałów Starostwa Powiatowego w Kamiennej Górze.

Najobszerniejszą część dokumentu stanowi diagnoza sytuacji społecznej, która została skonstruowana na podstawie określenia stanu aktualnych problemów społecznych występujących w Powiecie Kamiennogórskim.

Zadaniem Strategii jest wytyczenie kierunków działań, które służyć mają rozwiązywaniu niekorzystnych zjawisk społecznych, będących przedmiotem diagnozy oraz inspirować podmioty działające w obszarze pomocy społecznej, edukacji, zatrudnienia i bezpieczeństwa obywateli.

Ujęte w formę celów strategicznych, szczegółowych oraz kierunków działań kwestie, wyznaczają obszary, nad którymi skupia się powiatowa polityka społeczna. Wykaz zagadnień zmierzających do realizacji poszczególnych działań przedstawiono w układzie tabelarycznym, oddzielnie dla każdego obszaru problemowego.

Najważniejsze kwestie społeczne zidentyfikowano za pomocą narzędzia, jakim była analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnej polityki społecznej (SWOT).

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest strategicznym dokumentem powiatu, który wpisuje się w priorytety Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2014 - 2020. Na treść i realizację Strategii mają również wpływ obowiązujące ustawy wraz z aktami wykonawczymi oraz programy opracowane na podstawie krajowych programów zdrowotnych:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2015.163 j.t. z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U.2013.595 j.t. z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2011.127.721 j.t. z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2013.135 j.t. z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2011.231.1375 j.t. z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2012.1356 j.t. z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124 j.t. z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2005.180.1493 z późn. zm.),

9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2015.149 j.t.),
10. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2014.1118 j.t.),
11. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2012.778 j.t.),
12. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267 j.t.),
13. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2004.256.2572 j.t.),

oraz

1. Powiatowy program ochrony zdrowia psychicznego,
2. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w powiecie kamiennogórskim.

Podejmowane działania, muszą przełożyć się na konkretne efekty poprzez przeciwdziałanie patologiom, rehabilitowanie osób niepełnosprawnych, likwidację negatywnych zjawisk w dysfunkcyjnych rodzinach, czy też zapobieganie innym przyczynom wykluczenia społecznego osób i rodzin.

Działania te mają doprowadzić do tego, aby świadczenia z pomocy społecznej były ostatnią formą pomocową, aktywną tylko wtedy, kiedy zostaną wyczerpane wszystkie inne możliwości, a w końcowym efekcie winny spowodować by jednostka lub rodzina nie uległa marginalizacji i nie była wyłączona ze społeczeństwa.

Dokument niniejszy musi być poddawany okresowej ocenie i niezbędnym weryfikacjom. Strategia ta jednocześnie pozostaje dokumentem otwartym, nie jest to opracowanie stałe, a wręcz wymagane jest jego uaktualnianie i adaptowanie do zachodzących w otoczeniu zmian.

II. Diagnoza społeczna powiatu kamiennogórskiego.

II.1. Ogólne informacje o powiecie kamiennogórskim.

Powiat kamiennogórski położony jest w południowo-środkowej części województwa dolnośląskiego, pomiędzy Rudawami Janowickimi (północny zachód), Zaworami (południowy wschód), a Grzbietem Lasockim (południowy zachód) i Górami Wałbrzyskimi (północny wschód).

Najwyższy szczyt górski, to Łysocina 1188 m n.p.m. Powiat na południu graniczy z Republiką Czeską, z którą posiada drogowe przejście graniczne Lubawka - Kralovec oraz 4 przejścia turystyczne: Niedamirów - Alberice, Niedamirów - Zacler, Okrzeszyn - Petrikovice i Chełmsko Śląskie - Libna.

Od zachodu graniczy z powiatem jeleniogórskim, od północy z powiatem jaworskim od wschodu z powiatem wałbrzyskim. Jego powierzchnia wynosi 396 km² i stanowi 2% powierzchni województwa dolnośląskiego. Przez środek powiatu przepływa rzeka Bóbr, będąca największym lewostronnym dopływem Odry. Teren powiatu poprzecinany jest licznymi szlakami turystycznymi: pieszymi, rowerowymi oraz dydaktycznymi. Z północy na południe powiatu przebiega droga krajowa nr 5 oraz ze wschodu na zachód linia kolejowa nr 274 relacji Wrocław-Zgorzelec i linia nr 299 łącząca Kamienną Górę z granicą państwa. Powiat kamiennogórski cechuje klimat typowo górski, gdyż położony jest na wysokości od 450 do 550 m n.p.m.

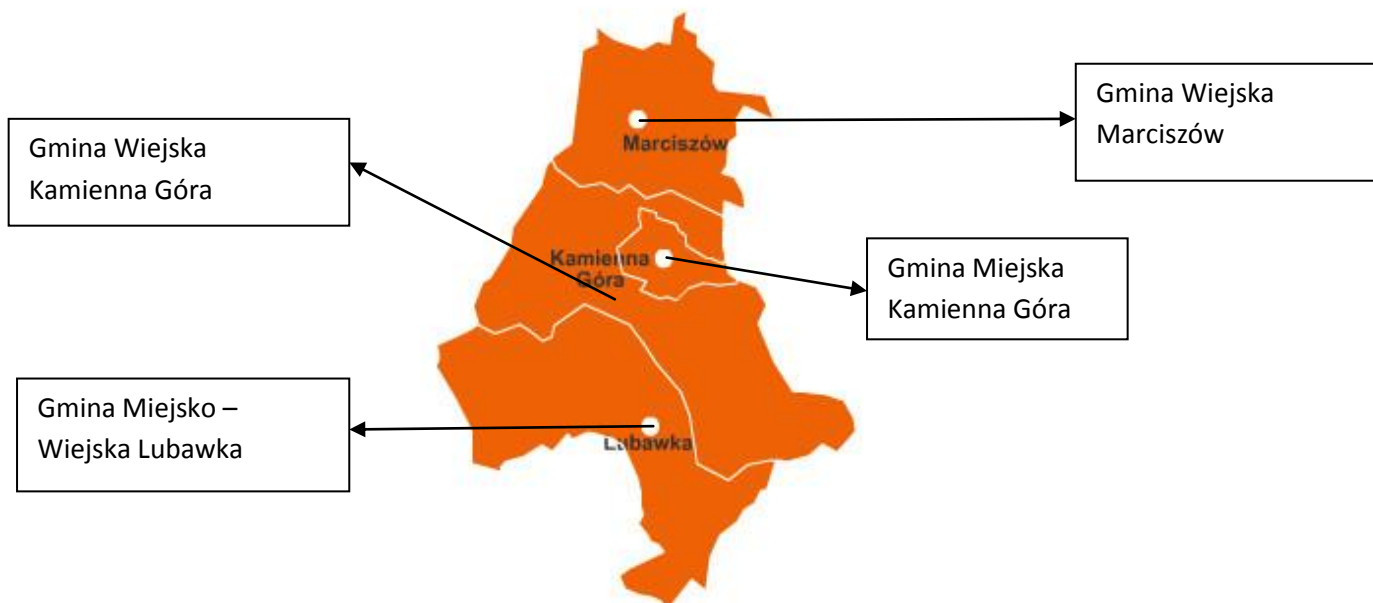
Mapa nr 1. Podział administracyjny województwa dolnośląskiego na powiaty.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.google.pl

W skład powiatu kamiennogórskiego wchodzi 4 gminy: miejska Kamienna Góra, miejsko-wiejska Lubawka, wiejskie Kamienna Góra i Marciszów. Ogółem na terenie powiatu zlokalizowane są dwa miasta: Kamienna Góra i Lubawka, 43 miejscowości wiejskie w tym 42 sołectwa. Powiat w województwie dolnośląskim należy do tzw. podregionu o nazwie „Podregion 1 – jeleniogórski”.

Mapa nr 2. Podział administracyjny na gminy powiatu kamiennogórskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl>

Mapa nr 3. Podział powiatu kamiennogórskiego na gminy i sołectwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl>

Tabela nr 1. Wykaz miejscowości powiatu kamiennogórskiego z podziałem na gminy

L.p.	Gmina		Powierzchnia w km ²
	Sołectwo		
1	<i>Miasto Kamienna Góra</i>		18
2	<i>Gmina Lubawka</i>		138
	1	Stara Białka	
	2	Paczyn	
	3	Paprotki	
	4	Błażkowa	
	5	Jarkowice	
	6	Miszkowice	
	7	Opawa	
	8	Bukówka	
	9	Niedamirów	
	10	Szczepanów	
	11	Chełmsko Śląskie	
	12	Błażejów	
	13	Uniemyśl	
14	Okrzeszyn		
3	<i>Gmina Kamienna Góra</i>		158
	15	Dębrznik	
	16	Ptaszków	
	17	Czarnów	
	18	Rędziny	
	19	Raszów	
	20	Leszczyniec	
	21	Szarocin	
	22	Pisarzowice	
	23	Ogorzelec	
	24	Czadrów	
	25	Przedwojów	
	26	Janiszów	
	27	Krzyszów	
	28	Krzyszówek	
	29	Lipienica	
	30	Jawiszów	
31	Gorzyszów		
32	Dobromyśl		
33	Kochanów		
34	Olszyny		
4	<i>Gmina Marciszów</i>		82
	35	Pastewnik	
	36	Świdnik	
	37	Ciechanowice	
	38	Domanów	
	39	Nagórnica	
	40	Pustelnik	
	41	Wieściszowice	
42	Sędziszów		

Źródło: opracowanie własne

II.2. Ludność Powiatu Kamiennogórskiego.

II.2.1 Liczba ludności powiatu kamiennogórskiego na tle powiatów Dolnego

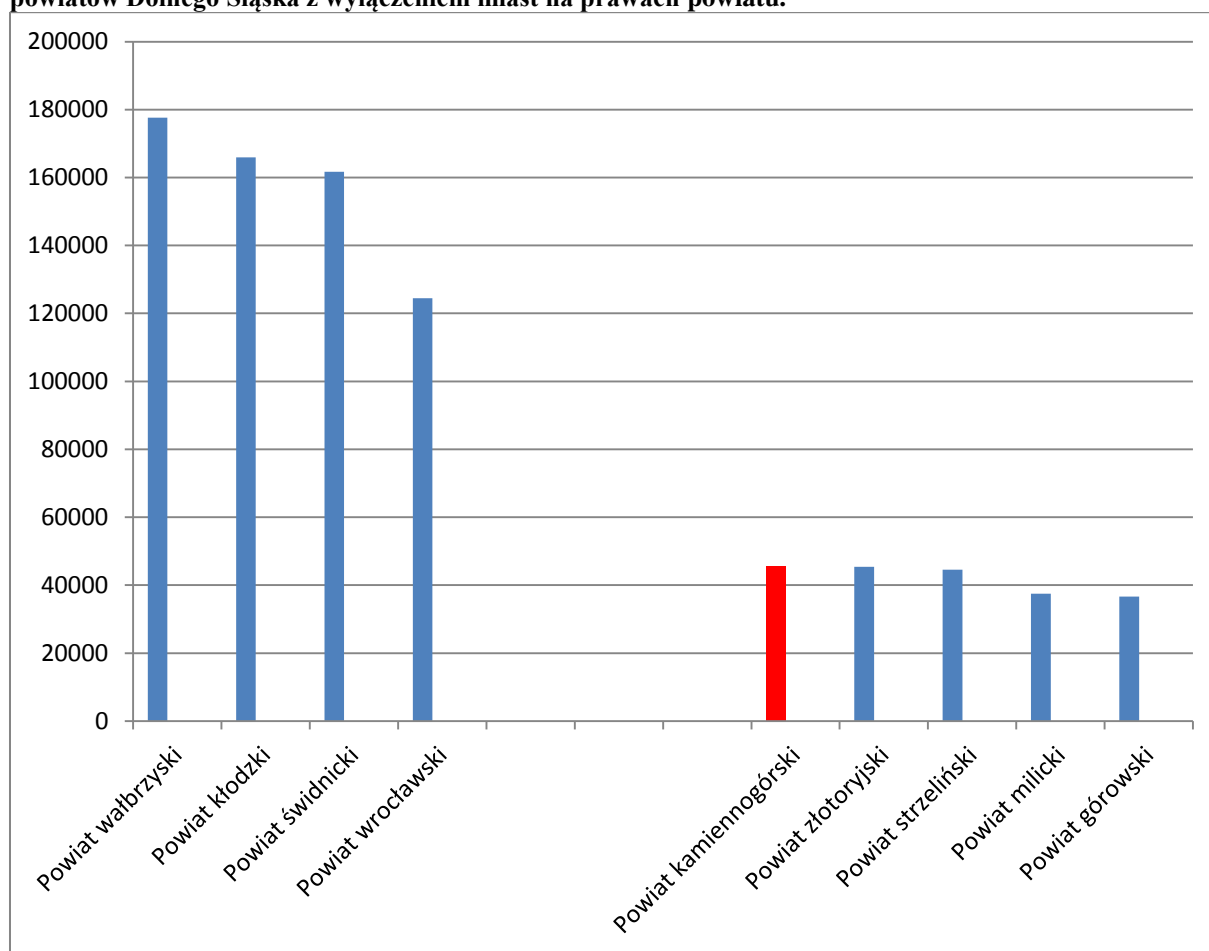
Śląska w 2012r.

Powiat kamiennogórski pod względem liczby mieszkańców jest stosunkowo niewielkim powiatem. Najliczniejsze powiaty, oprócz miast na prawach powiatu, to: wałbrzyski (177.604 tys.), kłodzki (165.948 tys.), świdnicki (161.737 tys.) i wrocławski (124.509 tys.).

Według danych GUS w 2012 roku liczba mieszkańców powiatu kamiennogórskiego wynosiła 45.487 osób, co stanowi 1,56% ogółu ludności województwa dolnośląskiego.

Powiat kamiennogórski jest na 26 pozycji w regionie z 30 powiatów pod względem zasobu jego mieszkańców, przed powiatami: górskim (36.625 tys.), milickim (37.467 tys.), strzebińskim (44.547 tys.) oraz złotoryjskim (45.432 tys.), co przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 1. Ludność powiatu kamiennogórskiego w stosunku do najwyżej i najniżej zaludnionych powiatów Dolnego Śląska z wyłączeniem miast na prawach powiatu.

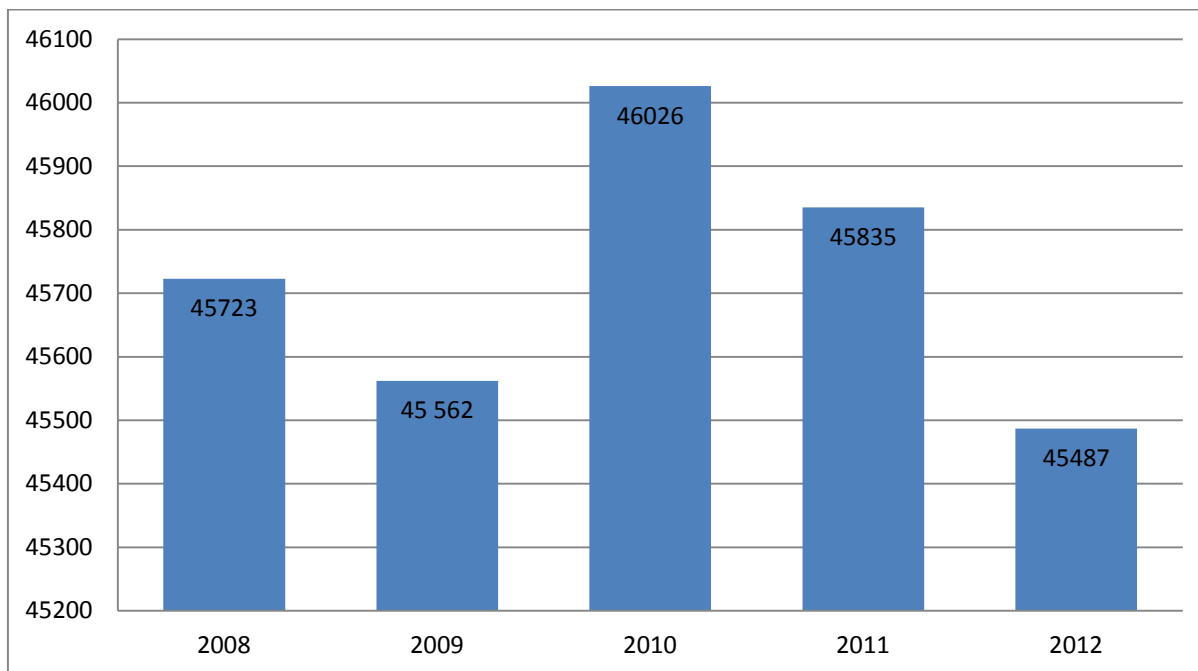

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej

II.2.2. Ogólna liczba ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012.

Na przestrzeni lat 2008 – 2012 ludność powiatu kamiennogórskiego kształtowała się następująco: w 2008 roku powiat zamieszkiwało 45.723 mieszkańców. Rok później, w 2009 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby mieszkańców, bowiem powiat zamieszkiwało 45.562 mieszkańców - spadek o 161 zamieszkujących. W roku 2010 nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 464 osoby i wynosił 46.026 obywateli. W roku 2011 odnotowano ponowny, nieznaczny spadek liczby mieszkańców powiatu, który wyniósł 45.835 osób i rok 2012 z tendencją spadkową, wynoszącą 45.487 mieszkańców.

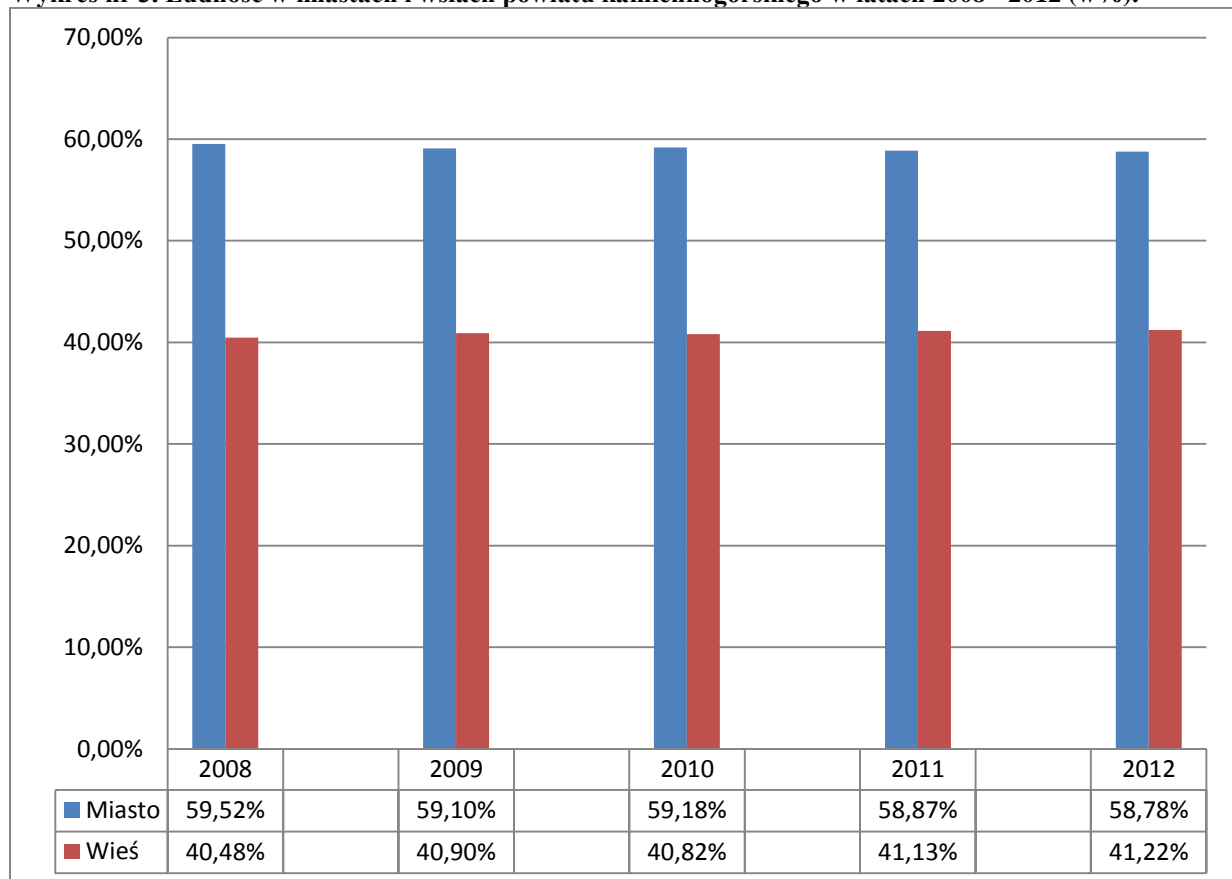
Wykres nr 2. Ludność powiatu kamiennogórskiego na przestrzeni lat 2008 - 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

II.2. 3. Liczba ludności powiatu kamiennogórskiego w miastach i wsiach w latach 2008 - 2012.

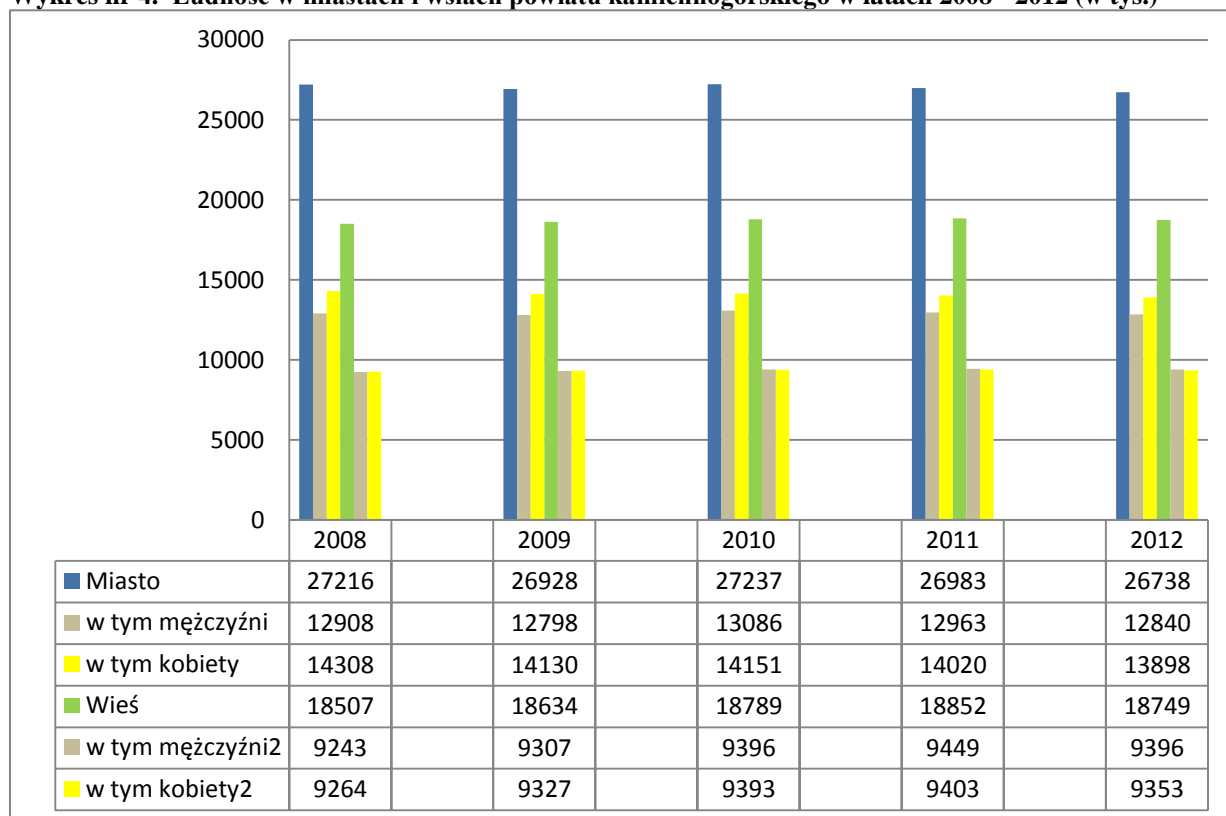
Wykres nr 3. Ludność w miastach i wsiach powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012 (w%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL - GUS

Wykresy nr 3 i 4 przedstawiają ludność powiatu kamiennogórskiego w miastach i wsiach na przełomie lat 2008 – 2012, w procentowej i tysięcznej liczbie. Pomimo tego, iż w powiecie kamiennogórskim zlokalizowane są tylko dwa miasta w stosunku do czterdziestu trzech wsi, to jednak większość mieszkańców zamieszkuje Kamienną Górę i Lubawkę. Jak widać liczba mieszkańców jest w miarę stabilna. Najwyższa liczba mieszkańców miast powiatu, została zanotowana w 2010 roku i wyniosła 27.237 mieszkańców, w tym 13.086 mężczyzn i 14.151 kobiet. Natomiast na wsiach najwyższa liczba mieszkańców została odnotowana w roku 2011 i wyniosła 18.852 mieszkańców, z których 9.449 to mężczyźni i 9.403 to kobiety. Analizując poniższy wykres zauważamy również, iż w miastach przeważają kobiety, a na obszarze wiejskim w latach 2008 i 2009 bardzo nieznacznie kobiety, a następnie w 2010, 2011 i 2012 roku tendencja do niewielkiej przewagi mężczyzn.

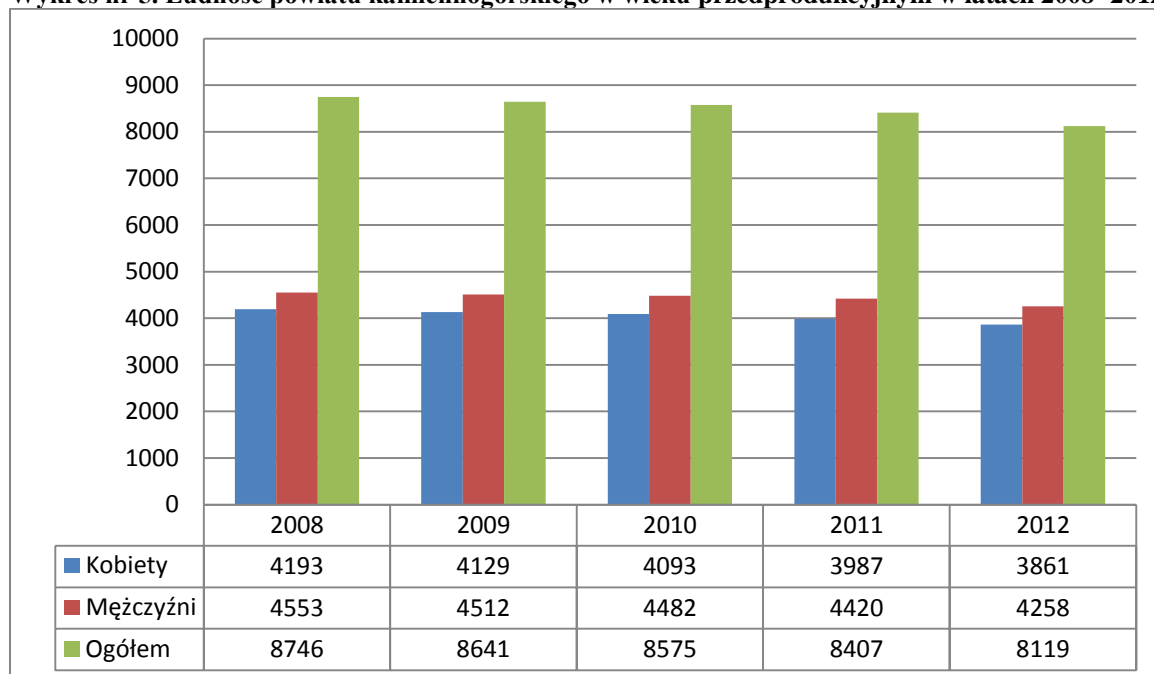
Wykres nr 4. Ludność w miastach i wsiach powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012 (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

II.2. 4. Ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2008-2012.

Wykres nr 5. Ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym w latach 2008 -2012

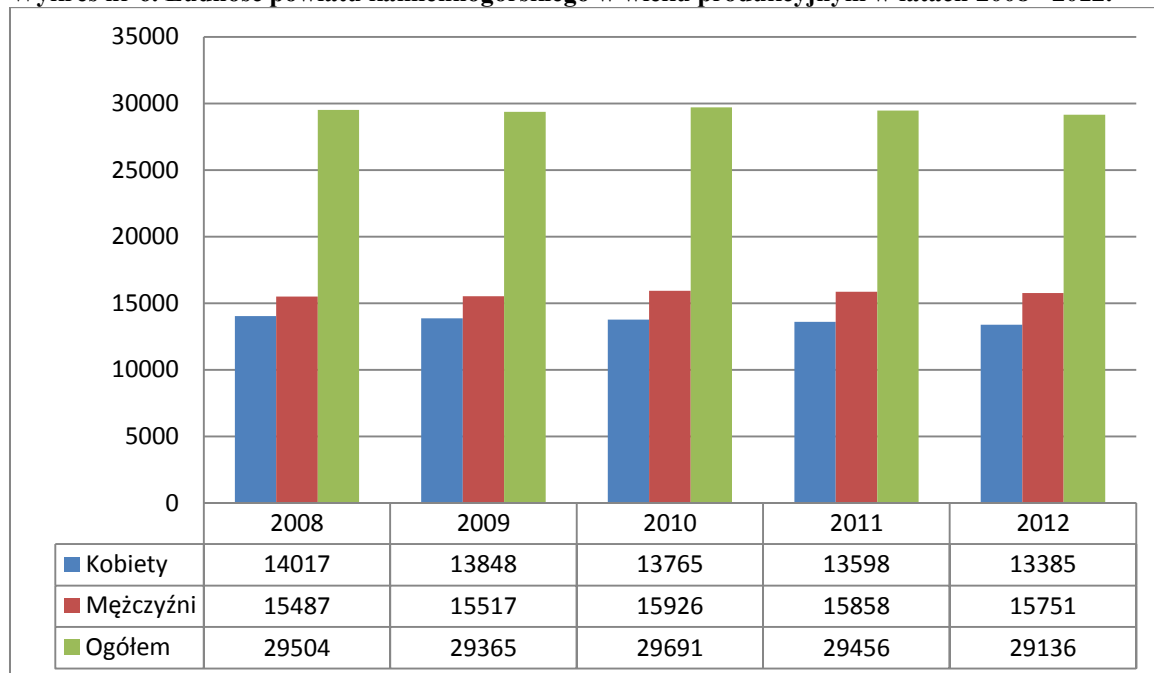

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

Wykres nr 5 ilustruje ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym. Wynika z niego, iż na przełomie lat 2008-2012 w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w tym przedziale wiekowym, większość stanowi płeć męska. Począwszy od 2008 roku liczba kobiet maleje. W roku 2008 zanotowano 4.193 kobiety, w 2009 roku 4.129 kobiet, w 2010 roku 4.093 kobiety, w 2011 roku 3.987 i w 2012 3.861 kobiet. Różnica pomiędzy rokiem

2008 a 2012 wynosi 332 kobiety. Natomiast mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym w 2008 roku zanotowano 4.553 o 360 więcej od kobiet. W roku 2009 – 4.512, więcej od kobiet o 383. W 2010 roku mężczyzn było 4.482, więcej od kobiet o 389. W 2011 roku mężczyzn zanotowano w ilości 4.420 i było ich więcej od kobiet o 433 oraz rok 2012, to 4.258 mężczyzn, czyli więcej od kobiet o 397.

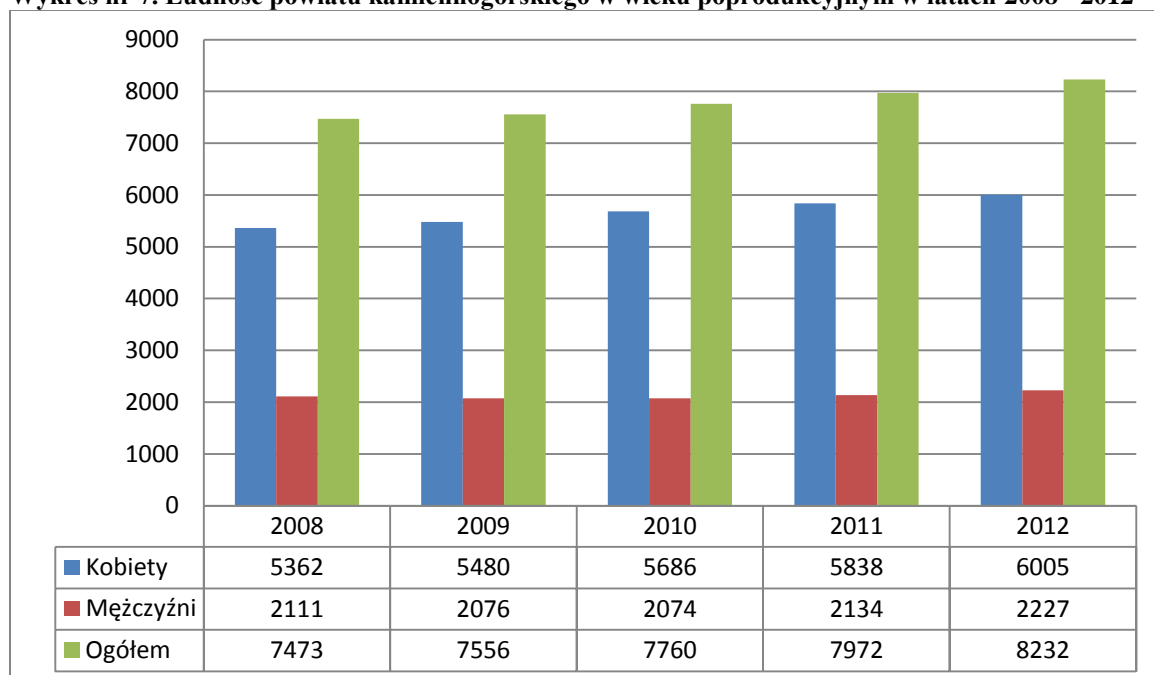
Wykres nr 6. Ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku produkcyjnym w latach 2008 - 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL- GUS

Powyższy wykres przedstawia z kolei ludność powiatu w wieku produkcyjnym. To najliczniejsza grupa wiekowa, licząca około 30 tysięcy osób na przełomie lat 2008 - 2012. I podobnie jak w poprzednim schemacie, tu również większość stanowią mężczyźni, najwięcej w 2010 roku 15.926 mężczyzn w stosunku do 13.765 kobiet. Następnie w roku 2011 odnotowano 15.858 mężczyzn w stosunku do 13.598 kobiet. W roku 2012 zanotowano 15.751 mężczyzn i 13.385 kobiet. 15.517 mężczyzn w wieku produkcyjnym i 13848 kobiet, to rok 2009. I rok 2008, w którym odnotowano 15.487 mężczyzn w stosunku do 14.017 kobiet.

Wykres nr 7. Ludność powiatu kamiennogórskiego w wieku poprodukcyjnym w latach 2008 - 2012

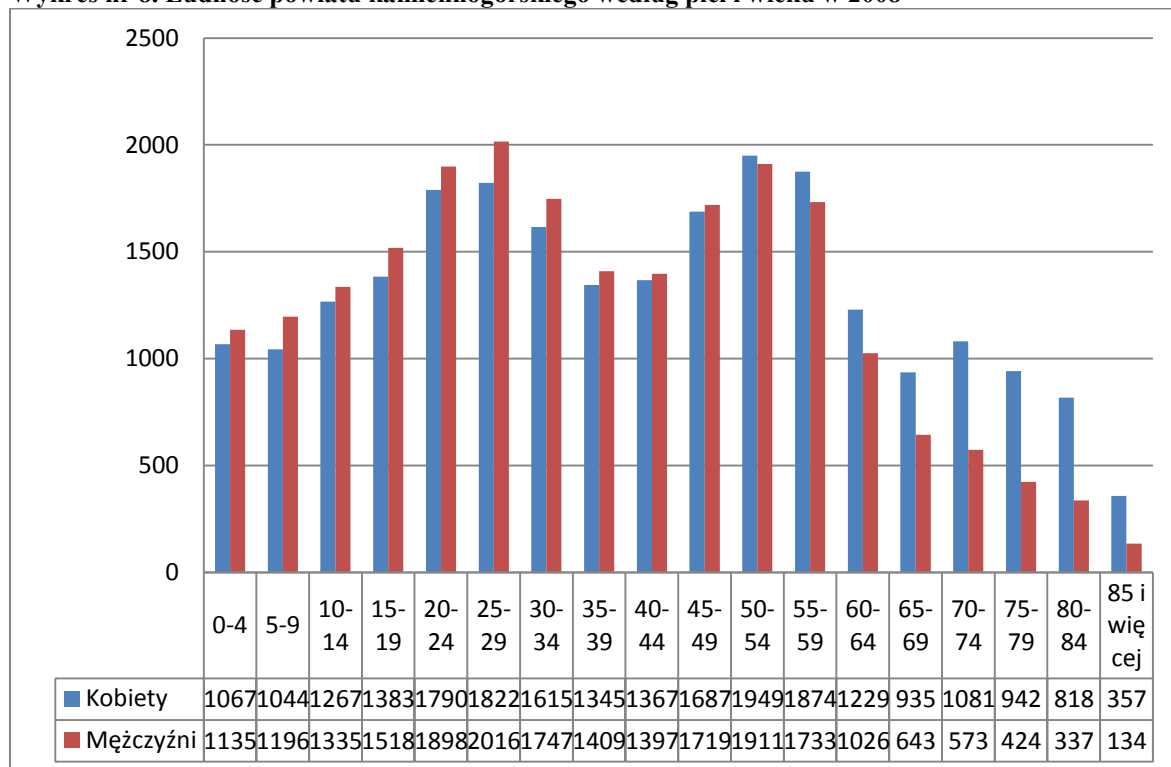
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

Diametralnie inaczej przedstawia się analiza mieszkańców powiatu kamiennogórskiego w wieku poprodukcyjnym. Tu przeważają kobiety i to dość znacznie. W roku 2008 kobiet jest 5.362, a mężczyzn 2.111, czyli o 3.251 mniej. Jeszcze większa dysproporcja uwidacznia się w 2012 roku, gdyż kobiet jest więcej od mężczyzn o 3.778. W roku 2009 zanotowano 5.480 kobiet w stosunku do 2.076 mężczyzn. Rok 2010 odnotowuje 5.686 kobiet i 2.074 mężczyzn oraz w 2011 roku 5.838 kobiet i 2.134 mężczyzn.

Reasumując, najlicniejsza ogólna grupa ludności powiatu kamiennogórskiego w tych trzech przedziałach wiekowych występuje wieku produkcyjnym, w którym więcej jest mężczyzn niż kobiet i następnie w wieku poprodukcyjnym, gdzie sytuacja staje się zupełnie odwrotna. Z tabel wyraźnie wynika, iż sytuacja ogólna ludności powiatu jest niekorzystna z uwagi na fakt, że przedział ludności w wieku poprodukcyjnym przewyższa ludność w wieku przedprodukcyjnym.

II.2. 5. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w latach 2008 - 2012

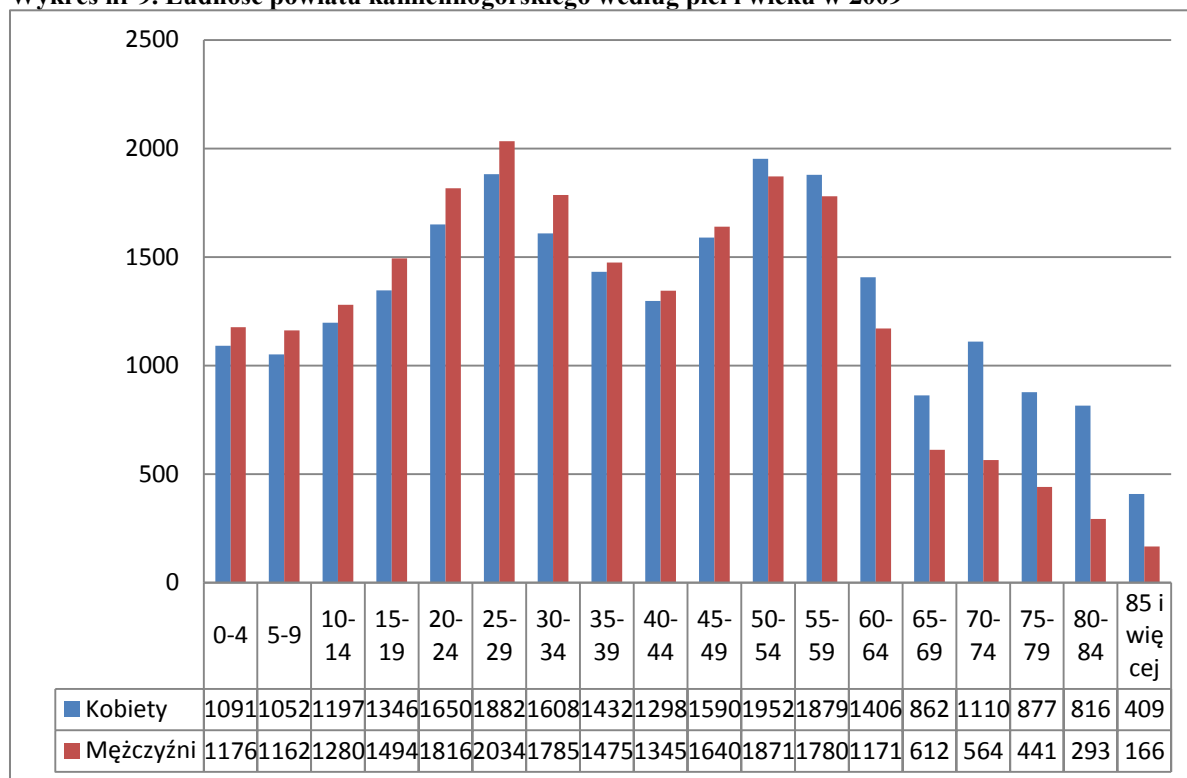
Wykres nr 8. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL - GUS

Powyższy wykres przedstawia ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2008 roku. W sposób wyraźny możemy zaobserwować, że w przedziale wiekowym od 0 do 49 lat dominują mężczyźni, natomiast po 49 roku życia sytuacja odwraca się i zaczynają przeważać kobiety. W najmłodszej grupie wiekowej od 0 do 4 lat znajduje się 1.067 dziewczynek i 1.135 chłopców. W wieku 5 do 9 lat 1.044 dziewczynki i 1.196 chłopców. Przedział wiekowy 10 -14 lat zamyka się liczbą 1.267 dziewcząt i 1.335 chłopców. W wieku 15 do 19 lat znajduje się 1.383 kobiety i 1.518 mężczyzn. Przedział wiekowy od 20 do 24 lat to 1790 kobiet i 1898 mężczyzn. 1.822 kobiet i 2.016 mężczyzn, to wiek 25 do 29 lat. 30 do 34 lat, w tym przedziale wiekowym zanotowano 1.615 kobiet i 1.747 mężczyzn. Od 35 do 39 lat znajdowało się 1.345 kobiet i 1.409 mężczyzn. Po 40-stce, czyli w przedziale wiekowym 40-44 zarejestrowano 1.367 kobiet i 1.397 mężczyzn. Wiek 45 do 49 lat to 1.687 kobiet i 1.719 mężczyzn. W przedziale wiekowym 50-54 uplasowało się 1.949 kobiet i 1.911 mężczyzn. Przedział wiekowy 55 - 59 to 1874 kobiety i 1733 mężczyzn. Wiek 60 do 64 lat reprezentowało 1.229 kobiet i 1.026 mężczyzn. Przedział wiekowy 65 do 69 lat odnotował 935 kobiet i 643 mężczyzn. W przedziale 70 do 74 lat zarejestrowano 1.081 kobiet i 573 mężczyzn. Wiek 75 do 79 lat to 942 kobiety i 424 mężczyzn. W przedziale wiekowym 80 do 84 jest 818 kobiet i 337 mężczyzn oraz powyżej 85 roku życia tylko 357 kobiet i 134 mężczyzn.

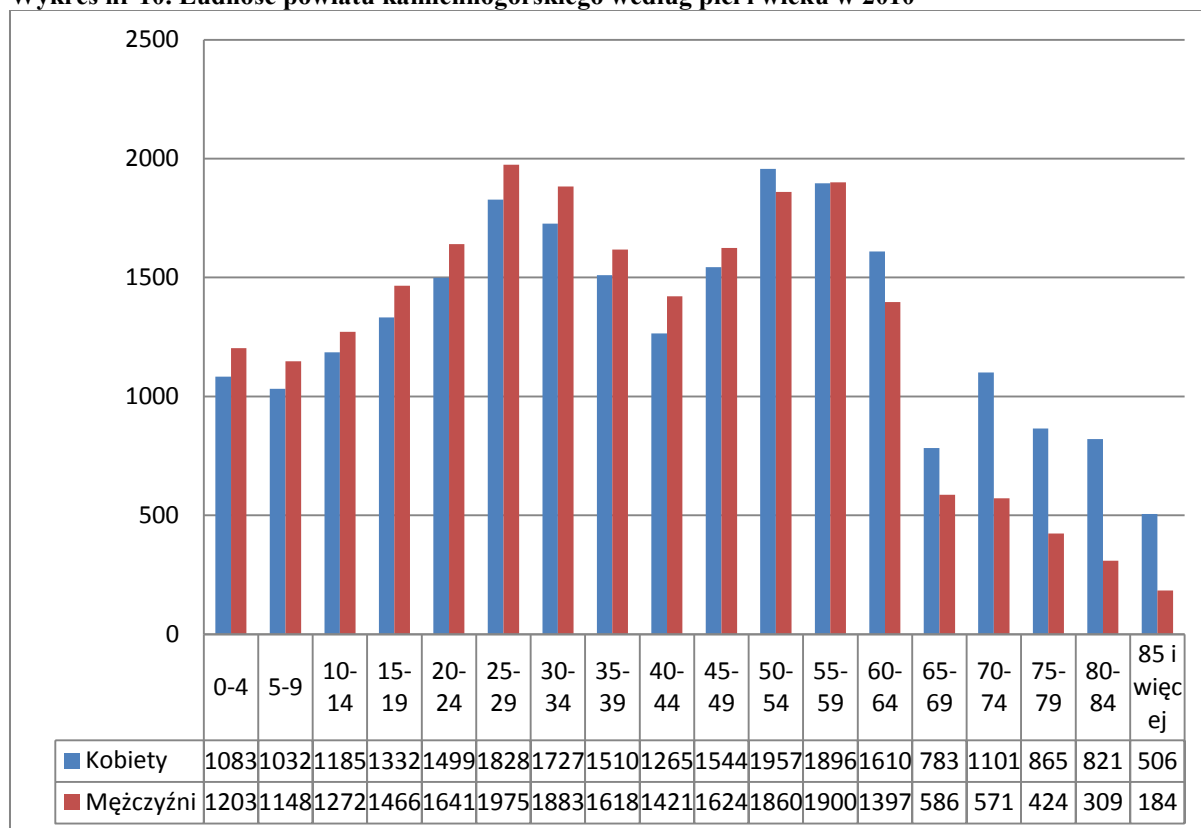
Wykres nr 9. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL - GUS

Podobne proporcje kształtują się w 2009 roku. Podobnie i tu w przedziałach wiekowych od 0 do 49 lat przeważają mężczyźni i po 49 roku życia, kobiet jest więcej od mężczyzn.

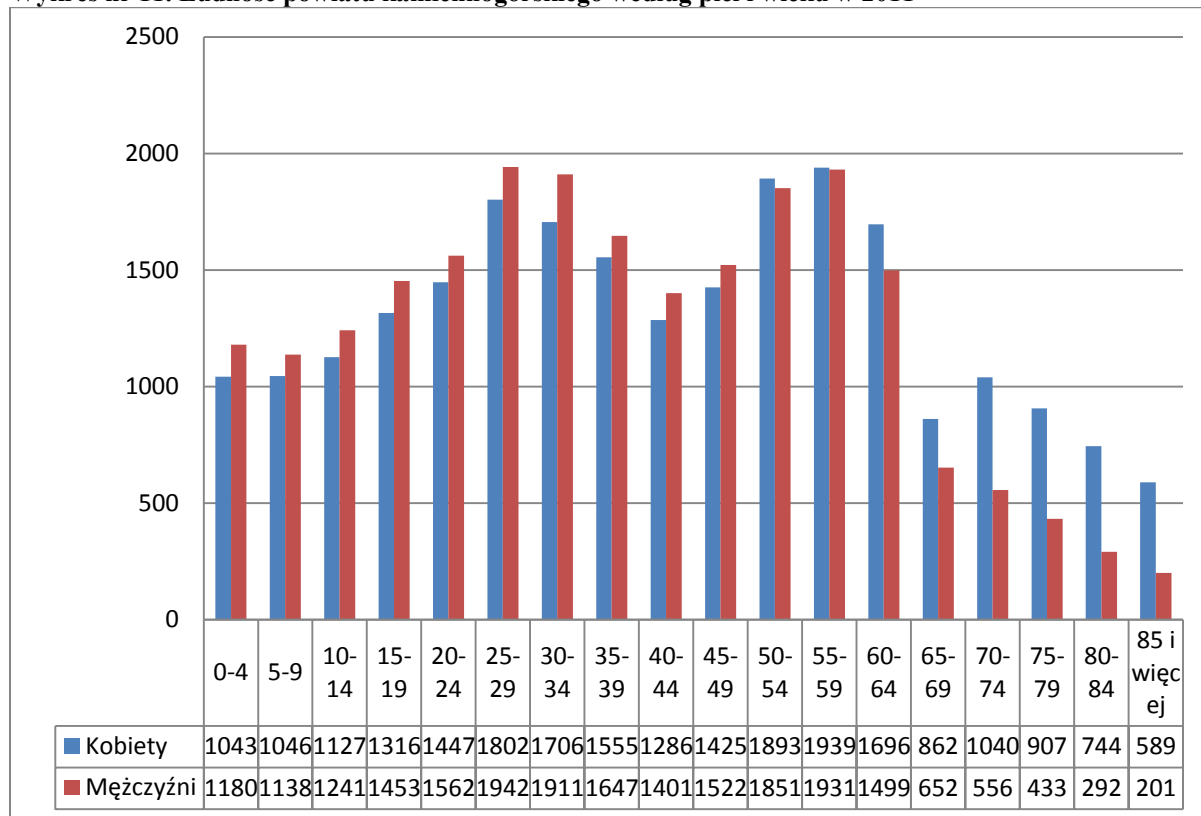
Wykres nr 10. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL - GUS

Kolejny rok zaprezentowany na wykresie, a więc 2010 z identyczną tendencją, jaka występowała w poprzednich dwóch latach tzn. przedział wiekowy od 0 do 49 lat w większości przeważają mężczyźni, a przedział wiekowy od 50 lat i dalej - większość stanowią kobiety.

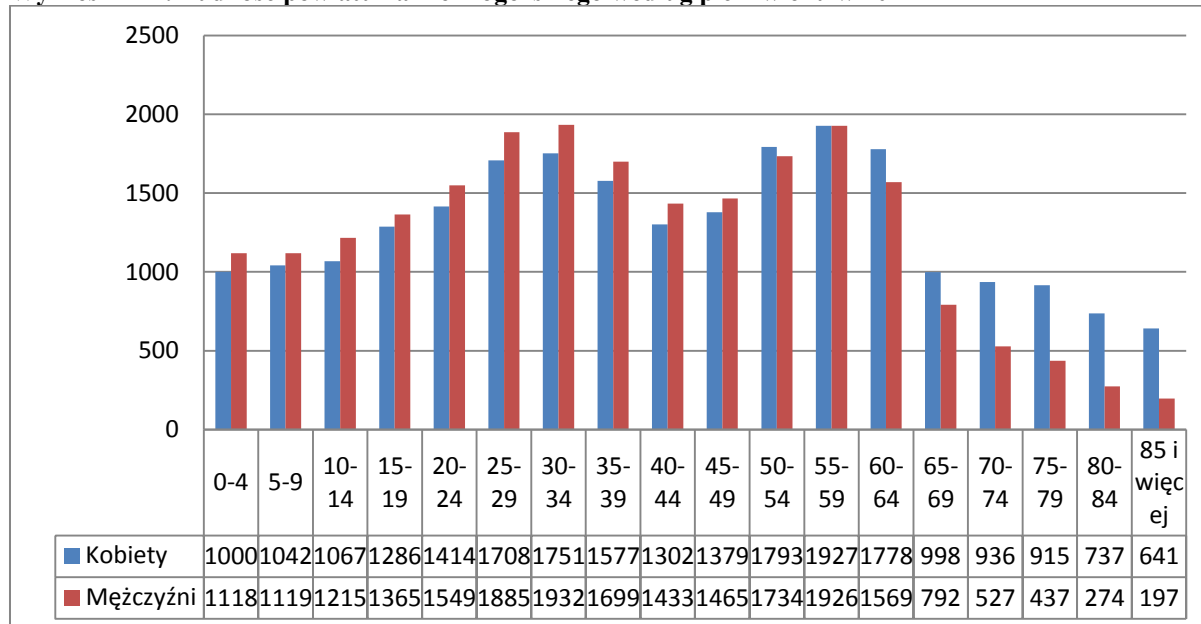
Wykres nr 11. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Również z taką samą tendencją przedstawia się wykres za 2011 rok, gdzie mężczyzn w stosunku do kobiet jest więcej w przedziale wiekowym od 0 do 49 lat i analogicznie mniej mężczyzn powyżej 49 roku życia.

Wykres nr 12. Ludność powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku w 2012

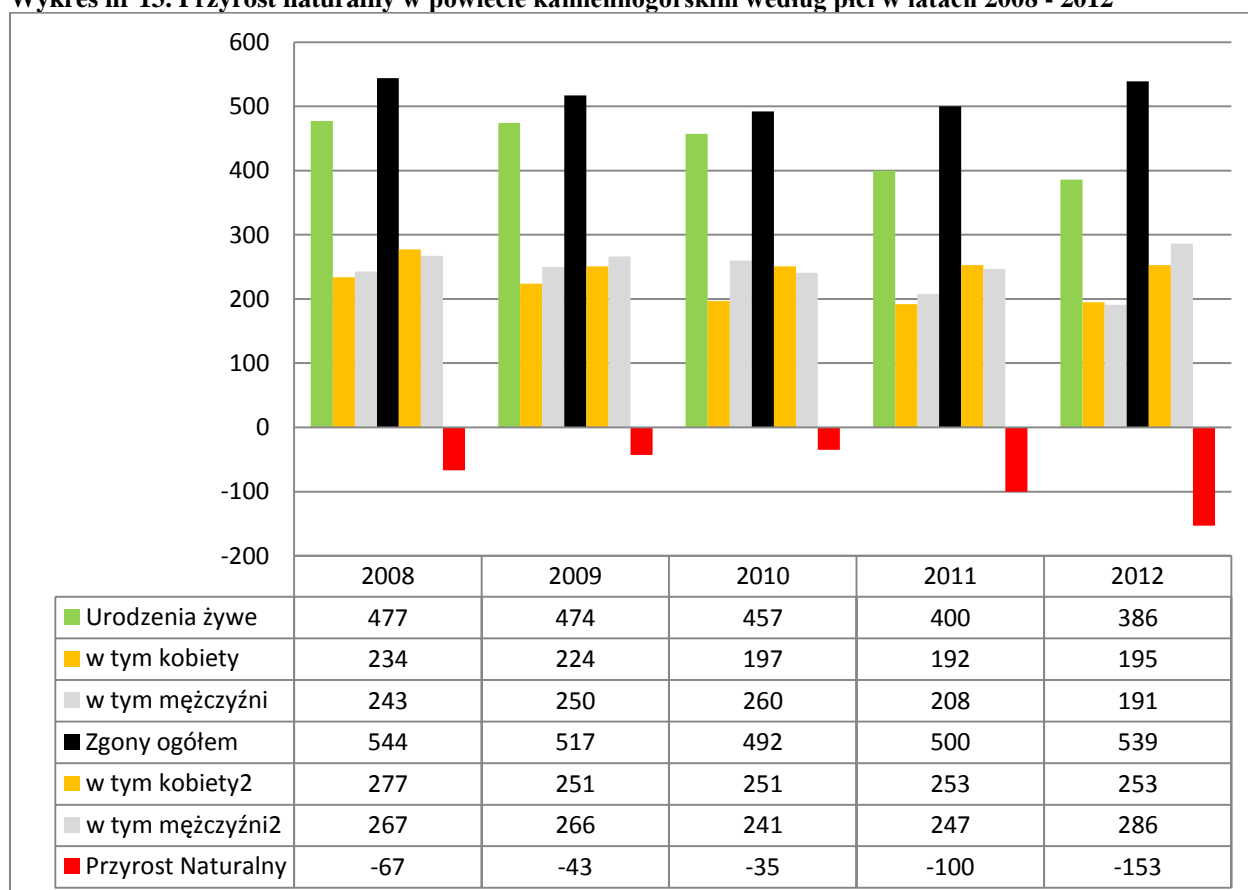
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

Ostatni prezentowany 2012 rok nie przynosi szczególnych zmian. Tak, jak w latach poprzednich, więcej mężczyzn znajduje się w przedziale wiekowym do 49 roku życia. Potem następuje zmiana w dominacji kobiet, choć minimalna w przedziale wiekowym 55-59 lat, bowiem zaledwie jedną osobą.

Reasumując sytuację zaprezentowaną na powyższych wykresach za lata 2008 – 2012 wyraźnie obserwujemy, że mężczyzn w powiecie kamiennogórskim jest więcej od kobiet w przedziale wiekowym od 0 do 49 lat. Natomiast w przedziale wiekowym 50 do 85 i więcej lat przeważają kobiety.

II.3. Przyrost naturalny mieszkańców powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012

Wykres nr 13. Przyrost naturalny w powiecie kamiennogórskim według płci w latach 2008 - 2012

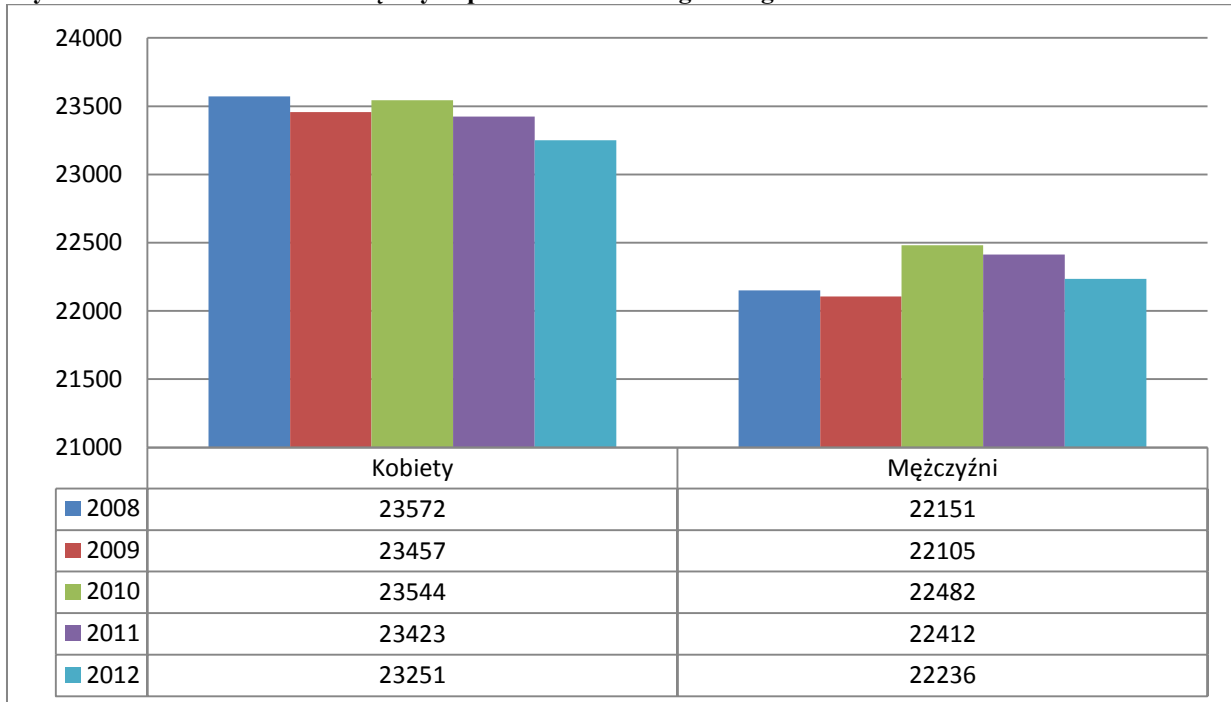
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Wykres nr 13, przedstawia przyrost naturalny ludności powiatu kamiennogórskiego według płci i wieku na przestrzeni lat 2008 - 2012. To, co możemy zaobserwować bez specjalnego analizowania układu graficznego, to niestety ujemny przyrost naturalny - największy w latach 2012 (- 153 osoby) i 2011 (-100 osób). Następne lata ujemnego przyrostu naturalnego to rok 2008 (-67), 2009 (-43) oraz 2010 (-35 osób). Z analizy przedmiotowego wykresu wynika, iż w 2008 roku urodziło się 477 obywateli powiatu, w tym 234 dziewczynki i 243 chłopców. Natomiast zmarły 544 osoby, 277 kobiet i 267 mężczyzn. Rok 2009, to narodziny 250 chłopców i 224 dziewczynek, co daje nam bilans 474 osób. Zmarło 266 mężczyzn i 251 kobiet, dając statystyczną liczbę 517 zgonów. Rok 2010, to 492 osoby zmarłe (251 kobiet i 241 mężczyzn). Urodziło się 457 dzieci (197 dziewczynek i 260 chłopców). Z kolei w następnym roku 2011 na świat przyszło 400 dzieci, z czego 208 chłopców i 192 dziewczynki. Niestety zmarło 500 obywateli, 253 kobiety i 247 mężczyzn. Ostatni rok 2012,

to rok o wspomnianym wcześniej najwyższym ujemnym współczynniku przyrostu naturalnego, gdzie urodziło się 386 osób a zmarło 539, w tym 286 mężczyzn i 253 kobiety.

II.4. Współczynnik feminizacji kobiet i mężczyzn w powiecie kamiennogórskim w latach 2008 - 2012.

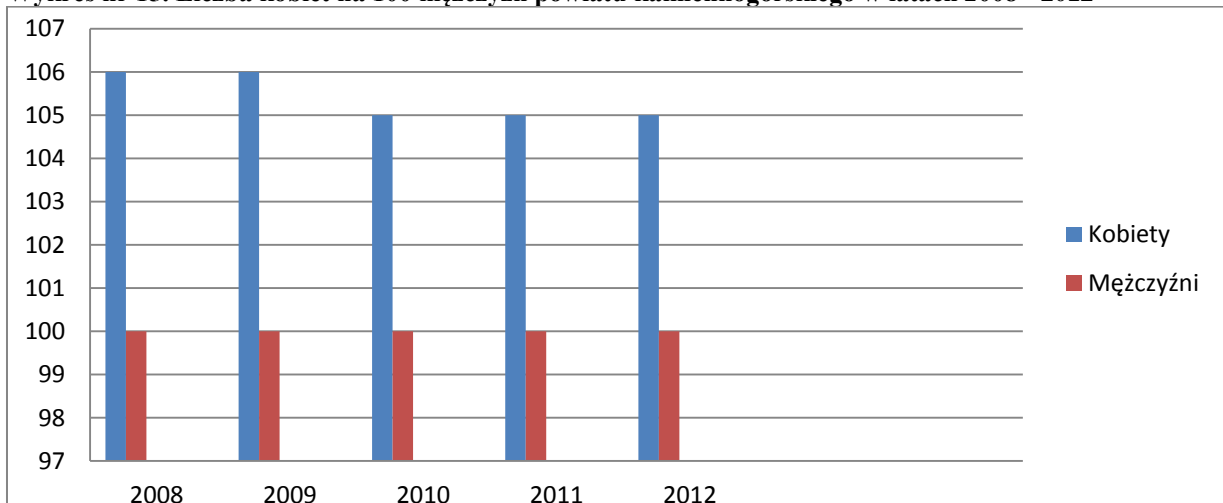
Wykres nr 14. Liczba kobiet i mężczyzn powiatu kamiennogórskiego w latach 2008-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

Wykresy nr 14 i 15 przedstawiają liczbę kobiet i mężczyzn oraz liczbę kobiet na 100 mężczyzn w powiecie kamiennogórskim na przestrzeni lat 2008 do 2012. Odczytując z nich, że kobiet jest więcej od mężczyzn w roku 2008 o 1.421, w roku 2009 o 1.352, w roku 2010 o 1.062, w roku 2011 o 1011 oraz w 2012 roku o 1.015.

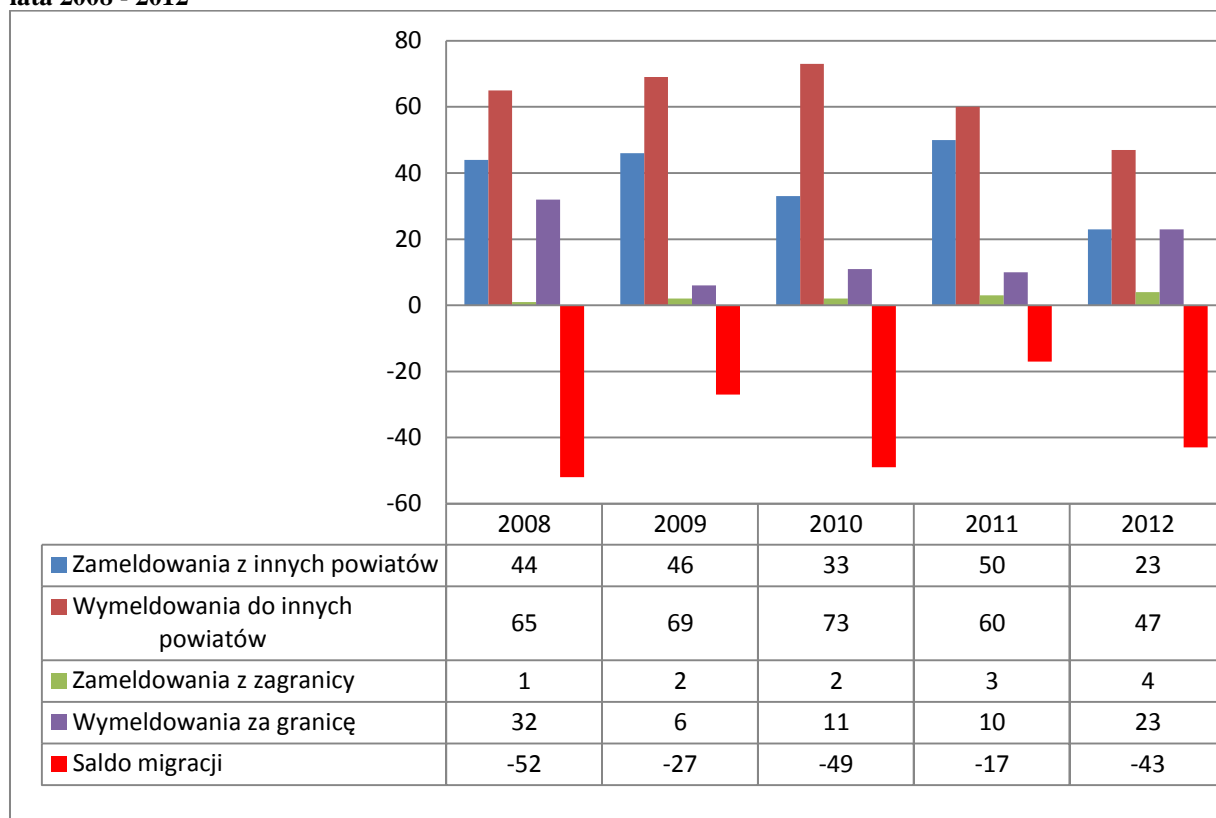
Wykres nr 15. Liczba kobiet na 100 mężczyzn powiatu kamiennogórskiego w latach 2008 - 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS

II.5. Migracje na pobyt stały ludności powiatu kamiennogórskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2008 - 2012.

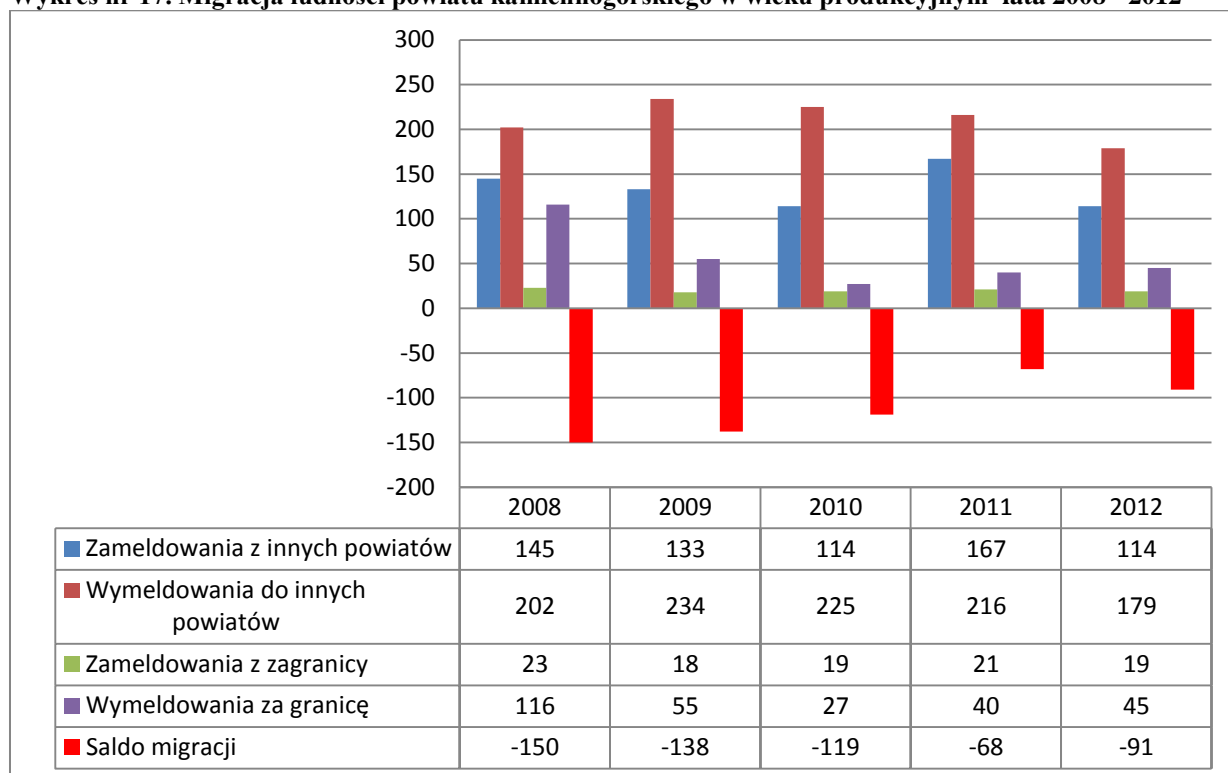
Wykres nr 16. Migracja ludności powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym lata 2008 - 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Powyższy wykres przedstawia migrację ludności powiatu kamiennogórskiego w wieku przedprodukcyjnym za lata 2008 – 2012. W 2008 roku zameldowań z innych powiatów odbyło się 44 i 1 zameldowanie z zagranicy, natomiast wymeldowań do innych powiatów odbyło się 65 i wymeldowań za granicę 32. Saldo roczne migracji jest ujemne - najwyższe w skali pięciu lat -52. Podobnie i w 2009 roku saldo ujemne z wynikiem -27, gdzie zameldowań z innych powiatów i zagranicy odbyło się 48 a wymeldowań 75. Rok 2010, to kolejna zwyżka ujemnego salda migracji -49, przy 35 zameldowaniach i 84 wymeldowaniach. Najniższe ujemne saldo migracji na przestrzeni lat 2008-2012 wystąpiło w 2011 roku i wynosiło -17. Zameldowań z innych powiatów odbyło się 50, zameldowań z zagranicy 3, przy 60 wymeldowaniach do innych powiatów i 10 wymeldowaniach za granicę. Ostatni 2012 rok również z wysokim saldem migracji -43. W tym czasie zameldowało się w powiecie kamiennogórskim 27 osób, a wymeldowało 70.

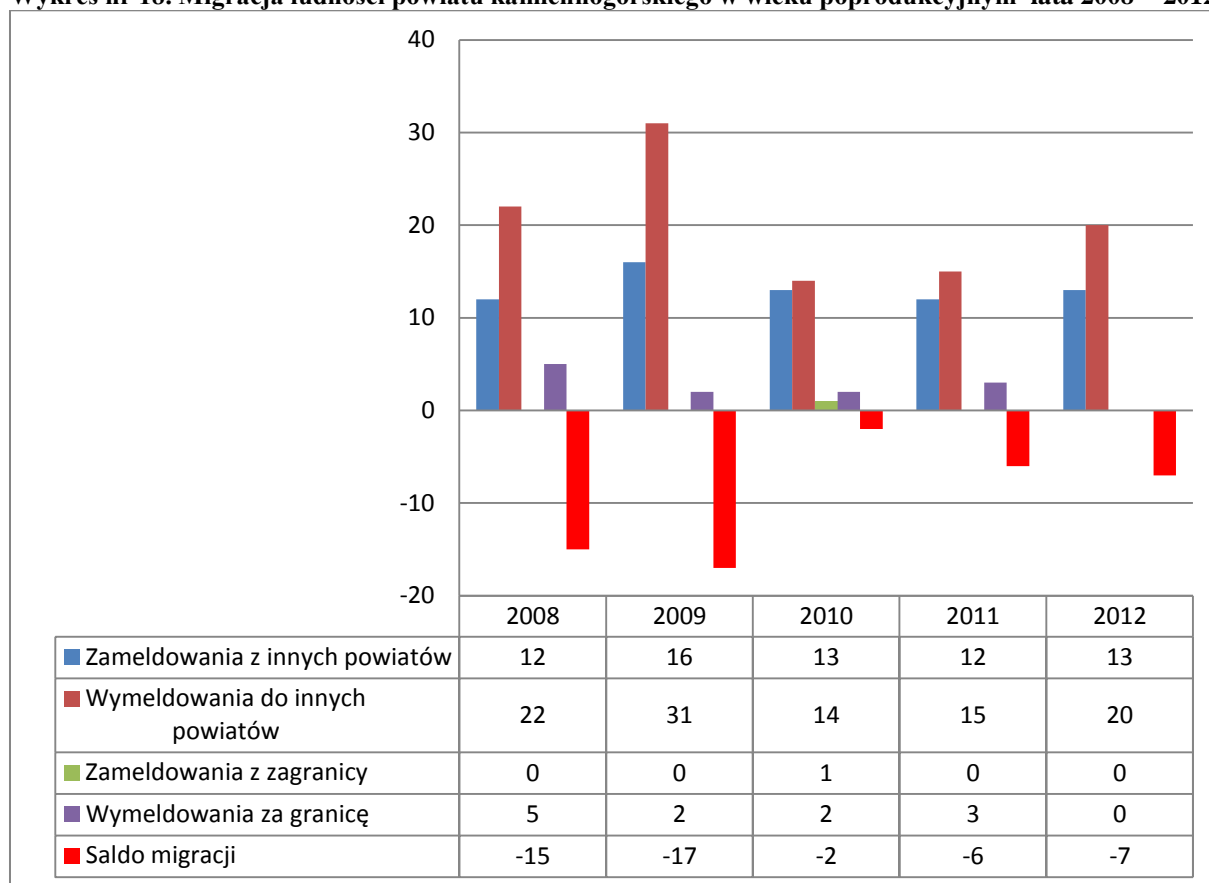
Wykres nr 17. Migracja ludności powiatu kamiennogórskiego w wieku produkcyjnym lata 2008 - 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL – GUS.

Z kolei wykres 17 przedstawia ludność w wieku produkcyjnym i tu powiat ma niekorzystne notowania, zdecydowanie gorsze od poprzedniej grupy wiekowej, jaką była grupa w wieku przedprodukcyjnym. Przeanalizujemy: najwyższy wskaźnik, podobnie jak poprzednio, występuje w 2008 roku z saldem migracji -150. W tym roku zameldowań przeprowadzono 168, natomiast wymeldowań nastąpiło aż 318. Niewiele mniej wymeldowań dokonanych zostało rok później w 2009, bowiem wymeldowało się z powiatu 289 osób, a zameldowało 151. Bilans salda migracji -138. Rok 2010, to 114 zameldowań z innych powiatów i 225 wymeldowań do innych powiatów oraz 19 zameldowań z zagranicy i 27 wymeldowań za granicę przy bilansie salda migracji -119. W kolejnym 2011 roku saldo migracji zmniejszyło się, wynosząc -68, gdzie zameldowań łącznie dokonano 188, a wymeldowań 256. 2012 rok, to ponowny wzrost salda migracji do -91. Zameldowało się z innych powiatów 114 osób przy wymeldowaniu do innych powiatów 179. Zameldowało się z zagranicy 19 osób, a wymeldowało za granicę 45 osób.

Wykres nr 18. Migracja ludności powiatu kamiennogórskiego w wieku poprodukcyjnym lata 2008 - 2012

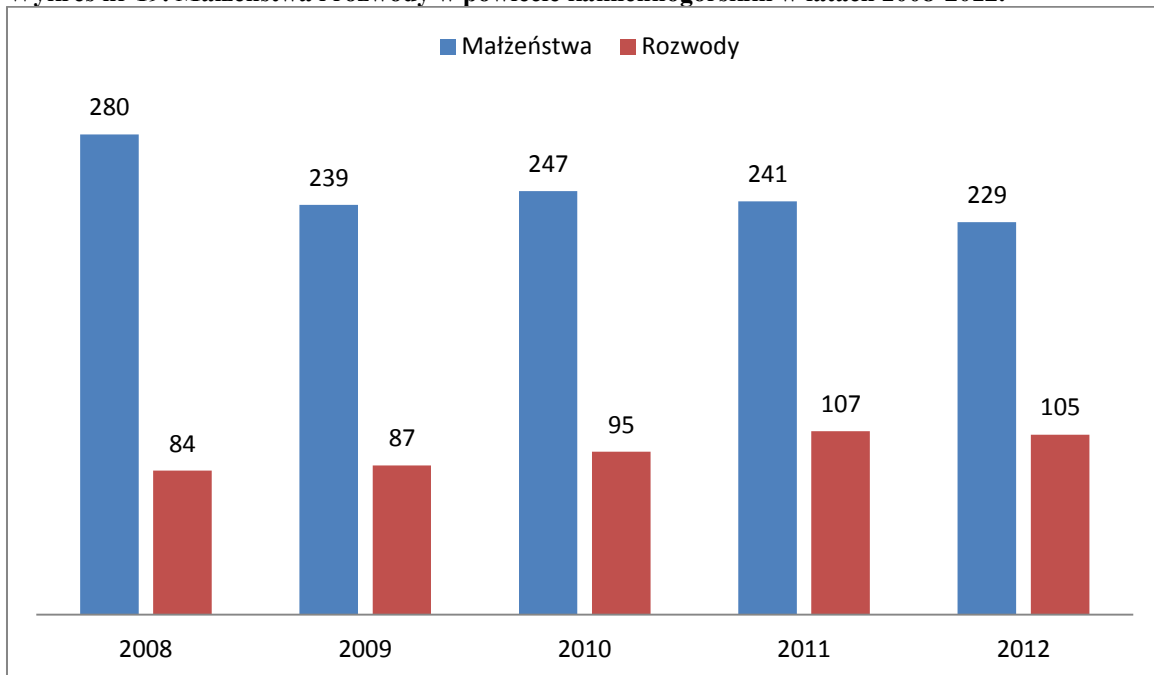

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Najniższy wskaźnik salda migracji w okresie lat 2008 do 2012 posiada grupa ludności w wieku poprodukcyjnym, lecz jest to zupełnie naturalne w tej grupie ekonomicznej. W 2010 roku był on wręcz minimalny w stosunku do poprzednich grup i wyniósł -2 przy 14 zameldowaniach i 16 wymeldowaniach. W 2008 roku saldo wyniosło -15, gdzie zostało zameldowanych 12 osób z innych powiatów przy wymeldowaniu 22 do innych powiatów. Natomiast nie dokonano żadnego zameldowania z zagranicy, a wymeldowało się 5 osób. 2009 rok, to 16 zameldowań z innych powiatów, 31 wymeldowań do innych powiatów i 2 wymeldowania za granicę. Saldo migracji wynosi -17. W 2011 roku saldo migracji wynosi -6 przy 12 zameldowaniach z innych powiatów, brak zameldowania z zagranicy oraz 18 wymeldowaniach, w tym 3 za granicę. Rok 2012 saldo posiada na poziomie -7, gdzie dokonano 13 zameldowań z innych powiatów i 20 zameldowań do innych powiatów.

II.6. Związki małżeńskie i rozwody mieszkańców powiatu kamiennogórskiego na przestrzeni lat 2008 - 2012

Wykres nr 19. Małżeństwa i rozwody w powiecie kamiennogórskim w latach 2008-2012.

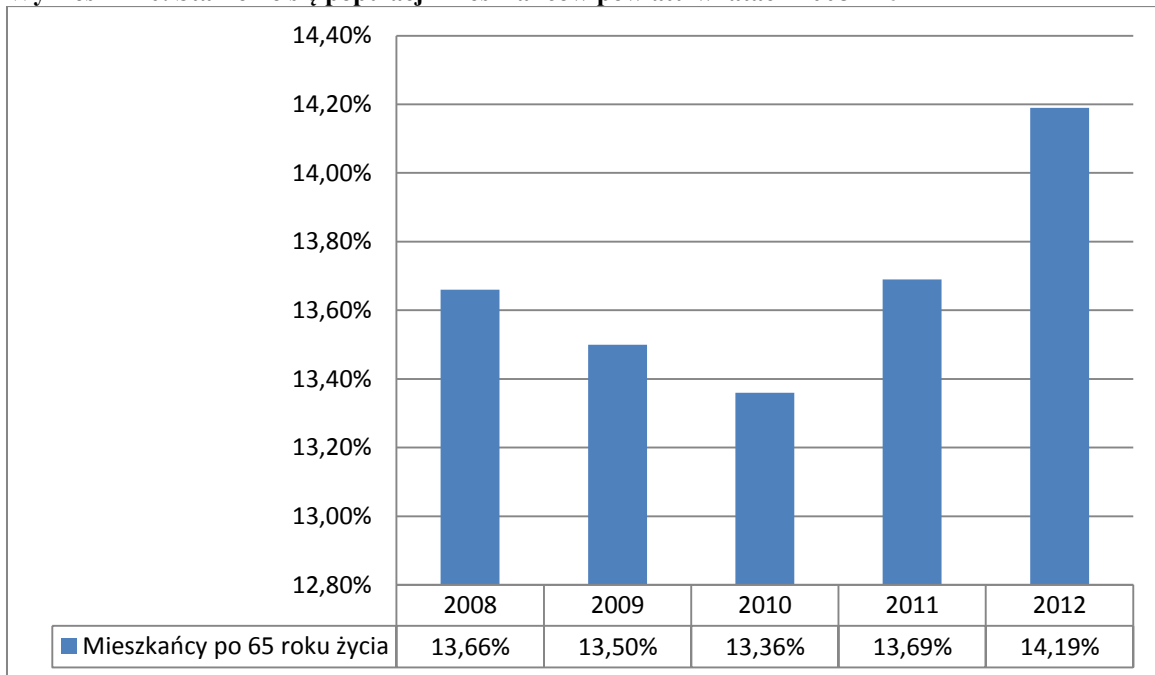

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Wykres 19 ilustruje związki małżeńskie oraz rozwody, jakie dokonały się w powiecie kamiennogórskim na przestrzeni lat 2008-2012. I tak: w 2008 roku zawarto 280 małżeństw i przeprowadzono 84 rozwody, w 2009 roku zawarto 239 małżeństw i przeprowadzono 87 rozwodów, w roku 2010 zawartych zostało 247 małżeństw i przeprowadzonych 95 rozwodów, rok 2011, to 241 zawartych związków małżeńskich i przeprowadzonych 107 rozwodów i rok 2012, w którym odnotowano 229 małżeństw i 105 rozwodów. Jak widać na wykresie liczba rozwodów w powiecie kamiennogórskim na przełomie tych pięciu lat wzrosła, natomiast liczba małżeństw spadła, szczególnie porównując rok 2008 do 2012.

II.7. Starzenie się populacji mieszkańców powiatu kamiennogórskiego na przestrzeni lat 2008 - 2012

Wykres nr 20. Starzenie się populacji mieszkańców powiatu w latach 2008 - 2012

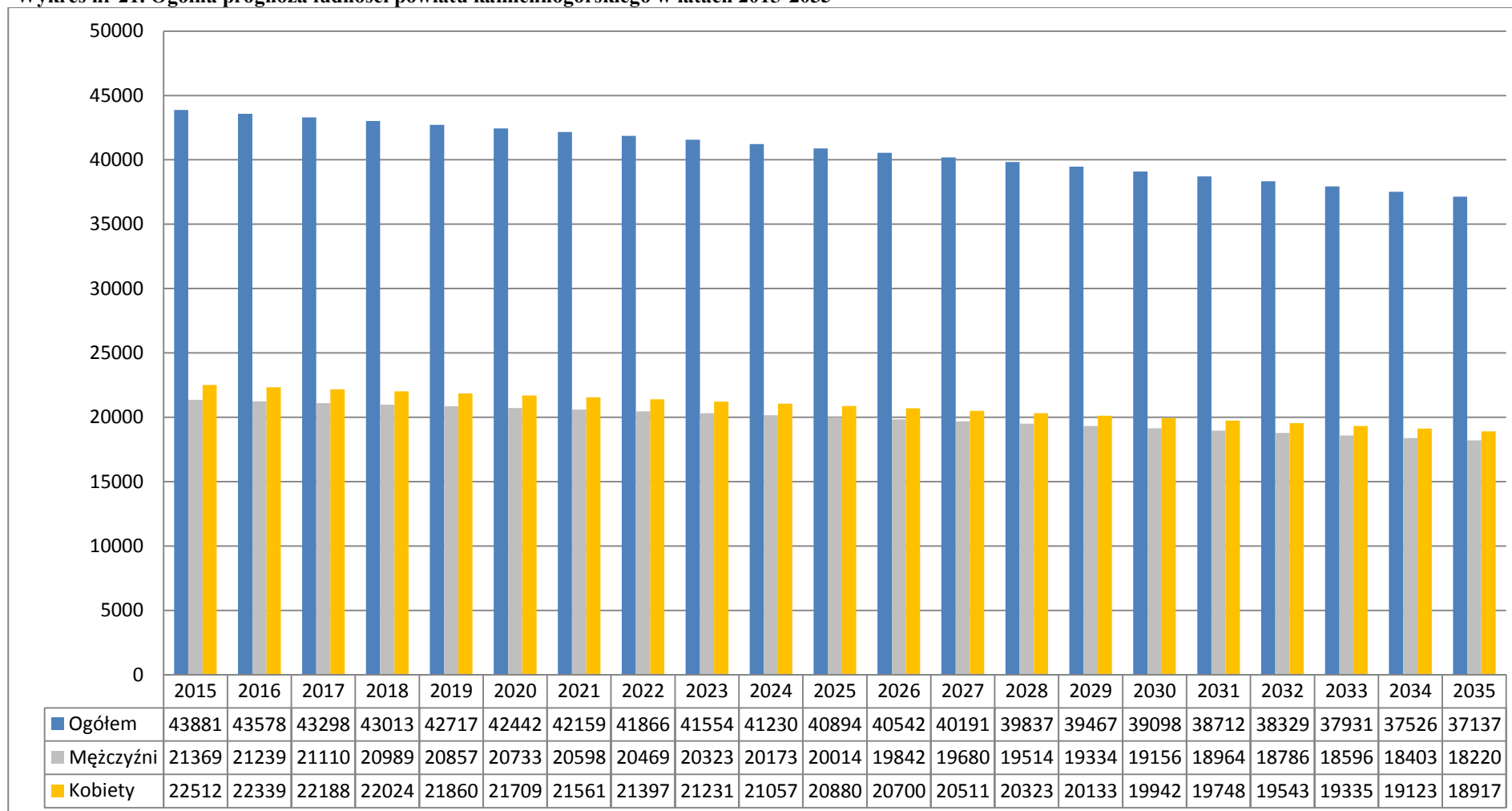

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL-GUS.

Przedmiotowy wykres przedstawia procentową ilość mieszkańców powiatu kamiennogórskiego po 65 roku życia. Rok 2008, to 13,66% populacji, rok 2009 wyniósł 13,50% populacji, rok 2010 to 13,36%. Od roku 2011 odnotowujemy wzrost wskaźnika starzenia się do 13,69% i najwyższego na przełomie pięciu lat - 14,19% w roku 2012. Łatwo zauważyć, iż ludność powiatu kamiennogórskiego jest populacją starą demograficznie, gdyż za społeczeństwo takie uważa się grupę, w której powyżej 65 roku życia znajduje się 8% populacji.

II.8. Prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2015 - 2035

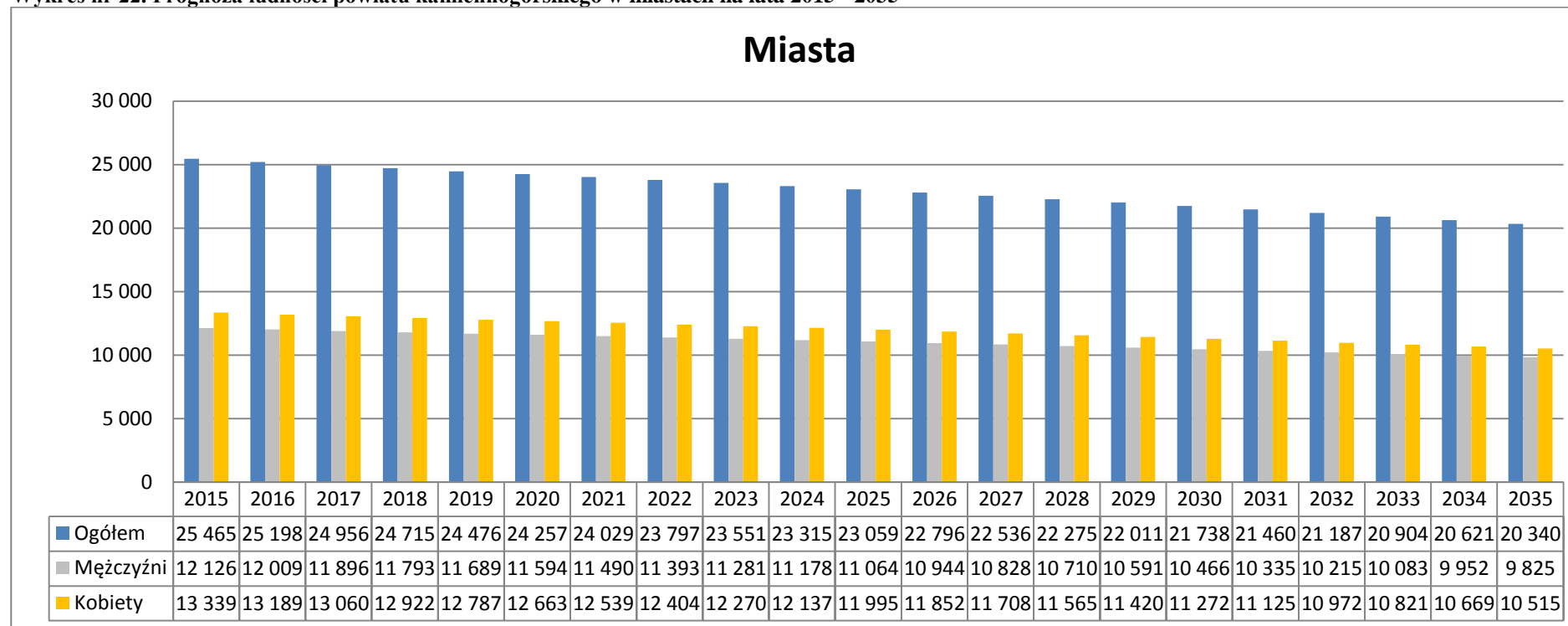
Wykres nr 21. Ogólna prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2015-2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres nr 21 przedstawia 20 letnią prognozę liczby ludności powiatu kamiennogórskiego. Wynika z niego ewidentnie, iż niestety, liczba ludności powiatu będzie gwałtownie maleć. Z 43881 mieszkańców powiatu w 2015 roku może nastąpić spadek do 37137 mieszkańców w 2035 roku, a więc na przestrzeni 20 lat ubędzie 6744 obywateli. W rozbiściu: liczba kobiet z roku 2015 w ilości 22512, spadnie w roku 2035 do 18917, czyli zmniejszy się o 3595, a liczba mężczyzn z 21369 spadnie do 18220, co daje nam 3149 mężczyzn mniej.

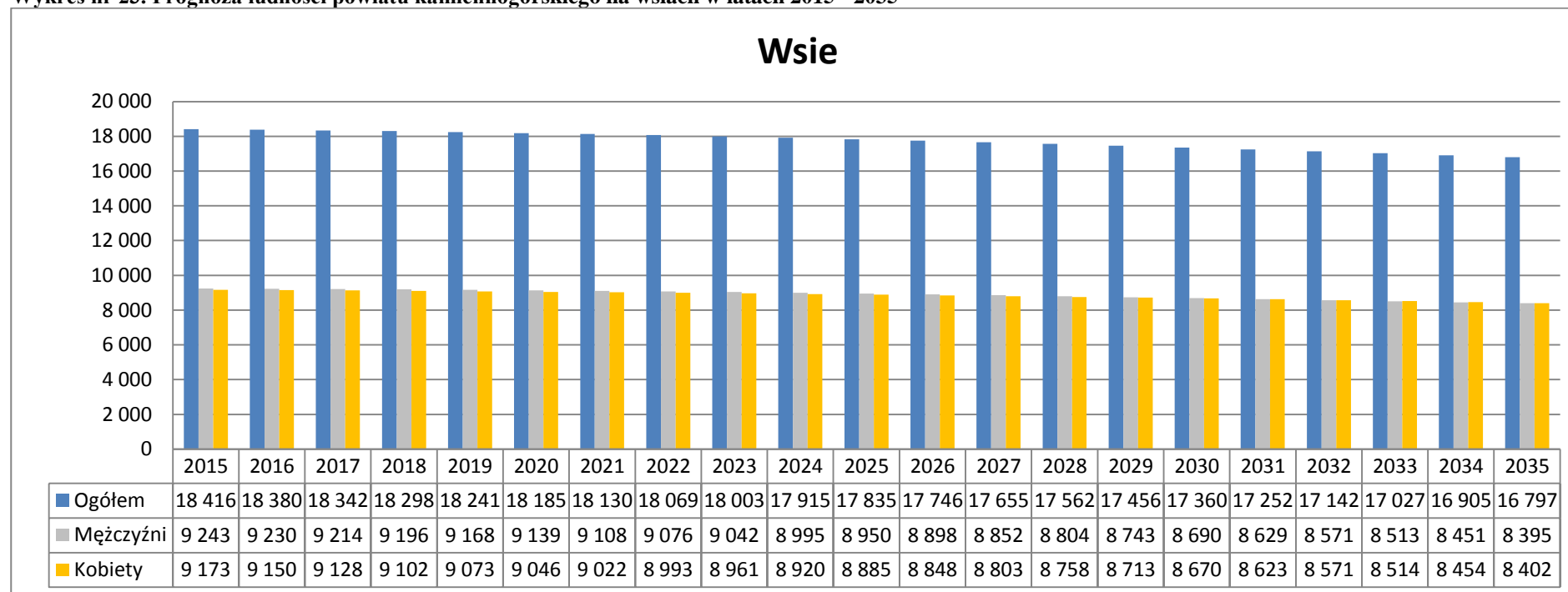
Wykres nr 22. Prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego w miastach na lata 2015 - 2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z kolei wykres nr 22 prognozuje liczbę ludności powiatu w miastach na przestrzeni 20 lat. Z ogólnej liczby 25.465 mieszkańców w 2015 roku, liczba ta może spaść do 20.340 w roku 2035. Z 12.126 mężczyzn zamieszkujących dwa powiatowe miasta w roku 2035, może pozostać 9.825. Z 13.339 kobiet zamieszkujących miasta w 2015 roku, zostanie w 2035 roku 10.515.

Wykres nr 23. Prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego na wsiach w latach 2015 - 2035

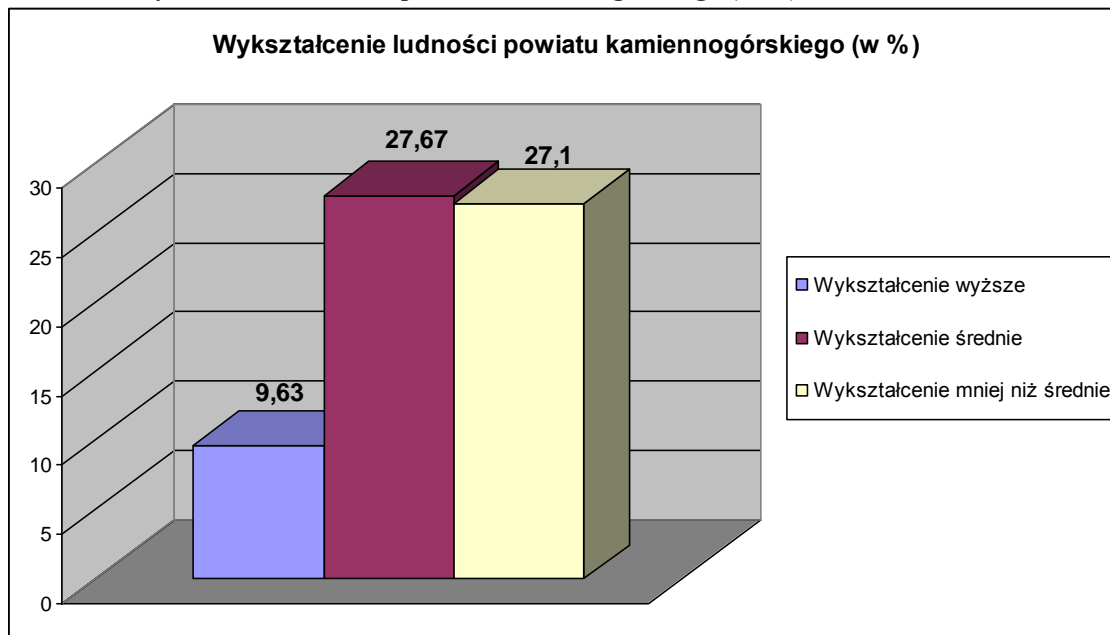
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres nr 23, to prognoza ludności powiatu kamiennogórskiego w latach 2015 do 2035. Z ogólnej liczby ludności wiejskiej w powiecie w 2015 roku, wynoszącej 18.416 mieszkańców, w roku 2035 może ona wynosić 16.797 mieszkańców. Z tego mężczyzn w roku 2015 – 9.243 a w roku 2035 – 8.395. Natomiast kobiet 9.173 w roku 2015 do 8.402 w roku 2035.

II.9. Wykształcenie ludności powiatu kamiennogórskiego

W 2013 roku w powiecie kamiennogórskim odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym wynosił 9,63 %. Wykształcenie średnie (średnie zawodowe, średnie ogólnokształcące i policealne) wśród ludności powiatu kamiennogórskiego wynosiło 27,67 %, natomiast wykształcenie mniej niż średnie 27,1% społeczności.

Wykres nr 24. Wykształcenie ludności powiatu kamiennogórskiego (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej

Według danych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na dzień 30 września 2013 roku, w powiecie kamiennogórskim funkcjonowało:

- 1 punkt przedszkolny - 25 dzieci;
- 7 przedszkoli (w tym jedno prywatne) – 822 dzieci;
- 2 oddziały przedszkolne – „0”- 116 dzieci; poniżej „0” – 18 dzieci;
- 4 oddziały „0” przy szkołach podstawowych – 124 dzieci;
- 10 szkół podstawowych – 2 376 uczniów;
- 9 gimnazjów – 1 278 (w tym jedno prywatne oraz jedno dla dorosłych);
- 1 studium zawodowe dla dorosłych – 76 uczniów;
- 1 liceum ogólnokształcące – 447 uczniów;
- 2 licea ogólnokształcące dla dorosłych (w tym jedno prywatne) – 97 uczniów;
- 1 technikum – 514 uczniów;
- 1 zasadnicza szkoła zawodowa – 300 uczniów;
- 1 szkoła specjalna (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła przysposabiająca do pracy) - 58 uczniów.

Powyższe dane w podziale na jednostki samorządu terytorialnego, zostały przedstawione w tabeli.

Tabela nr 2. Typy szkół/placówek w powiecie kamiennogórskim (opracowanie własne wg. stanu SIO na 30 września 2013 roku)

Typy szkół/placówek*	Liczba	Liczba uczniów/dzieci
MIASTO KAMIENNA GÓRA		
punkt przedszkolny	1	25
przedszkole	4	517
szkoła podstawowa	2	1028
gimnazjum	4	651
RAZEM	11	2221
GMINA KAMIENNA GÓRA		
przedszkole	1	25
Oddział "0"	4	124
szkoła podstawowa	4	516
gimnazjum	2	211
RAZEM	11	876
MIASTO/GMINA LUBAWKA		
przedszkole	2	280
oddział przedszkolny ("0")	1	32
szkoła podstawowa	3	616
gimnazjum	2	292
RAZEM	8	1220
GMINA MARCISZÓW		
oddział przedszkolny(poniżej "0", "0")	1	102
szkoła podstawowa	1	216
gimnazjum	1	124
RAZEM	3	442
POWIAT KAMIENNOGÓRSKI		
Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Młodocianych Pracowników	1	300
Technikum	1	514
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	2	97
Liceum Ogólnokształcące	1	447
Studium Zawodowe dla Dorosłych	1	76
RAZEM	6	1434
Zespół Szkół Specjalnych	1	58
RAZEM W POWIECIE KAMIENNOGÓRSKIM		
WSZYSTKIE TYPY SZKÓŁ/PLACÓWEK	39	6193
Zespół Szkół Specjalnych	1	58

* w zestawieniu ujęto także szkoły/placówki prywatne

Reasumując, w powiecie kamiennogórskim na dzień 30 września 2013 roku (wg. SIO) punkty przedszkolne, przedszkola, oddziały przedszkolne i oddziały „0” liczyły: 1.105 dzieci; szkoły podstawowe: 2.376 uczniów; gimnazja: 1.278 uczniów; szkoły ponadgimnazjalne: 1.434 uczniów; natomiast szkoła specjalna: 58 uczniów. Powyższe dane przedstawia Wykres nr 25.

Tabela nr 3. przedstawia liczbę absolwentów w roku szkolnym 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu kamiennogórskiego, wg. stanu SIO na 30 września 2013 roku

Szkoła	Liczba absolwentów	w tym kobiety
Liceum Ogólnokształcące w ZSO	155	98
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	0	0
Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	3	2
Prywatne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	15	7
Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Młodocianych Pracowników ZSZiO	103	33
Liceum Profilowane (zarządzanie informacją) w ZSZiO	23	13
Technikum w ZSZiO	106	68
Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	10	3
RAZEM	415	224

Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Młodocianych Pracowników w Zespole Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących (ZSZiO) w Kamiennej Górze kształciła w 18 zawodach, profilach kształcenia, specjalnościach. Dane na temat absolwentów roku szkolnego 2012/2013 zostały zaprezentowane w Tabeli nr 3. (wg. SIO na 30 września 2013 r.). Natomiast Tabela nr 4 przedstawia absolwentów Technikum w ZSZiO według profili kształcenia, zawodów i specjalności (wg. SIO na 30 września 2013 r.).

Tabela nr 4. Absolwenci roku szkolnego 2012/2013 Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Młodych Pracowników według profili kształcenia/ zawodów/ specjalności (wg. stanu SIO na 30 września 2013 r.)

Zawód/ profil kształcenia/ specjalność	Długość cyklu kształcenia	Liczba absolwentów	w tym kobiety
Kucharz	3.0	0	0
Kucharz małej gastronomii	2.0	18	9
Fryzjer	3.0	4	4
Sprzedawca	2.0	22	19
Murarz	3.0	8	0
Dekarz	3.0	1	0
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3.0	1	0
Błacharz samochodowy	3.0	1	0
Operator obrabiarek skrawających	3.0	0	0
Ślusarz	3.0	10	0
Mechanik pojazdów samochodowych	3.0	19	0
Elektryk	3.0	5	0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	3.0	5	0
Cukiernik	3.0	4	1
Piekarz	3.0	2	0
Stolarz	3.0	3	0
Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych	3.0	0	0
Murarz-tylnik	3.0	0	0
RAZEM	-	103	33

Tabela nr 5. Absolwenci technikum roku szkolnego 2012/2013 według profili kształcenia, zawodów, specjalności (wg. stanu SIO na 30 września 2013 r.)

Zawód/ profil kształcenia/ specjalność	Długość cyklu kształcenia	Liczba absolwentów	w tym kobiety
Technik budownictwa	4.0	22	3
Technik architektury krajobrazu	4.0	15	14
Technik ekonomista	4.0	0	0
Technik handlowiec	4.0	22	13
Technik hotelarstwa	4.0	23	23
Technik organizacji usług gastronomicznych	4.0	24	15
Technik logistyk	4.0	0	0
Technik żywienia i usług gastronomicznych	4.0	0	0
RAZEM	-----	106	68

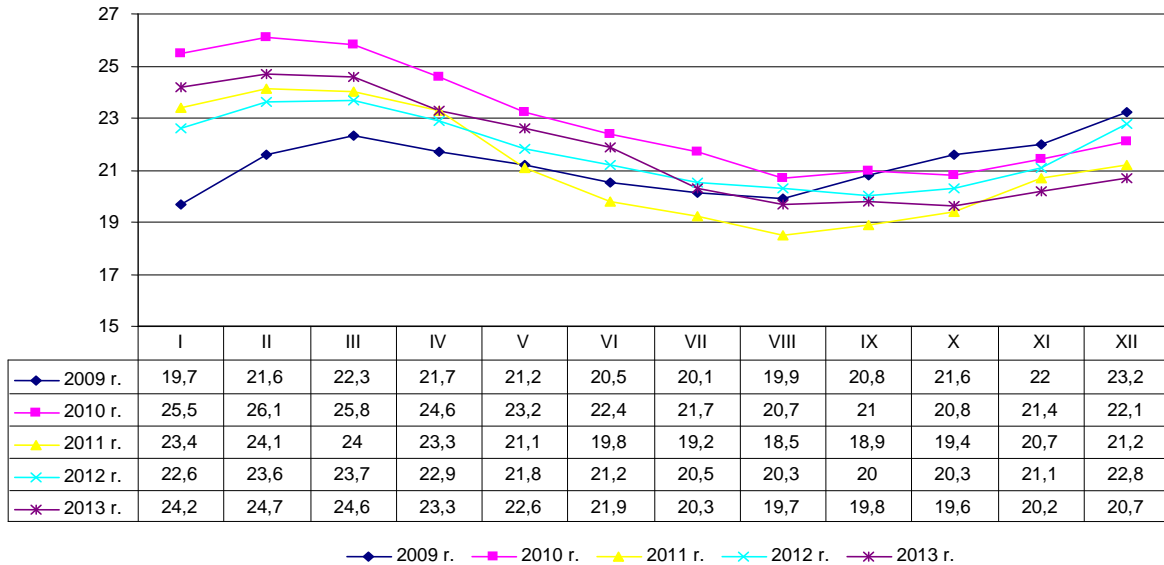
II.10. Struktura bezrobocia powiatu kamiennogórskiego

Podstawowymi wskaźnikami opisującymi sytuację rynku pracy jest współczynnik aktywności zawodowej (stosunek liczby aktywnych zawodowo do sumy aktywnych

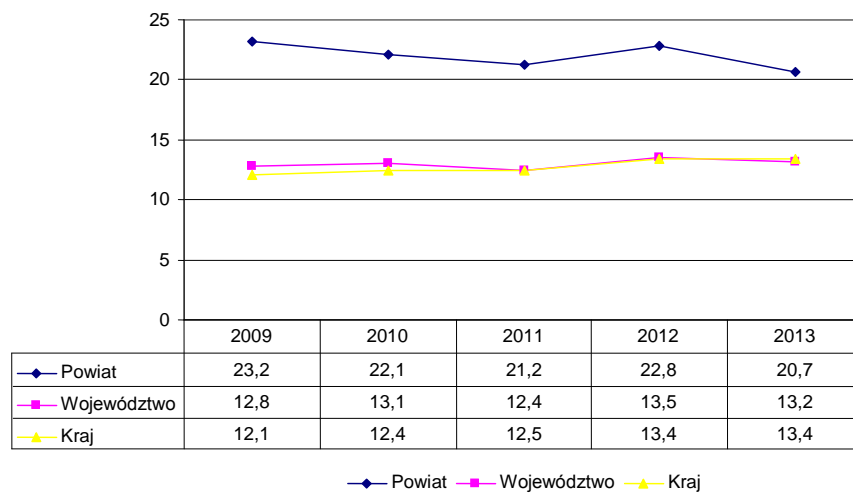
i biernych zawodowo), wskaźnik zatrudnienia (stosunek liczby pracujących do sumy aktywnych i biernych zawodowo) oraz stopa bezrobocia.

Stopa bezrobocia w powiecie kamiennogórskim na koniec 2013 r. ukształtowała się na poziomie 20,7% co w porównaniu z innymi powiatami województwa dolnośląskiego daje 11 pozycję pod względem wysokości stopy. Stopa dla województwa i kraju w analogicznym okresie wynosiła odpowiednio 13,2% i 13,4 %.

Wykres nr 26. Stopa bezrobocia w powiecie kamiennogórskim w latach 2009-2013.

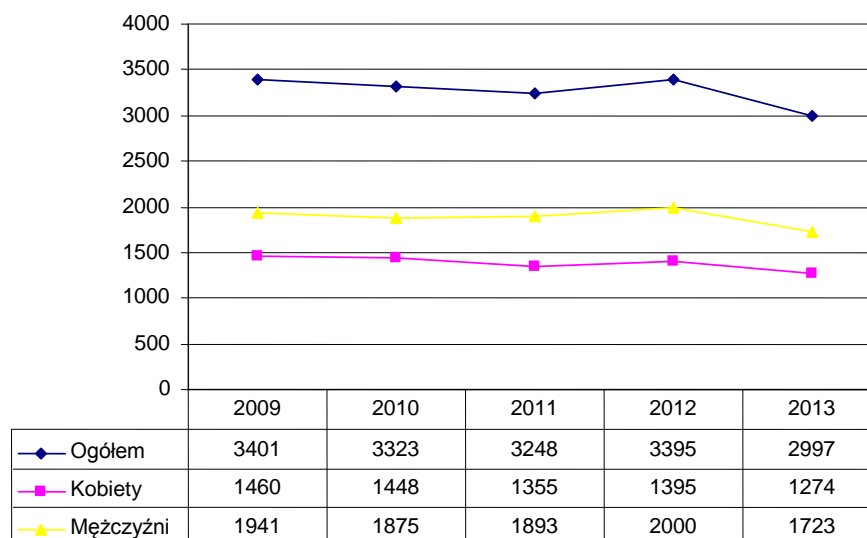
Wykres nr 27. Stopa bezrobocia w okresie 2009 - 2013

W porównaniu do końca 2012 r. stopa bezrobocia w powiecie zmalała o 2,1 punktu procentowego, natomiast w województwie o 0,3 punktu procentowego. W kraju utrzymała się na tym samym poziomie.

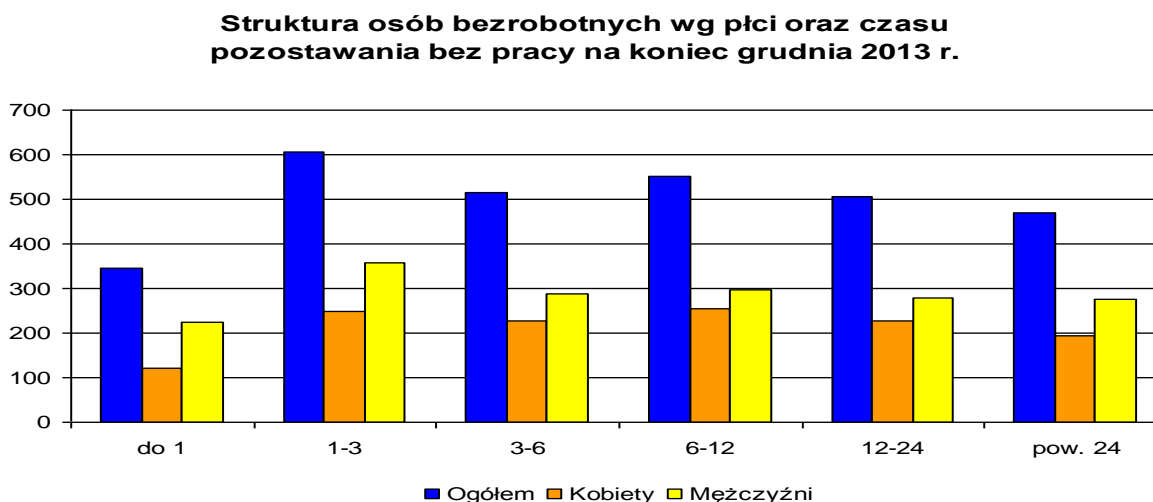
Na koniec grudnia 2013 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamiennej Górze wyniosła 2.997 osób i zmalała w porównaniu do grudnia 2012 r. o 398 osób, natomiast w porównaniu do 2009 r. o 404 osoby. W ogólnej liczbie bezrobotnych w grudniu 2013 r. było 1.274 kobiety, które stanowiły 42,5% ogółu bezrobotnych.

Wykres nr 28. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z podziałem na płeć w okresie 2009- 2013

Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2013 r. to osoby poprzednio pracujące (92,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), przy czym 3,8% ogółu bezrobotnych to osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Osoby dotychczas niepracujące stanowią 7,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Udział osób zamieszkałych na wsi wyniósł 41,2% ogółu bezrobotnych.

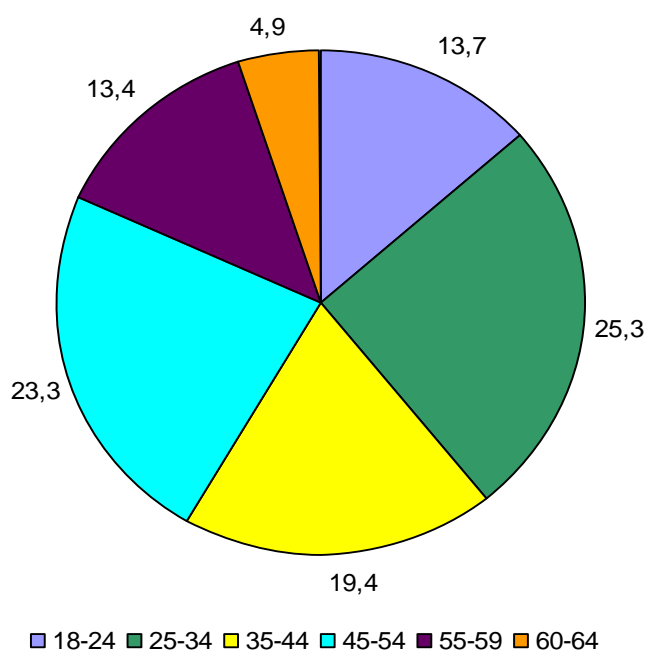
Wykres nr 29. Struktura osób bezrobotnych wg płci oraz czasu pozostawiona bez pracy

W odniesieniu do liczby bezrobotnych wg czasu pozostawiana bez pracy, na koniec grudnia 2013 r. największy udział stanowią osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (20,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Wśród kobiet najliczniejszą grupę stanowiła grupa osób bez pracy od 6 do 12 miesięcy (19,9% ogółu zarejestrowanych kobiet). W gronie mężczyzn, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy stanowili najliczniejszą grupę osób (20,8% ogółu mężczyzn). Osób będących bez pracy powyżej 12 miesięcy na koniec grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 977 osób, co stanowi 32,6% ogółu bezrobotnych.

Wykres nr 30. Struktura osób bezrobotnych wg grup wiekowych

Struktura osób bezrobotnych wg grup wiekowych

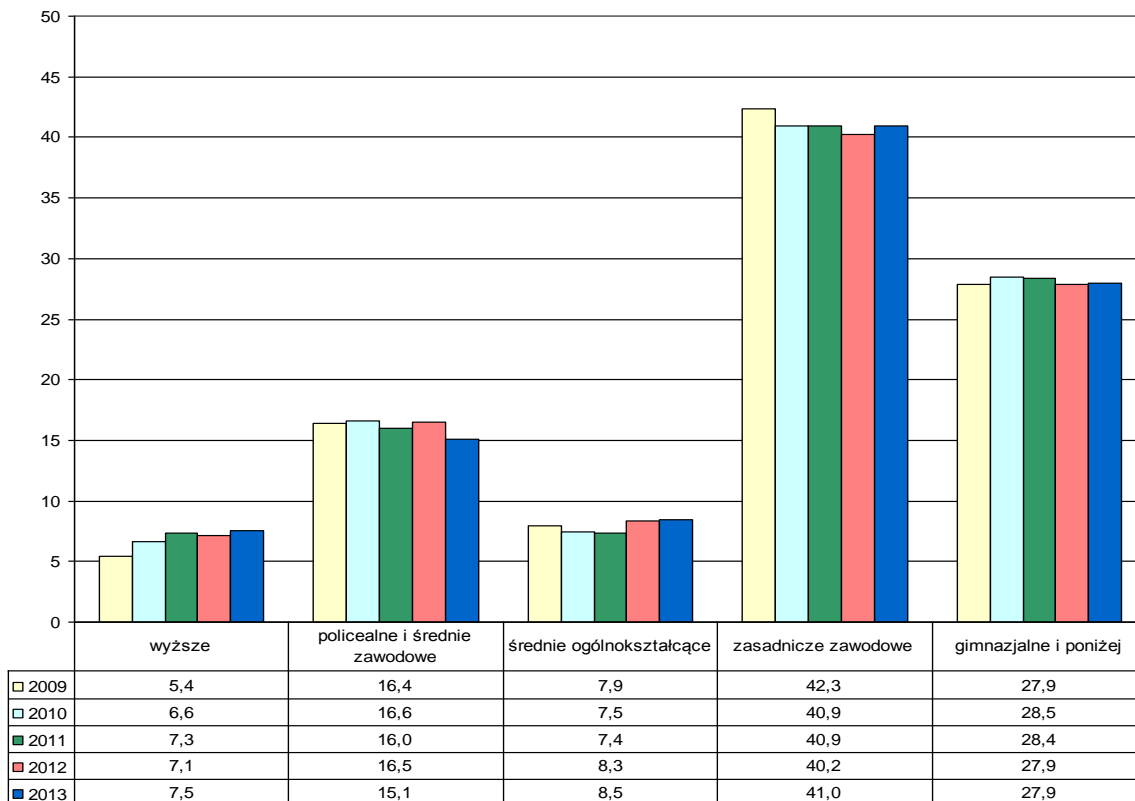
Natomiast bezrobotni pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy stanowili 15,7% ogółu bezrobotnych.

Ze struktury osób bezrobotnych wg grup wiekowych wynika, że największe udziały w stosunku do ogółu mają bezrobotni z przedziałów wiekowych 25-34 i 45-54 lata. Również wśród kobiet największy udział mają osoby z wyżej wymienionych przedziałów wiekowych (odpowiednio 31,3% i 21,2% ogółu bezrobotnych kobiet). Wśród bezrobotnych mężczyzn najwięcej osób jest w przedziale wiekowym 45-54 (427 osób). Najwięcej osób niepełnosprawnych mieściło się przedziale 55-59 lata (50 osób) oraz 45-54 lat (49 osób).

Na koniec grudnia 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamiennej Górze wśród osób bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (41,0%) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (27,9%). W odniesieniu do wykształcenia bezrobotnych w podziale na płeć widoczna jest dominacja mężczyzn wśród osób nie posiadających wykształcenia średniego. Udział mężczyzn wśród ww. grupy wynosił 64,4% ogółu osób bez wykształcenia średniego. Wśród kobiet z wykształceniem co najmniej średnim najwięcej zarejestrowanych osób posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (42,9% ogółu kobiet legitymujących się wykształceniem średnim lub wyższym). Wśród osób zamieszkałych na wsi było aż 71,7% ogółu osób zamieszkałych na wsi bez wykształcenia średniego. W mieście udział ten wyniósł 66,9% ogółu osób zamieszkałych w mieście.

Wykres nr 31. Struktura osób bezrobotnych wg wykształcenia w latach 2009 - 2013

Struktura osób bezrobotnych (%) wg wykształcenia w okresie 2009 - 2013

Analizując osoby bezrobotne wg wykształcenia w latach 2009 - 2013, widać że systematycznie rośnie udział osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym.

Na koniec grudnia 2013 r. w rankingu zawodów wśród osób bezrobotnych czołowe miejsce zajmują następujące zawody:

- sprzedawca – 278 osób,
- robotnik budowlany – 217 osób,
- szwaczka – 117 osób,
- robotnik gospodarczy – 110 osób,
- ślusarz – 88 osób,
- murarz – 87 osób,
- pakowacz – 59 osób,
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 55 osób,
- kucharz w małej gastronomii – 45 osób,
- wytwórca galanterii – 44 osoby.

Zauważyć należy, iż na koniec grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 179 osób bez zawodu. Jak wynika z powyżej przedstawionej informacji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamiennej Górze na koniec 2013 r. przeważały osoby bezrobotne o niskich kwalifikacjach zawodowych.

Wśród osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły przeważały zawody: sprzedawca (16), kucharz małej gastronomii (4), technik hotelarstwa (4), elektryk (4), mechanik pojazdów samochodowych (3), technik handlowiec (3). 27,2% ww. osób stanowiły osoby bez zawodu.

II.11 Niepełnosprawność

W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku przebytych chorób, wypadków czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. Osoby te określa się najczęściej terminem „osoby niepełnosprawne”, traktując niepełnosprawność jako czasowe lub trwałe obniżenie sprawności psychofizycznych funkcji organizmu. Zadania w zakresie niepełnosprawności są złożone i trudne. Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób z niepełnosprawnością, lecz także włączenie ich w realizację takiego modelu, który polega na mobilizowaniu tych osób i ich rodzin, jeśli to tylko możliwe, do aktywnego radzenia sobie ze swymi problemami.

W rozwiniętych gospodarczo krajach Unii Europejskiej około 15 % populacji to osoby niepełnosprawne. Według wyników spisu ludności w 2011 roku i opracowanego raportu GUS liczba niepełnosprawnych w Polsce to 4.697.048 osób, co stanowi 12,2 % ogółu ludności kraju. Dane te są jednak niedoszacowanie ze względu na dobrowolność udzielania odpowiedzi odnośnie niepełnosprawności, blisko 1,5 mln respondentów odmówiło udzielenia odpowiedzi. Trudno też szacunkowo określić jak duży jest to odsetek ludności w powiecie kamiennogórskim.

Dużym problemem dla niepełnosprawnych stanowią bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Na terenie powiatu kamiennogórskiego do budynków użyteczności publicznej zalicza się ośrodki pomocy społecznej, szkoły, urzędy pocztowe, ośrodki zdrowia, urzędy gmin, kościoły, świetlice, banki, apteki. Większa część budynków użyteczności publicznej na terenie Powiatu Kamiennogórskiego wymaga likwidacji barier architektonicznych.

Nie bez znaczenia są również trudności w edukacji osób z niepełnosprawnością od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Zarówno dzieci jak i dorośli niepełnosprawni zamieszkali na terenie Powiatu Kamiennogórskiego, mogą korzystać z pomocy jednostek pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek służby zdrowia i oświaty, działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Zadania Powiatu Kamiennogórskiego w zakresie wydawania orzeczeń o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności realizuje działający w Kamiennej Górze Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W latach 2011-2013 Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania Niepełnosprawności w Kamiennej Górze zarejestrował wzrost liczby wpływających wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności w przypadku osób dorosłych jak i dzieci. Zainteresowanie uzyskaniem orzeczenia o niepełnosprawności związane jest ze zmianą przepisów o świadczeniach rodzinnych jak również trudną sytuacją materialną i bytową wielu rodzin w powiecie.

Ogółem w latach 2011-2013 Powiatowy Zespół wydał 2.595 orzeczeń z czego:

- ✓ 446 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych dla osób poniżej 16 roku życia,
- ✓ 2.149 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 roku życia.

Dane dotyczące osób z niepełnosprawnością zgromadzone przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2011-2013 przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 6. Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności - osobom po 16 roku życia w latach 2011 - 2013.

L.p.	Wyszczególnienie	rok 2011	rok 2012	rok 2013
1	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	709	805	698
2	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	29	26	25
3	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	26	34	34
4	Ogółem wydane orzeczenia	764	865	757
	W tym:			
	wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych:			
	znacznego	106	160	101
	umiarkowanego	105	112	73
	lekkiego	157	138	140
	po raz pierwszy	368	410	314
	Wydane orzeczenia na podstawie art. 5a ustawy	40	23	0

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Tabela nr 7. Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności osobom do 16 roku życia w latach 2011 - 2013.

L.p.	Wyszczególnienie	rok 2011	rok 2012	rok 2013
1	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	1	0	0
2	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	27	15	10
3	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	158	138	150
4	Ogółem wydane orzeczenia	186	153	160

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Najczęstszym powodem wydawania orzeczeń o niepełnosprawności jest dysfunkcja narządu ruchu i schorzenia układu krążenia.

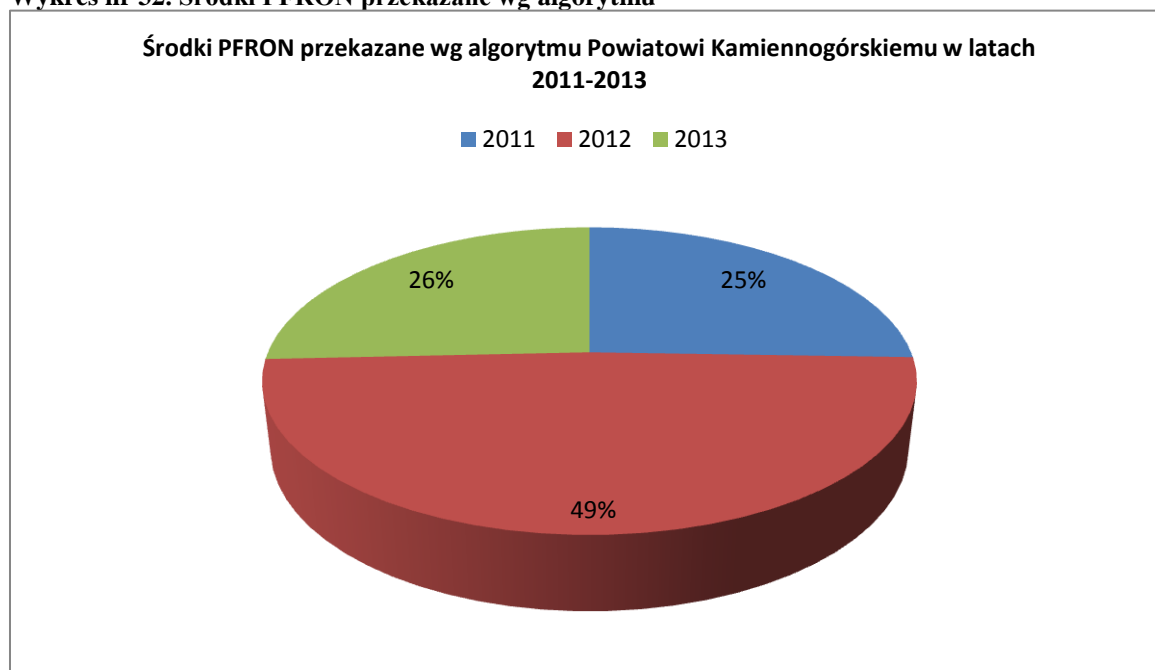
Pomimo danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu nie można ustalić liczby osób z niepełnosprawnością w powiecie kamiennogórskim w związku z tym, iż żadna z instytucji zajmujących się problematyką i pomocą osobom z niepełnosprawnością nie prowadzi całościowego rejestru tych osób. Informacje dotyczące osób niepełnosprawnych z ostatnio przeprowadzonego Spisu Powszechnego, nie wykazują takich danych na poziomie poszczególnych powiatów. Jeśli chodzi o liczbę osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kamiennogórskiego pobierających świadczenie z ZUS, to informacja taka również nie jest dostępna, ZUS nie publikuje takich statystyk. Co więcej, część osób zamieszkujących powiat

kamiennogórski jest osobami z niepełnością tylko biologiczną (bez posiadania orzeczenia) i informacja o liczbie takich osób nie jest znana. Z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie korzysta tylko część osób posiadających orzeczenie, więc także PCPR nie posiada pełnych danych o liczbie osób niepełnosprawnych. Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. w Polsce żyje 4.697.048 osób z niepełnością, w tym osób z niepełnością posiadających potwierdzający to dokument jest 3.131.456. Są to osoby prawnie niepełnosprawne tj. posiadające aktualne orzeczenie o niepełności.

Specyfika potrzeb i oczekiwań osób niepełnych wymaga inicjowania i realizowania wielu działań, które chronią te osoby przed bezradnością, stwarzają im warunki do rozwoju oraz motywują do aktywności i zaradności urzeczywistniając zasadę wyrównywania szans i integracji tych osób ze społeczeństwem. Od 1999 r. powiat kamiennogórski realizuje zadania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnością, na które środki przekazywane są przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnych.

Poniższy wykres obrazuje wysokość środków finansowych przekazanych przez PFRON dla powiatu na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Wykres nr 32. Środki PFRON przekazane wg algorytmu

Źródło: opracowanie na podstawie danych PCPR

II.11.1 Rehabilitacja społeczna

W rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnych (Dz. U. z 2011.127.721 j.t. z późn. zm.) niepełność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz wspierać działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnych, powinna także przeciwdziałać ich dyskryminacji i wytwarzać mechanizmy wyrównujące szanse życiowe osób niepełnych.

Rehabilitacja społeczna, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym jest realizowana poprzez:

- kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zadania te realizowane są przez PCPR w Kamiennej Górze poprzez dofinansowanie:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowane w formie aktywnej rehabilitacji, połączonej z elementami wypoczynku. Ich celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań. W ciągu ostatnich lat stosunkowo wiele osób korzystało z tej formy rehabilitacji.

Tabela nr 8. Dofinansowanie ze środków PFRON do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym w poszczególnych latach.

Rok	Ilość złożonych wniosków przez osoby z niepełnosprawnością wraz z opiekunami	Ilość przyznanych dofinansowań wraz z opiekunami	Kwota wypłaconych dofinansowań w zł
2011	317	154	108.021
2012	274	249	188.872
2013	196	134	99.203

Źródło: opracowanie na podstawie danych PCPR

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Zainteresowanie likwidacją barier architektonicznych wzrasta w każdym roku realizacji zadania, ale z uwagi na ograniczone środki finansowe nie wszystkie złożone wnioski mogą być rozpatrzone pozytywnie.

Bariery w komunikowaniu się, to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się bądź przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to takie bariery, które utrudniają lub uniemożliwiają osobie z niepełnosprawnością funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Bariery stanowią jeden z największych problemów, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnością w życiu codziennym. W znaczny sposób hamują one proces rehabilitacji społecznej i zawodowej, jak również życia społecznego (dostępność do budynków, w tym użyteczności publicznej). Stan przystosowania obiektów użyteczności publicznej oraz środków komunikacji jest niezadowolający. Osoba z niepełnosprawnością,

zwłaszcza poruszająca się na wózku inwalidzkim, nawet jeżeli zdoła opuścić mieszkanie, nie będzie w stanie poruszać się samodzielnie - wysokie krawężniki na przejściach, brak ogólnie dostępnych przystosowanych środków transportu. Większość obiektów, z których przeciętny obywatel bez trudu korzysta jest niedostosowana dla osób z niepełnosprawnością, brakuje udogodnień, nie tylko dla osób z niepełnosprawnością ruchową, ale także dla osób niewidomych i głuchych.

Jeśli chodzi o likwidację barier ze środków PFRON dla indywidualnych osób niepełnosprawnych to realizację tego zadania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 9. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier dla osób indywidualnych w poszczególnych latach.

Rok	2010	2011	2012
Barriere architektoniczne	0	51.164	29.392
Barriere techniczne	8.924	13.725	25.275
Barriere w komunikowaniu się	9.183	19.594	0

Źródło: opracowanie na podstawie danych PCPR

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - zadanie to polega na dofinansowaniu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych służących rehabilitacji zawodowej w środowisku osoby niepełnosprawnej, aktywizacji społecznej i zawodowej, umożliwiających uczestnictwo osobie niepełnosprawnej w życiu społecznym. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może dofinansować udział własny w zakupie tych środków lub zakup sprzętu rehabilitacyjnego w części określonej przepisami.

Tabela nr 10. Dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu ortopedycznych środków pomocniczych dla osób z niepełnosprawnością w poszczególnych latach.

Rok	Kwota wypłaconego dofinansowania
2010	147.545
2011	226.426
2012	163.402

Źródło: opracowanie na podstawie danych PCPR

Tabela nr 11. Dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób z niepełnosprawnością w poszczególnych latach

Rok	Ilość złożonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania
2011	5	2.054
2012	6	7.582
2013	5	7.518

Źródło: opracowanie na podstawie danych PCPR

II.12 Ubóstwo – definicja, zagrożenia, czynniki

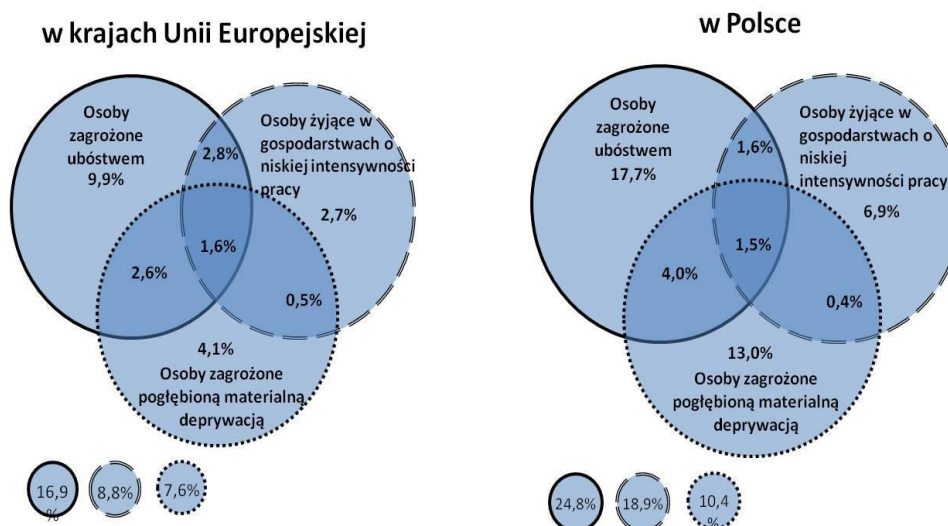
Ubóstwo mimo, że jest kategorią zmienną w czasie, zróżnicowaną terytorialnie oraz posiadającą liczne czynniki wpływające na jego powstawanie, intensywność i trwanie np. głębokość deprawacji, wiek, możliwość zarobkowania, wykształcenie, zasięg; jest zjawiskiem

niepożądanym społecznie. Badacze choć różnią się w ocenach i podejściu do definicji ubóstwa podkreślają fakt, że zjawisko to wiąże się nierozdzielnie z niezaspokojeniem potrzeb na pożądanym poziomie.

Znaczącym czynnikiem jest determinant materialny - ekonomiczny postrzegany jako sytuacja, w której „jednostka (osoba, rodzina, gospodarstwo domowe) nie dysponuje wystarczającymi środkami (zarówno środkami pieniężnymi w postaci dochodów bieżących i dochodów z poprzednich okresów, jak i w formie nagromadzonych zasobów materialnych) pozwalającymi na zaspokojenie jej potrzeb”¹

„Chociaż od 2008 r. w Polsce liczba zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym obniżyła się do 2011 r. o blisko 1,3 mln. osób, to jednak zwiększyła się liczba zagrożonych ubóstwem o ok. 270 tys. W tym samym okresie zmalała liczba osób zagrożonych materialną deprivacją o 1,8 mln i o 370 str. 6 tys. zagrożonych niską intensywnością pracy. Polska pomimo wyraźnej poprawy w zakresie warunków życia nadal należy do grupy krajów o wysokim poziomie zagrożenia ubóstwem”².

Rys. 1 Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w krajach Unii Europejskiej i Polsce w 2011 r. (nakładanie się subpopulacji) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 . Nowy wymiar aktywnej Integracji.

Unia Europejska postawiła przed krajami członkowskimi zadanie obniżenia odsetka osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 20 milionów, w tym Polsce o 1,5 mln. W dokumencie strategicznym Europa 2020, aby monitorować wyznaczony cel, Komisja Europejska ma posługiwać się wskaźnikiem zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Wskaźnik ten mierzy odsetek osób, które spełniają co najmniej 1 z 3 kryteriów: 1) są zagrożone ubóstwem (po uwzględnieniu transferów społecznych) i/lub 2) pogłębioną deprivacją materialną i/lub 3) żyją w gospodarstwach domowych o bardzo niskiej intensywności pracy.

II.12.1 Zjawisko ubóstwa – region Dolny Śląsk – powiat kamiennogórski

Dane przedstawione w Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2014-2020 wykazują, iż województwo dolnośląskie w 2011 roku uplasowało się na 7 pozycji w skali kraju pod względem odsetka osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

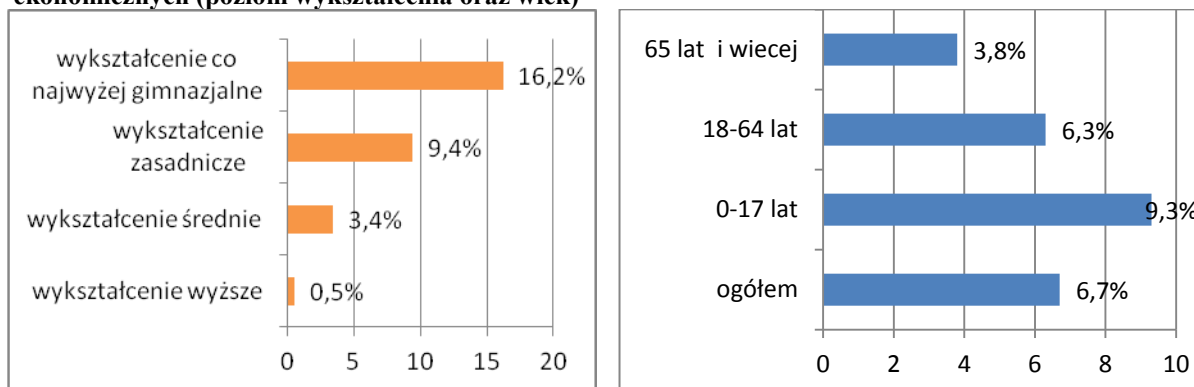
¹ T. Panek, *Ubóstwo i nierówności: dylematy pomiaru*, ISiD SGH, źródło: Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej Na Lata 2014-2020 (Projekt).s.49

² Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji – projekt . MPiPS . www.mpips.gov.pl Warszawa 2013 s.5

Mającym ogromne znaczenie i koniecznym do prowadzenia gospodarstwa domowego oraz życia rodzinnego jest bezpieczne mieszkanie. „Według szacunków Ministerstwa Infrastruktury z 2011 r. w Polsce brakuje 1,5 mln mieszkań. Szansą zaspokajania potrzeb ludzi o najniższych dochodach, ubogich i wykluczonych są mieszkania socjalne. W 2011 roku w Polsce istniało ponad 74 tysiące mieszkań socjalnych, a okres oczekiwania na mieszkanie komunalne lub socjalne wynosi od 2 do 20 lat. Aby ocenić poszczególne powiaty Dolnego Śląska pod względem warunków mieszkaniowych, Wrocławski Urząd Statystyczny przeanalizował następujące wskaźniki: 1) liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności na 10 tys. mieszkańców oraz 2) udział mieszkań bez łazienki w ogólnej liczbie mieszkań. Na podstawie powyższych badań do obszarów problemowych zaliczyć można powiaty wałbrzyski i kamiennogórski, oraz m. Legnica. Zaobserwowano tam bardzo złą sytuację pod względem dostępności do podstawowych urządzeń sanitarno-technicznych w zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania, a także znaczący problemem bezdomności. Ta ostatnia z kolei może prowadzić do powstawania lub wzmacniania innych problemów społecznych, takich jak alkoholizm, przestępczość, narkomania, prostytucja czy żebractwo.”⁴

Według Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej Na Lata 2014-2020 (projekt) brak środków finansowych, a w konsekwencji ubóstwo w sposób szczególny dotyka nie mogące zarobkować dzieci, młodzież, a także rodziny wielodzietne. Ubóstwem ekonomicznym w Polsce dotknięte są przede wszystkim dzieci oraz młodzież (w wieku 0-17 lat). Ponad 9% z nich żyje na granicy minimum egzystencji.

Wykres nr 33 i 34. Wskaźniki zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2012 r. wg grup społeczno – ekonomicznych (poziom wykształcenia oraz wiek)

Źródło: GUS, *Ubóstwo w Polsce w 2012 r.*..., s. 5-6

Dzieci i młodzież zagrożone bądź doświadczające ubóstwa w naszym powiecie często trafiają pod opiekę Ośrodków Pomocy Społecznej, skąd kierowane są do placówek wsparcia dziennego, w tym do Dziecięcej Świetlicy Środowiskowej. Prowadzi ona działalność na podstawie:

- 1) ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. 2015.163 j.t. z późn. zm.),
- 2) ustawa o pracownikach samorządowych z dnia 21 listopada 2008r. (Dz. U. 2014.1202 j.t.),

Świetlica umożliwi zaspokajanie potrzeb dziecka pełniąc wobec niego funkcje opiekuńczo - wychowawcze oraz dydaktyczne. Działania prowadzone w placówce mają m.in. łagodzić niepożądane skutki ubóstwa na terenie powiatu. Dziecięca Świetlica Środowiskowa, to jedno z nielicznych miejsc w Kamiennej Górze i powiecie, gdzie dzieci i młodzież mają zapewniony ciepły, dwudaniowy posiłek obiadowy, profesjonalną opiekę oraz możliwość

⁴ tamże, s. 55

aktywnego spędzania czasu. Wg regulaminu placówki z opieki i stołówki w pierwszej kolejności korzystają dzieci kierowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Tabela nr 12. Wykaz liczby wychowanków korzystających z dożywiania w placówce, z podziałem na wychowanków, których rodziny zostały zakwalifikowane przez pracowników socjalnych do pomocy.

Lata	Ogółem liczba dzieci korzystających z obiadów	Ogółem liczba dzieci kierowanych przez ośrodki pomocy społecznej	Sponsorowane przez placówkę bądź osoby z zewnątrz	Liczba dzieci, których rodzice/opiekunowie opłacają obiady
2009	199	109	3	87
2010	219	111	16	92
2011	202	94	14	94
2012	205	77	9	119
2013	228	80	14	134

Do zadań świetlicy należy również pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych oraz pomoc socjalna tj.:

- doposażenie wychowanków w przybory szkolne,
- doposażenie w odzież, obuwie,
- paczki żywnościowe dla wychowanków i ich rodzin,
- obiady sponsorowane wg potrzeb,
- obniżone koszty odpłatności za obiady,
- organizacja wypoczynku letniego oraz zimowego (bezpłatnie bądź obniżone koszty pobytu w zależności od sytuacji rodzinnej),
- pozyskiwanie sponsorów na paczki,
- współpraca z instytucjami w celu wsparcia i pomocy rodzinie,
- organizacja wycieczek (bezpłatnie bądź obniżone koszty w zależności od sytuacji rodzinnej).

Brak środków finansowych w sposób szczególny dotyka rodziny wielodzietne, w których dzieci nie mają możliwości korzystania z dodatkowych (najczęściej płatnych) zajęć. Dzięki zajęciom prowadzonym w Dziecięcej Świetlicy Środowiskowej wielu wychowanków korzysta z dodatkowych, bezpłatnych zajęć, co w dużej mierze wpływa na ich wszechstronny rozwój.

Działalność świetlicy jest skorelowana z różnego rodzaju programami wspierającymi realizację obranych celów. W placówce realizowane były i są następujące programy oraz zajęcia:

- programy wychowawcze,
- programy mniejszości narodowych,
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- zajęcia w grupie z elementami terapii i profilaktyki,
- zajęcia logiczne w grupie – krzyżówki, statki, quizy, familiady itp.
- rozmowy i pogadanki,
- zajęcia sportowe, basen,
- zajęcia plastyczno – techniczne,

- zajęcia wyrównawcze,
- zajęcia popołudniowe w stałych grupach
- zajęcia komputerowe.

Zajęcia powtarzające się okresowo:

- wycieczki i spacerujące ścieżki edukacyjne w zakresie kultury,
- zajęcia teatralne – przedstawienia,
- konkursy,
- zajęcia muzyczne: występy wokalne, taneczne,
- zajęcia wg kalendarza imprez.

II.12.2 Dane dotyczące udzielanej pomocy przez Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu kamiennogórskiego

Kwestią związaną z ubóstwem zajmują się Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Na terenie powiatu działają ośrodki pomocy społecznej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze,
- Miejski Ośrodek Pomocy w Kamiennej Górze,
- Miejsko-gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie.

Tabela nr 14. Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dotycząca realizacji „Programu Państwa w zakresie dożywiania” - osób dorosłych, dzieci i młodzieży z terenu Gminy Miejskiej Kamienna Góra w poszczególnych latach

Lp.	Rok	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy w zakresie dożywiania „Programu Państwa w zakresie dożywiania”.	
		ogółem	ogółem	w tym dzieci i młodzież
1	2009	1078	593	272
2	2010	1077	557	241
3	2011	1050	593	238
4	2012	942	315	203
5	2013	970	268	242

Tabela nr 15. Informacje o liczbie osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomoc Społecznej w Kamiennej Górze w poszczególnych latach

lata	liczba osób korzystających z pomocy ogółem	liczba osób dożywianych ogółem	liczba osób dożywianych w tym dzieci
2009	770	447	262
2010	776	481	227
2011	618	406	190
2012	577	337	177
2013	709	151	126

Tabela nr 16. Wybrane dane dotyczące świadczonej pomocy przez MGOPS w Lubawce w okresie od 2009 do 2013 r.

rok	liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy, którym wydano decyzją świadczenie	liczba osób dożywianych ogółem	liczba dzieci dożywianych ogółem	liczba dzieci dożywianych bez decyzji na mocy art. 6a
2009	758	506	249	54
2010	746	598	246	62
2011	706	689	272	51
2012	638	680	263	48
2013	621	591	247	50

Tabela nr 17. Informacja odnośnie osób i rodzin i korzystających z pomocy społecznej z terenu gminy Marciszów.

lp.	rok	liczba osób i rodzin ogółem	w tym dzieci
1.	2009	327	246
2.	2010	333	212
3.	2011	315	205
4.	2012	298	190
5.	2013	301	179

Tabela nr 18. Zestawienie udzielanej pomocy przez ośrodki na terenie powiatu kamiennogórskiego

lp.	rok	liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie powiatu kamiennogórskiego ogółem (mops, gops, mgops)	liczba osób dożywianych ogółem	liczba osób dożywianych w tym dzieci
1	2009	2.606	1.546	1.029
2	2010	2.599	1.636	926
3	2011	2.374	1.688	905
4	2012	2.157	1.332	833
5	2013	2.300	1.010	794

Należy nadmienić, że w tabeli zawarte są dane osób i rodzin, które otrzymały pomoc ze względu na spełnienie warunków zawartych w ustawie. Jednakże bardzo dużą grupę stanowią rodziny w których kryterium dochodowe na jedną osobę przekracza kwotę do 20 złotych. Obecnie kryterium (rok 2014) kwalifikujące do pomocy wynosi 100% - kwota 456 zł na osobę, natomiast w przypadku dożywiania dzieci wynosi ono 150%. Kryterium nie uległo zmianie w roku 2015.

Praca socjalna z rodziną jest jedną z podstawowych form pomocy. Wsparcie dla rodzin może odbywać się również dzięki współpracy z asystentem rodziny oraz przez rodzinę wspierającą. Ważnym elementem jest poradnictwo rodzinne lub terapia rodzinnej. Pomoc rodzinom z problemami mają dostarczać: specjaliści przygotowani do pracy z rodziną lub w środowisku lokalnym, placówki wsparcia dziennego lub inne przedmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Istotną rolę odgrywają w tym organizacje trzeciego sektora: stowarzyszenia, fundacje i zrównane z nimi w zakresie prowadzenia działalności pożytku publicznego organizacje kościelne (Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2003 roku, art. 3 ust. 3, Dz. 2014.1118 j.t.).⁵

Jednakże najistotniejszym warunkiem do przeciwdziałania i ograniczania ubóstwa jest ścisła współpraca i wzajemnie integrująca się działalność instytucji z różnych sektorów na wszystkich płaszczyznach życia codziennego.

II.13 Zdrowie psychiczne

Definicja przyjęta w 1948 roku przez Światową Organizację Zdrowia określa zdrowie psychiczne, jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Ze względu na wieloznaczność i ogólnikowość terminu, pojęcie zdrowia psychicznego jest w różny sposób kategoryzowane i uściślane, choć przeważa pogląd, iż nie istnieje jedna i bezwzględnie uniwersalna definicja zdrowia psychicznego. Nie ma jednej, „oficjalnej” definicji, ponieważ (według WHO) różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany. Jedynym aspektem, z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne nie są do siebie przeciwstawne, czyli brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego.

Choroba psychiczna, najogólniej mówiąc, jest to utrata umiejętności efektywnego reagowania przez organizm człowieka na bodźce generowane przez środowisko zewnętrzne jak i wewnętrzne.

W Polsce, według danych przedstawionych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, liczba leczonych na oddziałach psychiatrycznych i w poradniach zdrowia psychicznego wzrasta sukcesywnie od lat 90-tych. W latach 1997 – 2009 liczba pacjentów stacjonarnej opieki psychiatrycznej wzrosła o 50%. W roku 2009 leczonych było 209 tys. osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 86 tys. to osoby leczone po raz pierwszy. Liczba pacjentów ambulatoryjnych w okresie 1997 – 2010 wzrosła o 88%. W roku 2010 opieką ambulatoryjną objętych było w Polsce 1.396 tys. osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 384 tys. to pacjenci pierwszorazowi.

Badania stanu zdrowia Polaków, przeprowadzone w latach 2009 – 2010 przez GUS wskazują, że rodzaj samopoczucia psychicznego ma związek ze stanem zdrowia, płcią, aktywnością zawodową oraz stylem życia. U osób o gorszej kondycji psychicznej częściej obserwowane są kłopoty finansowe, problemy zdrowotne, złe samopoczucie związane z wiekiem, samotność, poczucie wykluczenia społecznego.

Liczba osób leczonych na zaburzenia psychiczne z roku na rok jest większa. Ogólny dla całej Polski wskaźnik leczonych z powodu zaburzeń psychicznych bez zaburzeń spowodowanych

⁵ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji – projekt . MPiPS .
www.mpips.gov.pl Warszawa 2013 s.5

uzależnieniami wynosi 3.085 na 100 tys. mieszkańców. W województwie dolnośląskim 2.979 na 100 tys.

Liczba leczonych w poradniach zdrowia psychicznego

L.p.	Rok	Obszar - jednostki chorobowe	Ogółem	Liczba udzielonych porad	Osoby w wieku produkcyjnym 19 – 64 lat	Osoby w wieku poprodukcyjnym po 65 r.ż.
1	2013	Zaburzenia psychiczne	479	2176	371	108

Działalność Powiatowego Ośrodka Wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy w Kamiennej Górze.

Placówka przeznaczona jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

1. z niepełnosprawnością intelektualną,
2. po kryzysach psychicznych.

Liczba osób objętych wsparciem

L.p.	Rok	Ogółem	Z niepełnosprawnością intelektualną	Po kryzysach psychicznych
1.	2011	30	24	6
2.	2012	30	23	7
3.	2013	33	21	9

II.14 Profilaktyka uzależnień

Uzależnienie, to nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji. Wyróżniamy uzależnienia fizyczne, psychiczne i społeczne.

Profilaktyka uzależnień, jest działalnością zapobiegawczą obejmującą całą gamę różnorodnych, zdrowotnych i społecznych zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych. Nie chodzi w niej o działania związane z uzależnieniem, lecz o działania skierowane na unikanie szkód społecznych i zdrowotnych.

Problemem uzależnień od alkoholu w powiecie kamiennogórskim zajmują się placówki:

1. Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, mieszcząca się przy ulicy Kościuszki 6 w Kamiennej Górze,
2. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba mieszkańców powiatu kamiennogórskiego korzystających z leczenia odwykowego w Poradni Terapii Uzależnień w Kamiennej Górze.

Lp.	Rok	Uzależnieni ogółem	Uzależnieni, którzy zgłosili się pierwszorazowo
1.	2013	274	54

Nadmierne spożywanie alkoholu oraz spożywanie innych substancji psychoaktywnych, stanowi poważny problem, zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa. Nie ma takiej grupy społecznej i zawodowej, której zjawisko alkoholizmu nie dotyczyłoby. Łatwy dostęp do wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych, obyczaje, postępujące ubóstwo i bezrobocie, stałe zagrożenie utraty pracy wśród środowisk, upadek wartości rodzinnych i norm społecznych, jak też coraz powszechniejszy brak umiejętności radzenia sobie z problemami życia codziennego przyczyniają się do narastania problemów alkoholowych. Są to problemy społeczne, które korelują z przemocą w rodzinie.

Liczba osób skierowanych na leczenie

L. p	Rok	Wnioskodawcy	Liczba wniosków
1	2011	Członkowie rodzin	32
		Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze	8
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	6
		Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze	1
		Zespół Interdyscyplinarny	0
2	2012	Członkowie rodzin	26
		Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze	1
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	4
		Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze	5
		Zespół Interdyscyplinarny	8
3	2013	Członkowie rodzin	23
		Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze	0
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	3
		Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze	4
		Zespół Interdyscyplinarny	6

W 2011 na 27 posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamiennej Górze przybyło 31 osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do leczenia, informując o możliwościach działania w stosunku do osób nadużywających alkoholu, sposobach leczenia, uzyskiwania pomocy medycznej, terapeutycznej czy prawnej. Ponadto przeprowadzono rozmowy z 24 członkami rodzin osób, wobec których wszczęto postępowanie zmierzające do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu, mających na celu zebranie dodatkowych informacji i dowodów w sprawie nadużywania alkoholu oraz informowania o istniejących możliwościach podjęcia działań profilaktycznych.

Komisja skierowała 6 wniosków do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których lekarze biegli stwierdzili uzależnienie od alkoholu, a które nie podjęły leczenia lub też nie zgłosiły się do lekarzy biegłych w celu wydania opinii o przedmiocie uzależnienia.

Na dzień 31 grudnia 2011 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosiła - 20, natomiast liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła - 54.

W 2012 roku na 30 posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przybyło 31 osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące. Ponadto przeprowadzono rozmowy z 18 członkami rodzin osób, wobec których wszczęto postępowanie zmierzające do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.

Komisja skierowała 9 wniosków do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których biegli lekarze stwierdzili uzależnienie od alkoholu.

Na dzień 31 grudnia 2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosiła - 8, natomiast liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła - 23.

W 2013 roku komisja obradowała na 31 posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przeprowadziła 43 rozmowy motywujące. Ponadto przeprowadzono rozmowy z 24 członkami rodzin osób, wobec których wszczęto postępowanie zmierzające do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.

Komisja skierowała 20 wniosków do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których biegli lekarze stwierdzili uzależnienie od alkoholu.

Na dzień 31 grudnia 2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosiła - 5, natomiast liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła - 20.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Gmina Wiejska Kamienna Góra.

L.p.		rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	Ogólna liczba wniosków	23	23	30
2	Wnioski skierowane do Sadu	6	3	9
3	Konsultacje - ogółem	536	636	702
	- dla osób z problemem alkoholowym	370	406	498
	- dorosłym członkom rodzin	64	90	104
	- ofiarom przemocy w rodzinie	45	79	109
	- sprawcom przemocy	57	61	80
4	Rodziny objęte pomocą GOPS			24

Na terenie gminy funkcjonują 2 punkty konsultacyjno – informacyjne ds. alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie, które mają siedzibę w GOK w Krzeszowie i w GOK w Pisarzowicach.

L.p.	Punkt Konsultacyjny w Krzeszowie:	rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	dla osób z problemem alkoholowym udzielono	215	308	367
2	dorosłym członkom rodziny osób z problemem alkoholowym	42	66	80
3	ofiarom przemocy w rodzinie	27	43	62
4	sprawcom przemocy w rodzinie	33	37	56
L.p.	Punkt Konsultacyjny w Pisarzowicach	rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	dla osób z problemem alkoholowym udzielono	155	98	122
2	dorosłym członkom rodziny osób z problemem alkoholowym	22	24	24
3	ofiarom przemocy w rodzinie	18	36	47
4	sprawcom przemocy w rodzinie	24	24	24
5	Rodziny objęte pomocą GOPS	23	24	24

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Marciszów

Liczba osób z problemem alkoholowym korzystająca z pomocy materialnej w Gminie Marciszów.

L.p.		rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	Liczba osób korzystających z pomocy materialnej GOPS	279	274	315
2	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków	27	29	27

	rodziny			
3.	Wielkość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	49 217	52 426	47 823

W 2011 roku po poradę i pomoc zgłosiły się 4 osoby uzależnione od alkoholu, 3 członków rodziny alkoholika oraz 2 ofiary przemocy w rodzinie alkoholika. Dobrowolne leczenie odwykowe podjęły 2 osoby.

W 2012 roku przeprowadzono rozmowy motywujące z 5 osobami; po pomoc zgłosiły się 2 osoby - członkowie rodzin alkoholika oraz 1 osoba - ofiara przemocy z powodu nadużywania przez członka rodziny alkoholu.

Po przeprowadzonych rozmowach, 3 osoby podjęły dobrowolne leczenie odwykowe.

W roku 2013 zgłosiły się 4 osoby uzależnione od alkoholu, które podjęły dobrowolne leczenie; 2 osoby - członkowie rodzin alkoholika oraz 2 osoby - ofiary przemocy z powodu nadużywania przez członka rodziny alkoholu.

Z danych otrzymanych z posterunku policji w Marciszowie wynika, iż:

l.p.		rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	Interwencje w sprawach związanych z przemocą w rodzinie dokonywanej pod wpływem alkoholu	66	48	23
2	Procedura „Niebieskiej karty”	25	11	brak danych
3.	Izba wytrzeźwień	12	11	23
4	Kierujący pod wpływem alkoholu	11	10	23
5.	Handel narkotykami	1	0	0

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce

L.p.		rok 2013	rok 2012	rok 2011
1	Liczba członków rodzin z problemem alkoholowym, z którymi komisja przeprowadziła rozmowy	60	95	83
2	Wydane orzeczenia o leczeniu w placówce	26	25	20
3	Liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych	60	63	57
4	Liczba wystąpień do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia	26	18	15
5	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie z powodu problemów alkoholowych:			
	- ofiary przemocy	24	35	13
	- sprawcy przemocy	24	27	13
	- świadkowie przemocy	9	2	3

W 2011 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 10 posiedzeniach. W tym okresie wezwano 83 osoby, wobec których prowadzono postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym. Sprawy 15 z nich zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 12 osób zmotywowanych przez Komisję podjęło dobrowolne leczenie w lecznictwie stacjonarnym, 9 osób zostało skierowanych do Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia leczenia w warunkach ambulatoryjnych, 3 osoby podjęły leczenie farmakologiczne. Pozostałe osoby korzystają ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego.

W 2012 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 11 posiedzeniach. W tym okresie wezwano 63 osoby, wobec których prowadzono postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym. Sprawy 13 z nich zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania postanowienia

o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 18 osób zmotywowanych przez Komisję podjęło dobrowolne leczenie w lecznictwie stacjonarnym.

W 2012 roku w ramach Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie przeprowadzono 456 konsultacji oraz 82 zajęcia grupowe, z których skorzystało 70 osób uzależnionych, 32 osoby współuzależnione oraz 31 ofiar przemocy.

W 2013 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 11 posiedzeniach. W tym okresie wezwano 60 osób, wobec których prowadzono postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym. Sprawy 26 z nich zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 34 osób zmotywowanych przez Komisję podjęło dobrowolne leczenie w lecznictwie stacjonarnym i otwartym.

W 2013 roku w ramach Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie przeprowadzono 612 konsultacji oraz 66 zajęć grupowych, z których skorzystały 134 osoby uzależnione.

II.15 Przemoc w rodzinie

Szczegółowe dane dotyczące przemocy w rodzinie uzyskane z Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Kamiennogórskiego, przedstawione zostały w poniższych tabelach:

Tabela nr 19. Gmina Marciszów

Gmina Marciszów	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych		Liczba sprawców		Liczba pokrzywdzonych				
	ogółem	w ramach NK	ogółem	Pod wpływem alkoholu	ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni do 13 r. ż.	małoletni od 13 do 18 r.ż.
2011r.	24	24	24	24	61	29	19	9	4
2012r.	14	14	14	14	32	15	14	2	1
2013r.	25	25	25	25	63	27	25	8	3

Tabela nr 20. Gmina Kamienna Góra

Gmina Kamienna Góra	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych		Liczba sprawców		Liczba pokrzywdzonych				
	ogółem	w ramach NK	ogółem	Pod wpływem alkoholu	ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni do 13 r. ż.	małoletni od 13 do 18 r.ż.
2011r.	19	19	15	10	39	17	0	17	5
2012r.	29	29	26	15	66	25	7	23	11
2013r.	25	25	23	12	39	19	2	10	8

Tabela nr 21. Gmina i Miasto Lubawka

Gmina i Miasto Lubawka	Liczba przeprowadzonych interwencji	Liczba sprawców	Liczba pokrzywdzonych

	domowych		ogółem	Pod wpływem alkoholu	ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni do 13 r. ż.	małoletni od 13 do 18 r.ż.
	ogółem	w ramach NK							
2011r.	9	9	9	5	9	6	0	3	0
2012r.	33	33	30	26	33	30	1	1	1
2013r.	28	24	24	22	27	24	1	0	2

Tabela nr 22. Miasto Kamienna Góra

Miasto Kamienna Góra	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych		Liczba sprawców		Liczba pokrzywdzonych				
	ogółem	w ramach NK	ogółem	pod wpływem alkoholu	ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni do 13 r. ż.	małoletni od 13 do 18 r.ż.
2011r.	6	6	6		6	6	0	0	0
2012r.	51	51	51		51	45	5	0	1
2013r.	82	82	82		82	71	8	0	3

Z informacji podanych w Debacie Społecznej „Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, która odbyła się dnia 18 grudnia wynika, że w 2012 roku policjanci przeprowadzili 332 interwencje domowe. Do 16 grudnia w 2013 interwencje zostało wykonanych już 335, a więc więcej niż rok temu. W 2012 roku zarejestrowano 93 Niebieskie Karty. W 2013 już założono takich kart 129. We wszystkich Kartach jest jeden sprawca przemocy, w większości są to mężczyźni. W wielu przypadkach ofiarami stają się więcej niż jedna osoba. Sprawcy przemocy często są pod wpływem alkoholu podczas interwencji. Takich osób było w 2012 aż 62, a w 2013 zanotowano już 64 tego typu interwencje. Z przemocą fizyczną funkcjonariusze i pracownicy opieki spotkali się w 69 w 2012 i 102 w 2013 roku przypadkach. Bardzo dużym problemem jest przemoc psychiczna (86 w 2012 i 127 w 2013 roku przypadków). W 2013 roku ujawniono jeden przypadek przemocy seksualnej. W ostatnich dniach założono Niebieską Kartę, w której sprawca dokonywał przemocy ekonomicznej. W skali województwa ilość interwencji w związku z przemocą w rodzinie spadła w porównaniu do roku 2012. Tendencja ta jednak jest odwrotna w powiecie kamiennogórskim. Policja stosuje wobec sprawców m.in. dozór oraz tymczasowe aresztowanie.

W roku 2011 dzięki środkom pozyskanym z MPiPS utworzono przy PCPR Zintegrowane Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Kryzysie, w celu wspierania rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Centrum pozwoliło na poszerzenie oferty bezpłatnego dostępu do następujących specjalistów: psycholog dziecięcy, psycholog, pedagog- terapeuta, terapeuta uzależnień, mediator rodziny, radca prawny, terapeuta rodzinny, asystent rodziny i pracownik socjalny. Zintegrowane Centrum działało w formie dyżurów w/w specjalistów, które odbyło się w wymiarze 340 godzin i miało na celu pomoc psychologiczno-pedagogiczna dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom w zakresie prawidłowego funkcjonowania w celu minimalizowania skutków zaistniałego kryzysu. Podejmowane były również działania skierowane do całych rodzin – terapia rodzinna. W ramach Zintegrowanego Centrum wsparciem zostały objęte dzieci z rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Uczestniczyły one w warsztatach psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych. Przeprowadzono również warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców z problemami wychowawczymi w wymiarze 44 godzin. Pozwoliły one na ukształtowanie umiejętności społecznych

dotyczących satysfakcjonującego funkcjonowania w rodzinie i środowisku oraz w relacji z własnym dzieckiem. W ramach Zintegrowanego Centrum, zorganizowano czas wolny dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 22 godziny zajęć socjoterapeutycznych dla trudnej młodzieży i 22 godziny zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci. Razem w zajęciach uczestniczyło 27 dzieci. Zorganizowane zajęcia pozwoliły dzieciom na: zwiększenie swoich kompetencji związanych z satysfakcjonującym byciem w grupie, wyrażanie emocji w sposób akceptowany społecznie, relatywne spędzanie czasu wolnego, poznanie mechanizmów uzależnień i pułapki funkcjonowania w rodzinie z problemem alkoholowym. W ramach projektu wsparciem objęto również 3 dzieci przebywających w zawodowej rodzinie zastępczej, poprzez wyrównanie ich szans edukacyjnych. Zgodnie z rozpoznanymi potrzebami uczestniczyły one w dodatkowych zajęciach językowych (korepetycje i szkoła językowa). Pozyskane środki pozwoliły również zadbać o 3 osoby objęte programem usamodzielnienia, które mogły uczestniczyć w kursie na prawo jazdy kat. B. Sfinansowano kurs wraz z badaniem lekarskim oraz pierwszym egzaminem

W 2011 roku opracowano i wdrażano powiatowy program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie poprzez realizację projektu dla sprawców przemocy „W poszukiwaniu siebie”. Celem zajęć edukacyjno – korekcyjnych było przekazanie wiedzy na temat przemocy i jej stosowania oraz zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło 9 mężczyzn. Program rozpisany został na 13 sesji (łącznie 60 godzin), podczas których uczestnicy zapoznali się z następującą tematyką: przemoc i jej rodzaje, cykl przemocy, nazywanie i wyrażanie uczuć, umiejętność radzenia sobie ze złością i gniewem. W roku 2012 na przełomie września i października ponownie zrealizowano program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie pn. „W poszukiwaniu siebie”. W programie wzięło udział 20 mężczyzn, którzy zostali podzieleni na 2 grupy ze względu na miejsce zamieszkania oraz pracę zawodową. Zajęcia grupowe, odbyły się w łącznej liczbie 60 godzin a sesje indywidualne w zależności od potrzeb w liczbie 20 godzin.

W 2013 roku odbyła się jedna edycja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, dla powiatu kamiennogórskiego. Do programu zakwalifikowanych zostało 8 sprawców przemocy, jednak przystąpiło do niego i z powodzeniem ukończyło sześciu z nich. Zajęcia odbyły się w terminie od 19 września do 4 października 2013r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zleciło przeprowadzenie programu firmie CEDR – Centrum Edukacji Doradztwa i Rozwoju. Program został przeprowadzony w Ośrodku Zdrowia Psychicznego przy ul. Kościuszki 6 w Kamiennej Górze, w pomieszczeniach zapewniających intymność spotkań. Dokumentacja dotycząca poszczególnych uczestników oraz zapis przebiegu spotkań i ewaluacji programu dostępny jest w siedzibie wykonawcy programu.

W marcu 2014 roku zaplanowano działania monitorujące uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie w celu sprawdzenia trwałości wypracowanych postaw i funkcjonowania w życiu rodzinnym.

Ponadto pracownik Centrum uczestniczy w zespołach interdyscyplinarnych, co pomaga w lepszej współpracy międzyinstytucjonalnej, prowadzącej do zwiększenia efektywności w zespołowym rozwiązywaniu problemów. Powstała sekcja ds. przemocy w rodzinie przy OPS, która pozwala na lepszą pomoc osobom doznającym przemocy.

W powiecie kamiennogórskim nie ma ośrodka interwencji kryzysowej. Doraźnie korzystamy z Ośrodka Interwencji Kryzysowej z miejscami noclegowymi dla kobiet w Wałbrzychu. Korzystamy również z Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy oraz osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin z terenu Kamiennej Góry. W ramach punktu prowadzone są bezpłatne formy pomocy: informacja, wstępna diagnoza, pierwsza pomoc, pomoc psychospołeczna dla ofiar przemocy domowej oraz pomoc dla rodziców, opiekunów tzw. „dziecka trudnego”. Na terenie Kamiennej Góry znajduje się również finansowana w ramach NFZ Poradnia Zdrowia Psychicznego oraz Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu dla osób z powiatu kamiennogórskiego.

Informacja o prawach i uprawnieniach udzielana jest osobom potrzebującym na bieżąco przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy z radcą prawnym zatrudnionym w Starostwie Powiatowym w Kamiennej Górze. Osoby zainteresowane skorzystaniem z bezpłatnej pomocy radcy prawnego umawiamy z prawnikiem zatrudnionym w ramach projektu unijnego realizowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

II.17 Organizacje pozarządowe na terenie powiatu kamiennogórskiego

II.17.1 Stowarzyszenia

Tabela nr 30. Wykaz stowarzyszeń działających na terenie powiatu kamiennogórskiego

L.p.	Nazwa stowarzyszenia	Cel statutowy
1	Kamiennogórskie Towarzystwo Regionalne	rozwijanie wiedzy o regionie i upowszechnianie tradycji
2	Kamiennogórskie Towarzystwo Brydzowe	dbanie o rozwój i popularyzację brydża, stwarzanie warunków ułatwiających grę w brydża
3	Kamiennogórskie Towarzystwo Tenisowe	szerzenie kultury fizycznej, prowadzenie nauki gry w tenisa ziemnego
4	Karkonoskie Stowarzyszenie Hodowców Bydła	podnoszenie standardu życia mieszkańców wsi, zwalczanie nieuczciwej konkurencji
5	Klub Europejski	wspieranie rozwoju regionu kamiennogórskiego, działalność edukacyjna, popularnonaukowa
6	Klub Jeździecki „Chwastek”	rozwijanie i propagowanie wszelkich form sportu jeździeckiego, rekreacji i rehabilitacji ruchowej, wiedzy z zakresu hodowli i użytkowania koni
7	Klub Wędkarstwa Muchowego „Thymallus”	czynna ochrona środowiska naturalnego, stworzenie możliwości do zaspokajania zainteresowań wędkarskich,
8	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Resortu MSW w Kamiennej Górze	ochrona praw i interesów członków stowarzyszenia i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem warunków socjalnych, zdrowotnych i kulturalnych, a także służenie radą i pomocą byłym policjantom i rencistom policyjnym
9	Stowarzyszenie „Lubawka”	organizacja pozalekcyjnego życia turystyczno-wypoczynkowego uczniów i młodzieży
10	Miejski Komitet Obywatelski	działanie na rzecz pogłębiania demokracji i samorządności lokalnej
11	Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Folklorystyczne „Liczyrzepa”	włączenie niemieckiej grupy etnicznej do ogólnonarodowego rozwoju RP, popularyzowanie kultury i folkloru miejscowego
12	Oddział Okręgowy Ogólnopolskiej Organizacji Bezrobotnych	zwalczanie bezrobocia i dążenie do łagodzenia jego skutków
13	Ponadwyznaniowe Stowarzyszenie „Samaria”	zorganizowanie i prowadzenie stacjonarnego hospicjum dla dorosłych
14	PTTK – Oddział Ziemi Kamiennogórskiej	rozwijanie turystyki kwalifikowanej, organizowanie i obsługa wycieczek, rozwijanie rekreacji i sportu
15	Stowarzyszenie Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego – „Quintus”	działanie na rzecz utworzenia Fundacji im. Wł. Świątnickiego, propagowanie historii LO, pomoc materialna i finansowa dla LO
16	Stowarzyszenie „Azyl”	niesienie pomocy psychologiczno-terapeutycznej, medycznej, socjalnej, materialnej dzieciom, młodzieży oraz dorosłym
17	Stowarzyszenie Edukacji Europejskiej	propagowanie idei integracji europejskiej, wspieranie edukacji i kształcenia w zakresie ekologii, krzewienie kultury, promowanie idei Wspólnej Europy
18	Stowarzyszenie Biegu Uliczno-terenowego o Puchar Solidarności	propagowanie sportowego i zdrowego trybu życia, walki fair play, rozpowszechnianie i promowanie NSZZ „Solidarność”, propagowanie piękna ziemi kamiennogórskiej
20	Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych Oddziału Reumatologii Szpitala Specjalistycznego Chorób Narządów Ruchu „REKRIO”	poprawa profilaktyki reumatycznej oraz stanu diagnostyki i rehabilitacji, stała poprawa warunków pobytu na oddziale o schorzeniach reumatycznych rozpowszechnianie wiedzy o chorobach reumatycznych
21	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Chełmska Śląskiego „Tkacze Śląscy”	udział w harmonijnym rozwoju Chełmska Śląskiego i jego okolic w zakresie urbanizacji i architektury
22	Stowarzyszenie Pomocy Chorym	propagowanie, popularyzowanie i wdrażanie postępowych idei i osiągnięć

	Przy Specjalistycznym Szpitalu Chorób Narządu Ruchu	w zakresie profilaktyki, leczenie i rehabilitacji chorych
23	Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Perła Baroku”	współdziałal w harmonijnym rozwoju Krzeszowa i okolic w zakresie urbanistyki i architektury, w odbudowie i ochronie środowiska naturalnego propagowanie kultury i walorów turystycznych
24	Stowarzyszenie Taksówkarzy Kamiennogórskich „NON-STOP-TAXI”	popieranie idei przedsiębiorczości, konsolidowanie środowiska taksówkarzy
25	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną	wspieranie osób niepełnosprawnych umysłowo, zaspokajanie potrzeb materialnych, tworzenie więzi społeczności lokalnych z osobami niepełnosprawnymi
26	Stowarzyszenie Regionalne „Dialog”	promocja walorów powiatu, działania na rzecz rozwoju gospodarczego, poprawy środowiska naturalnego, warunków życia mieszkańców
27	Stowarzyszenie Cyklistów Powiatu Kamienna Góra	organizacja zajęć sportowych, promowanie walorów turystycznych powiatu
28	Oddział Powiatowy Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków	opieka i pomoc dla diabetyków, poprawa prawnej i materialnej pozycji diabetyków
29	Koalicyjne Stowarzyszenie Prawicy	propagowanie wartości chrześcijańskich i prawicowych, uczestniczenie w życiu publicznym
30	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sędziszaw	promocja wsi Sędziszaw, działania na rzecz poprawy środowiska, warunków życia mieszkańców wsi, działania na rzecz kultury i sportu na wsi
31	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społecznego oraz Integracji Europejskiej	działalność na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego powiatu, działalnść na rzecz rozwoju obszarów wiejskich
32	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju	promowanie zachowań progospodarczych, promocja miasta i powiatu, udział w życiu społeczno-gospodarczym miasta i powiatu
33	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Marciszów „Pałac i Zamek w Ciechanowicach”	promocja gminy Marciszów, działania na rzecz kultury, sportu turystyki na terenie gminy Marciszów
34	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Granica” w Lubawce	prowadzenie działalnści kulturalnej i społecznej, działania na rzecz ochrony zdrowia, przeciwdziałanie szerzeniu się patologii społecznej
35	Stowarzyszenie Promocji Edukacji FUTURUM	wspomaganie działalnści szkół i placówek edukacyjnych, prowadzenie szkół, inicjowanie działań sprzyjających integracji europejskiej
36	Dolnośląskie Stowarzyszenie Mniejszości Romów w Kamiennej Górze	dbałość o pełniejsze działanie na rzecz uczestnictwa Romów w życiu swojej ojczyzny Polski, troska o zachowanie i rozwój kultury i tradycji romskiej, ochrona praw społeczności romskiej,
37	Stowarzyszenie Pomocy i Postępu w Kamiennej Górze	zwalczanie ubóstwa i dążenie do łagodzenia jego skutków
38	Stowarzyszenie ECEAT-POLAND Europejskie Centrum dla Rolnictwa Ekologicznego i Turystyki Oddział w Polsce z siedziba w Bukówce	upowszechnianie rolnictwa ekologicznego, ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, działania na rzecz wielokierunkowego rozwoju wsi, edukacja proekologiczna na terenach wiejskich
39	Stowarzyszenie Nasz Krzeszów w Krzeszowie	promocja dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska, utworzenie Międzynarodowego Domu Spotkań, organizacja Muzycznego Centrum Festiwalowego
40	Stowarzyszenie Entuzjastów Klasycznej Muzyki Organowej Ziemi Kamiennogórskiej „Ukłon dla Cecylii”	upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, nauka, oświata, podtrzymywanie tradycji narodowej, krajoznawstwo, wypoczynek dzieci i młodzieży, działalnść charytatywna
41	Stowarzyszenie „Szczepanowski Grzbiet”	podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury wsi, ochrony środowiska naturalnego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wspomaganie działalnści na rzecz poprawy warunków życia społeczności lokalnej
42	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „Kus-Kus”	wspieranie kultury, sportu i rekreacji, wspieranie i propagowanie działalnści twórczej młodych ludzi, promocja młodych talentów, popularyzacja nowych idei z obszaru kultury i sztuki, promocja miasta w kraju i za granicą, uczenie się międzykulturowe
43	Stowarzyszenie Asystentów Edukacji Romskiej w Polsce	podnoszenie kwalifikacji zawodowych asystentów romskich
44	Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Rozwoju Ziemi Lubawskiej „Krucza Dolina”	pomoc społeczna, działalnść charytatywna, ochrona i promocja zdrowia, działania na rzecz niepełnosprawnych, promocja zatrudnienia, ochrona praw kobiet, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, ekologia i ochrona zwierząt, krajoznawstwo, kultura i sztuka, pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, wojen
45	Stowarzyszenie dla Ludzi Sukcesu	dbałość o rozwijanie kultury hip-hop, upowszechnianie wiedzy o rap, djing, b-boying, skateboarding, freestyle, graffiti
46	Lubawskie Towarzystwo Tenisowe	rozwój tenisa, prowadzenie działalnści sportowej i kulturalnej, przeciwdziałanie szerzeniu się patologii społecznej, działania na rzecz ochrony zdrowia i propagowanie sportowego trybu życia
47	Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Wiejskiej „Brama	działanie na rzecz obszarów wiejskich

	Czadrowska”	
48	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju wsi Leszczyniec „Leszczynowa Dolina”	wspieranie rozwoju i modernizacja wsi Leszczyniec
49	Stowarzyszenie Kobiet „ATUT”	podnoszenie kompetencji psych. w odniesieniu do rozwoju osobistego, dążenie do integracji lokalnej środowisk kobiecych, rozwijanie świadomości w zakresie profilaktyki chorób oraz promowanie zdrowego stylu życia, organizowanie grup samopomocowych, udzielanie psychologicznej i prawnej pomocy ofiarom przemocy domowej
50	Stowarzyszenie „Nasza Wieś” w Ptaszkowie	działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności wsi Ptaszków i Gminy Kamienna Góra
51	Stowarzyszenie na rzecz wsi Czarnów, Pisarzowice i Rędziny „Dolina Żywicy” w Pisarzowicach	wywoływanie zainteresowania mieszkańców wszechstronnym rozwojem gospodarczym, kulturalnym i społecznym wsi Czarnów, Pisarzowice i Rędziny
52	Stowarzyszenie Turystyczno-Kulturalne „Porta Lubavia”	organizowanie, wspieranie i promocja zadań z zakresu turystyki, kultury, ekologii
53	Stowarzyszenie Rozwoju i Demokracji Lokalnej Powiatu Kamiennogórskiego „Nasz Region”	działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności gmin, krzewienie idei społeczeństwa obywatelskiego poprzez poszerzanie świadomości o potrzebach wspólnoty
54	Stowarzyszenie Wspierania Psychoonkologii „Życie” w Kamiennej Górze	ochrona i promocja zdrowia, zapewnienie wielokierunkowej pomocy osobom chorym na nowotwory złośliwe i ich bliskim
55	Stowarzyszenie „Dolina Zadrmny” w Okrzeszynie	poprawa ofert i infrastruktury turystycznej regionu, rozwój społeczeństwa obywatelskiego
56	Stowarzyszenie Optymistów Krzeszowskich	inicjowanie i wspieranie działań kulturalnych, edukacyjnych i sportowych na rzecz społeczności lokalnej
57	Stowarzyszenie „Przymierze” im. Opata Bernarda Rosy	pobudzanie inicjatyw o charakterze społecznym, naukowy, edukacyjnym i kulturalnym
58	Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmsku Śląskim	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
59	Ochotnicza Straż Pożarna w Janiszowie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
60	Ochotnicza Straż Pożarna w Jarkowicach	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
61	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzeszowie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
62	Ochotnicza Straż Pożarna w Leszczyńcu	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
63	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubawce	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
64	Ochotnicza Straż Pożarna w Marciszowie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
65	Ochotnicza Straż Pożarna w Miskowicach	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
66	Ochotnicza Straż Pożarna w Ogorzelcu	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
67	Ochotnicza Straż Pożarna w Okrzeszynie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
68	Ochotnicza Straż Pożarna w Opawie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
69	Ochotnicza Straż Pożarna w Pastewniku	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
70	Ochotnicza Straż Pożarna w Pisarzowicach	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
71	Ochotnicza Straż Pożarna w Ptaszkowie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
72	Ochotnicza Straż Pożarna w Świdniku	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami
73	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Resortu Spraw Wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej Koło w Lubawce	zrzeszanie emerytów i rencistów, byłych funkcjonariuszy i pracowników cywilnych resortu spraw wewnętrznych oraz wdów (wdowców) po nich, dla poprawy warunków socjalno-bytowych oraz organizowania ich uczestniczenia w życiu społecznym i publicznym swego środowiska i kraju
74	Sudecki Oddział Terenowy Polskiego Związku Krótkofalowców	rozwój popieranie i ochrona służby radiokomunikacyjnej amatorskiej, służby radiokomunikacyjnej amatorskiej satelitarnej oraz pokrewnych dziedzin, zwanych łącznie krótkofalarstwem, podejmowanie stałych działań mających na celu ochronę przydzielonych zakresów częstotliwości amatorskich, jak i pozyskiwanie nowych zakresów częstotliwości
75	Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów	poprawa warunków socjalno-bytowych emerytów i rencistów, uczestniczenie w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji

	i Inwalidów w Marciszowie	publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, organizowanie życia kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów, reprezentowanie ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowanie ich problemów wśród społeczeństwa
76	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Kamiennej Górze	związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące, w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich
77	Powiatowe Koło Pszczelarzy w Kamiennej Górze	ochrona pszczoły miodowej jako integralnego składnika środowiska naturalnego, stałe rozwijanie pszczelarstwa, reprezentowanie i obrona interesów oraz ochrona godności i godnego imienia pszczelarzy, wszechstronna działalność w zakresie ochrony środowiska i funkcjonowanie pszczelarstwa
78	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kamiennej Górze	dobrowolne i bezinteresowne niesienie różnorodnych form pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym
79	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy w Kamiennej Górze	troska o jakość warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność
80	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kamiennej Górze	poprawa warunków socjalno-bytowych emerytów i rencistów, organizowanie życia kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów, reprezentowanie ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowanie ich problemów wśród społeczeństwa
81	Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy	zapobieganie cierpieniom ludzkim i ich łagodzenie we wszelkich okolicznościach i w każdym czasie, przy zachowaniu bezstronności oraz bez jakiegokolwiek dyskryminacji, a zwłaszcza z powodu narodowości, przynależności do grupy etnicznej, pochodzenia społecznego, rasy, płci, religii, języka lub poglądów politycznych
82	Zarząd Powiatowy Ochotniczych Straży Pożarnych RP	działania na rzecz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami
83	Związek Sybiraków Oddział w Jeleniej Górze Koło Kamienna Góra	reprezentowanie i obrona interesów swoich członków, a zwłaszcza uzyskanie dla nich praw, takich jak: odszkodowania, renty, emerytury, uprawnienia zdrowotne, kombatanckie itp., prowadzenie działalności charytatywnej. świadczenie pomocy członkom oraz Polakom zamieszkałym za granicami RP
84	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych w Kamiennej Górze	rozwój bazy schronisk młodzieżowych - ich organizowanie, budowa i prowadzenie, wspieranie szkolnych schronisk młodzieżowych, uczestniczenie w procesie edukacyjnym polskiej szkoły, upowszechnianie turystyki jako formy wypoczynku i rekreacji młodzieży
85	Związek Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych	kształtowanie aktywnych postaw członków w pracy dla dobra Ojczyzny i tworzenie warunków do współpracy środowisk kombatanckich w imię nadrzędnych interesów narodu i państwa, umacnianie solidarności kombatanatów w kraju i za granicą
86	Szczep Hufca ZHP „Straża”	brak informacji
87	Polski Związek Wędkarski Koło w Kamiennej Górze	brak informacji
88	Kamiennogórskie Stowarzyszenie Jedynka	prowadzenie działalności edukacyjnej, kulturalnej i sportowej, zwłaszcza w zakresie inicjowania przedsięwzięć edukacyjno-kulturalnych, w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży
89	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem”	ochrona środowiska, działalność kulturalna, wzmacnianie więzi miejscowej ludności z małą ojczyzną, pielęgnowanie jej tradycji, działalność profilaktyczna związana z patologiami społecznymi, poszerzanie grona miłośników i sympatyków regionu
90	Polski Związek Działkowców ROD „Różanka”	brak informacji
91	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kwiat Lnu”	zrównoważony rozwój obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych oraz równości szans, zaktywizowanie ludności wiejskiej
92	Związek Pracodawców Powiatu Kamiennogórskiego	ochrona prawa i reprezentacja interesów zrzeszonych członków, wobec związków zawodowych pracowników, organów administracji oraz organów samorządu terytorialnego
93	Stowarzyszenie Pomocy ARKA NOEGO Oddział w Kamiennej Górze	pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, działalność charytatywna, ochrona i promocja zdrowia
94	Parada Dom Trzech Kultur	działanie na rzecz wzajemnego poznania się i zbliżenia społeczeństw i kultur państw europejskich, a zwłaszcza Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki

		Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej, ze szczególnym uwzględnieniem popularyzacji historii tych państw, neutralizacji uprzedzeń i stereotypów nagromadzonych wokół ich narodów i poznania zwyczajów - języka i kultury tych państw
95	Związek Nauczycielstwa Polskiego – Zarząd Oddziału w Kamiennej Górze	obrona godności, praw i interesów członków ZNP, aktywne uczestniczenie w kształtowaniu demokratycznego oblicza polskiej oświaty i nauki, wychowywanie w duchu tolerancji, poszanowania praw, wolności i godności osobistej, dążenie do powszechnej dostępności do oświaty na wszystkich jej szczeblach oraz zapewnienie warunków organizacyjnych i materialnych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
96	Stowarzyszenie „Pocieszanka”	pomoc dzieciom i rodzicom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans w życiu społecznym, przeciwdziałanie agresji i patologii społecznej, pomoc dzieciom osieroconym, promocja instytucji rodziny zastępczej, działanie na rzecz instytucji rodzicielstwa zastępczego, powoływanie rodzinnych domów dziecka
97	Stowarzyszenie Na Rzecz Integracji Młodzieży „Marcinówka”	wspieranie inicjatyw młodzieżowych w zakresie działalności prowadzącej do upowszechniania wszelkich form szeroko rozumianej kultury: muzyki, tańca, teatru, promowanie polskiej kultury młodzieżowej w kraju i za granicą, przeciwdziałanie powstaniu patologii społecznych wśród młodzieży poprzez zapewnienie jej alternatywnych form spędzania wolnego czasu
98	Sudeckie Stowarzyszenie Ekorozwoju Green Gata w Kamiennej Górze	ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, propagowanie zasady zrównoważonego rozwoju i ekologii, ochrona endemicznej flory i fauny, propagowanie idei wykorzystywania źródeł energii odnawialnej i wdrażanie praktycznych rozwiązań w tej dziedzinie
99	Stowarzyszenie Grupa Ratownictwa Specjalistycznego Medyk 4x4 w Leszczyńcu	przewodzenie działalności na rzecz ratownictwa i ochrony ludności, udział i samodzielne prowadzenie działań ratowniczych, pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych, działanie na rzecz ochrony środowiska, działanie na rzecz ochrony i promocji zdrowia
100	Kamiennogórskie Stowarzyszenie Kulturalne „Ars Longa (v.b.)”	promocja kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ze szczególnym uwzględnieniem Kamiennej Góry i powiatu kamiennogórskiego, edukacja mieszkańców, podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców Kamiennej Góry i powiatu kamiennogórskiego, wspieranie i organizowanie zadań w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego, turystyki i krajoznawstwa Kamiennej Góry i regionu
101	Sudeckie Towarzystwo Przyrodnicze w Bukówce	zachowanie, ochrona i odtwarzanie środowiska naturalnego, propagowanie zrównoważonego rozwoju regionu, doradztwo w zakresie ochrony środowiska naturalnego, działalność edukacyjna i poprawa świadomości przyrodniczej społeczeństwa, dążenie do poprawy infrastruktury turystycznej i udostępnienia walorów przyrodniczych regionu
102	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Opawa	podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury wsi, ochrony środowiska naturalnego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wspomaganie działalności na rzecz poprawy warunków życia społeczności lokalnej, szerzenie oświaty, organizacja kursów, szkoleń, aktywizacja ludności wiejskiej
103	Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Ziemi Kamiennogórskiej MASZKARON	ochrona i zabezpieczenie przed dalszą degradacją budowli i obiektów zabytkowych Kamiennej Góry i okolic, rewaloryzacja obiektów oraz przystosowanie ich do zwiedzania, jak również promocja ziemi kamiennogórskiej
104	Stowarzyszenie „Podaj rękę Kamienna Góra”	ochrona zdrowia i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym, propagowanie kultury fizycznej i sportu osób niepełnosprawnych, kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska, dobroczynna działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
105	Stowarzyszenie Wiejska Karuzela	podnoszenie walorów estetycznych, funkcjonalnych, turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych, historycznych Kamiennej Góry, a w szczególności ul. Wiejskiej, promowanie ziemi kamiennogórskiej, upowszechnianie wiedzy o historii i dziedzictwie kulturalnym i przyrodniczym ziemi kamiennogórskiej
106	Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich „Szarocinianki”	Upowszechnianie i obrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; kultywowanie i szerzenie tradycji, folkloru, kultury i sztuki wśród mieszkańców wsi; integracja społeczna wsi; wykorzystanie walorów naturalnych okolicy, dla celów promocji wsi Szarocin i poprawy jakości życia mieszkańców; działalność na rzecz ochrony środowiska; działalność na rzecz ochrony i promocji zdrowia mieszkańców, kultury fizycznej i sportu; podnoszenie kultury osobistej mieszkańców; pomoc ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych
107	Ochotnicza Straż Pożarna – Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Medycznego w Kamiennej Górze	Prowadzenie działalności na rzecz ratownictwa i ochrony ludności oraz współdziałanie w tym zakresie z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym, oraz systemem państwowego ratownictwa medycznego, organami samorządowymi, rządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach

		ratowniczych przeprowadzanych w czasie wypadków drogowych, pożarów, zagrożeń oraz innych klęsk i zdarzeń; informowanie ludności o istniejących zagrożeniach, edukacja społeczeństwa w zakresie udzielania pierwszej pomocy; rozwijanie wśród mieszkańców powiatu kultury fizycznej, sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; działania na rzecz ochrony środowiska; przeciwdziałanie patologii, alkoholizmowi i wykluczeniu społecznemu; zabezpieczanie ratownicze imprez masowych i innych; prowadzenie szkoleń
108	Kamiennogórskie Stowarzyszenie Kulturalno-Historyczne	Wspieranie i przeprowadzanie działań promujących polską kulturę i historię oraz zachęcających ludzi do większego zaangażowania obywatelskiego, promocje postaw patriotycznych i obywatelskich. Promowanie Ziemi Kamiennogórskiej w Polsce i świecie.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze

II.17.2 Stowarzyszenia kultury fizycznej

Tabela nr 31. Wykaz stowarzyszeń kultury fizycznej działających na terenie powiatu kamiennogórskiego

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Cel statutowy
1	Kamiennogórski Klub Gry w Petanque „Bulebomba”	Propagowanie Petanque jako sportu i rozrywki.
2	Ludowy Klub Sportowy „Uran” Okrzeszyn	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
3	Klub Sportowy „Orły” Lipienica	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
4	Ludowy Klub Sportowy „Pagaz” Krzeszów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
5	Ludowy Klub Sportowy „Amfibolit” Ogorzelec – Leszczyniec	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
6	Ludowy Klub Sportowy „Trzy Korony” Kochanów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
7	Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Czadrów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
8	Ludowy Klub Sportowy „Rokom” Ptaszków – Dębrznik	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
9	Ludowy Klub Sportowy „Czarni” Przedwojów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
10	Ludowy Klub Sportowy „Dragon” Miskowice	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
11	Klub Kolarski „Pagaz Polskie Składy Budowlane” Krzeszów	Upowszechnianie kolarstwa szosowego oraz propagowanie wychowania fizycznego
12	Szkolny Związek Sportowy Miasta Kamienna Góra	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej wśród młodzieży szkolnej na terenie miasta Kamienna Góra.
13	Ludowy Klub Sportowy „Bóbr” Marciszów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
14	Ludowy Klub Sportowy „Lesk” Sędziszów	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
15	Klub Kolarski „K-3”	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej a w szczególności kolarstwa wśród dorosłych i młodzieży na obszarze działania klubu kolarskiego.
16	Ludowy Zespół Sportowy „Bóbr 1” w Opawie	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
17	Ludowy Klub Sportowy	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej a w szczególności kolarstwa

	„KWARC-NOWAK-EKO”	wśród dorosłych i młodzieży na obszarze działania klubu kolarskiego.
18	Ludowy Zespół Sportowy „Auxilia” w Janiszowie	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej a w szczególności kolarstwa wśród dorosłych i młodzieży na obszarze działania klubu kolarskiego.
19	Klub Sportowy „Dolomit-Stein” w Pisarzowicach	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w szczególności popularyzacji boksu, jako dyscypliny sportowej oraz propagowanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku.
20	Klub Sportowy MOROCROSS Kamienna Góra	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w szczególności popularyzacji boksu, jako dyscypliny sportowej oraz propagowanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku.
21	Ludowy Klub Sportowy „ŻUBR”	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
22	Ludowy Klub Sportowy „Gnejs” Ogorzelec	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
23	Stowarzyszenie „Oyama Karate” Lubawka	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowywanie dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport.
24	Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe	Prowadzenie działalności na rzecz kultury fizycznej i turystyki na terenie gminy Kamienna Góra
25	Kamiennogórski Klub Sportowy „Olimpia”	Organizacja sportu kwalifikowanego oraz współpraca z innymi organizacjami sportowymi, a także współdziałanie w zakresie kultury fizycznej.
26	„Włóknierz” Chelmsko Śląskie	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna. Działalność związana ze sportem. Działalność klubów sportowych. Pozostała działalność związana ze sportem. Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania.
27	Miejski Klub Sportowy "Orzeł" w Lubawce	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej, a w szczególności piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży. Realizowanie zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, edukacji, promocji zdrowia, a także aktywnego wypoczynku. Kształtowanie u członków klubu wartości moralnych i koleżeńskich. Wyrównywanie szans i warunków uczestnictwa dzieci i młodzieży w różnych formach aktywności fizycznej, a w szczególności tych dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, które nie mają ze względu na warunki naturalne, środowiskowe i społeczne szans na udział w różnych formach kultury fizycznej. różnego rodzaju działania na rzecz pozyskiwania do pracy z dziećmi i młodzieży, wolontariuszy - młodzież i osoby dorosłe, a w szczególności nauczycieli i rodziców.
28	Klub Sportowy „Pod Okrajem”	Brak informacji
29	Miejski Klub Sportowy „Karkonosze” JP	Brak informacji
30	Międzyszkolny Klub Sportowy "Sudety"	Klub prowadzi swoją działalność w systemie edukacji narodowej, współdziała ze Szkołami w realizacji celów wychowawczych i zadań sportowych. Klub działa w ramach ogólnopolskiego systemu kultury fizycznej i realizuje zadania zlecone przez władze państwowe i samorządowe w zakresie wychowania zdrowotnego i fizycznego młodzieży szkolnej. Klub umożliwia utalentowanej młodzieży uczestnictwo w cyklu szkoleniowym w poszczególnych dyscyplinach sportu. Klub inspirowa i organizuje środowisko ludzi dorosłych do działań na rzecz zdrowia, kultury fizycznej i sportu młodzieży szkolnej.
31	Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe W Kamiennej Górze	Wszechstronne krzewienie kultury fizycznej i turystyki ze szczególnym uwzględnieniem środowiska wiejskiego.
32	Klub Sportowy - Miejski Ośrodek Sportów Siłowych I Tężyzny Fizycznej Relax	Uczestniczenie w procesie rozwoju kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem sportów siłowych, rekreacji ruchowej i profilaktyki zdrowotnej, Rozwijanie działalności prowadzącej do utrzymania i podnoszenia tężyzny i sprawności fizycznej szerokich rzesz społeczeństwa. Krzewienie zamiłowania do systematycznego uprawiania sportów siłowych (trójbój siłowy, wyciskanie na ławeczce i kulturystyka), szeroko rozumianej rekreacji fizycznej, rehabilitacji ruchowo - siłowej i sportu wśród mieszkańców naszego Miasta. Walka z przejawami patologii społecznych przez uprawianie sportu, szczególnie przez młodzież, Kształtowanie wśród członków miejskiego ośrodka patriotyzmu, walorów moralnych, zrozumienia zasad dyscypliny i solidarności ludzkiej oraz sumiennego wypełniania obowiązków społecznych i obywatelskich.
33	Miejsko-Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe W Lubawce	Działanie na rzecz rozwoju kultury fizycznej i turystyki na terenie miasta i gminy Lubawka.
34	Stowarzyszenie Sportowe "Karkonosz Kamienna Góra"	Brak informacji

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze

II.17.3 Fundacje

Tabela nr 32. Wykaz fundacji działających na terenie powiatu kamiennogórskiego

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Cel statutowy
1	Fundacja Rozwoju Miasta i Gminy Lubawka „Brama Lubawska”	Rozwój społeczno-gospodarczy miasta i gminy Lubawka.
2	Fundacja „Ostoja”	Profilaktyka i ochrona zdrowia, a w szczególności wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych i starszych oraz ich rodzin w procesie rehabilitacji, powrotu do zdrowia i wszechstronnego rozwoju.
3	Fundacja na Rzecz Rozwoju Ziemi Kamiennogórskiej „Kwiat Lnu”	Rozwój społeczno – gospodarczy obszarów wiejskich.
4	Fundacja „Violetty Villas” z siedzibą w Krzeszowie	Niesienie pomocy artystom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji finansowej. Promowanie kultury, sztuki i dorobku artystycznego oraz młodych talentów. Prowadzenie działalności koncertowej. Wspieranie zachowań ekologicznych na pogórzu sudeckim. Ochrona zwierząt.
5	Fundacja „Za zakrętem”	Ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie , kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna.
6	Fundacja „J – EN – KI”	Wsparcie i pomoc osobom dotkniętym autyzmem, pomoc poszkodowanym w wypadkach i oczekującym na trudne bądź drogie zabiegi medyczne. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.
7	Fundacja alternatyw cywilizacyjnych „Życ inaczej”	Propagowanie wartości z poszanowania wszystkiego co istnieje, zarówno w wymiarze biologicznym, jak i kulturowym. Ochrona środowiska naturalnego, badanie kultury ekologicznej, poszanowanie wartości istnienia. Poszanowanie różnych kultur, nacji, poglądów i postaw.
8	Fundacja wspierania inicjatyw lokalnych SERAFINY	Pomoc społeczna, wyrównywanie poziomu życia mieszkańców wsi, promocja zdrowia, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. Działania na rzecz kultury, nauki, tradycji, oświaty, sportu, ekologii, ochrony zwierząt. Tworzenie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie wypoczynku , turystyki, promocji obszarów wiejskich.
9	Fundacja „Łatwiej żyć”	Działanie w zakresie wspierania, promocji i pomocy w rozwoju osób niepełnosprawnych intelektualnie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
10	Fundacja EKO-EGO „SELF”	Diagnostyka i terapia osób z zaburzeniami psychicznymi w szczególności dzieci i młodzieży. Leczenie osób chorych przewlekle z zaburzeniami psychicznymi. Diagnostyka i leczenie osób uzależnionych od alkoholu. Diagnostyka i leczenie dzieci i młodzieży uzależnionych od komputerów.
11	Dolnośląska Fundacja Pomocy Dzieciom „Rokfordzik”	Pomoc społeczna osobom w trudnej sytuacji życiowej. Wspieranie rodzin i systemu pieczy zastępczej. Pomoc osobom w podeszłym wieku i niepełnosprawnym. Przeciwdziałanie patologiom społecznym. Ochrona zdrowia.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze

II.17.4 Uczniowskie kluby sportowe

Tabela nr 33. Wykaz uczniowskich klubów sportowych działających na terenie powiatu kamiennogórskiego

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Cel statutowy
1	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka-bis”	Organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, uczestnictwo w imprezach sportowych organizowanych dla uczniów, organizacja zajęć i imprez sportowych, sekcje: piłka siatkowa, pływanie.
2	Uczniowski Klub Sportowy „Orleń”	Organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, aktywizacja ruchowa, organizacja zajęć i imprez sportowych, sekcje: narciarstwo biegowe dziewcząt, narciarstwo biegowe chłopców, piłka nożna chłopców.
3	Uczniowski Klub Sportowy „Piątka” – SP nr 5	Organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, aktywizacja ruchowa, organizacja zajęć i imprez sportowych, sekcja: kolarstwo górskie.
4	Uczniowski Klub Sportowy „Amator”	Organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, uczestnictwo w imprezach sportowych organizowanych dla uczniów, organizacja zajęć i imprez sportowych, sekcje: narciarstwo biegowe i biathlon, zespołowe gry sportowe, biegi przełajowe.
5	Międzyszkolny Uczniowski Klub	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej, w szczególności narciarstwa

	Narciarski „Pod Stróżą”	wśród dzieci i młodzieży, realizowanie zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, edukacji narciarskiej i promocji zdrowia i aktywnego wypoczynku.
6	Uczniowski Klub Sportowy „Debiut”	Organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, uczestnictwo w imprezach sportowych organizowanych dla uczniów, organizacja zajęć i imprez sportowych, sekcje: szachowa.
7	Uczniowski Klub Sportowy „Tytani”	Rozwijanie różnych form kultury fizycznej w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej (koszykówka, piłka ręczna, piłka siatkowa, narciarstwo biegowe, narciarstwo zjazdowe), ze wskazaniem na piłkę koszykową.
8	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton”	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych, Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim.
9	Uczniowski Klub Sportowy „Zadrna”	Propagowanie i rozwój kultury fizycznej, a w szczególności gry szachowej i pływania wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
10	Uczniowski Klub Sportowy „Tkacz”	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim.
11	Lubawski Uczniowski Klub Sportowy „LUKS-SKI”	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze

II.18 Zdrowie

W powiecie kamiennogórskim funkcjonuje otwarta (podstawowa i specjalistyczna) i zamknięta (szpitale) opieka zdrowotna. Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej zapewniają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, posiadające kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Poradnie specjalistyczne, działające w formie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, zorganizowane są w przychodniach oraz dwóch szpitalach – Powiatowym Centrum Zdrowia i Dolnośląskim Centrum Rehabilitacji w Kamiennej Górze.

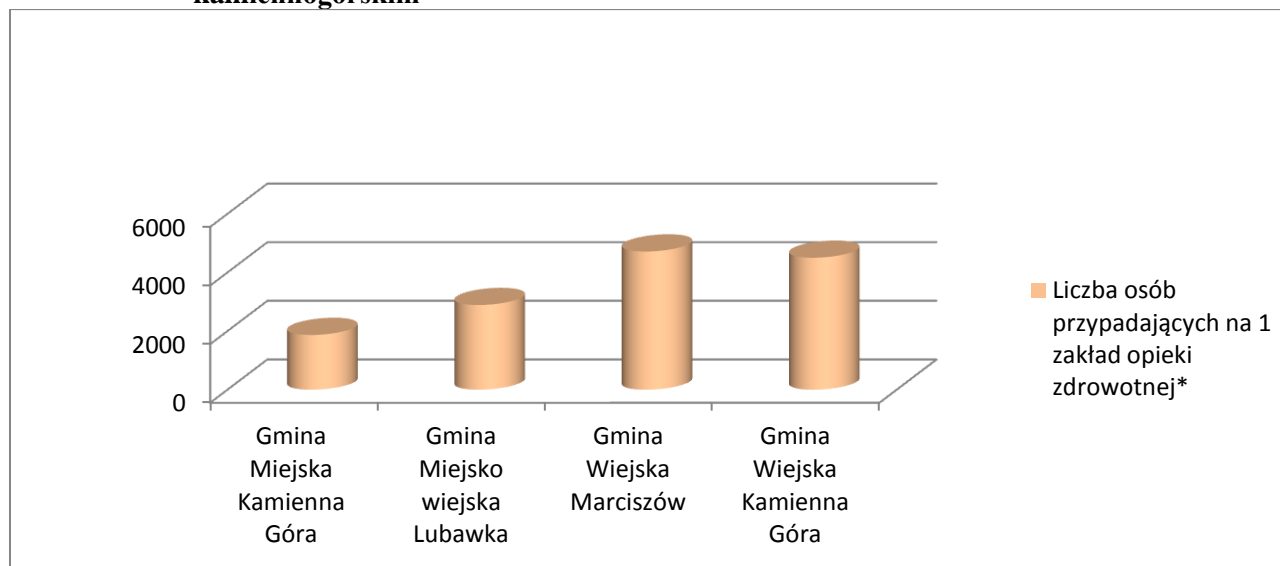
Powiatowe Centrum Zdrowia zapewnia dostęp do czterech podstawowych oddziałów w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, pediatrii oraz ginekologii i położnictwa. W szpitalu funkcjonuje również oddział intensywnej opieki medycznej (OIOM) i szpitalny oddział ratunkowy (SOR).

W Dolnośląskim Centrum Rehabilitacji, pacjenci przyjmowani są do oddziałów chirurgii urazowej, rehabilitacyjnego, rehabilitacji neurologicznej i oddziału reumatologicznego. Ponadto przy szpitalu funkcjonuje oddział opiekuńczo-leczniczy.

W zakresie stomatologii, świadczeń medycznych udzielają lekarze prowadzący prywatne gabinety dentystyczne, którzy ramach tej działalności, mają zawarte kontrakty z NFZ.

Rehabilitacja lecznicza prowadzona jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Fizjoterapia” i Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji.

Wykres nr 45. Liczba osób przypadająca na jeden zakład opieki zdrowotnej w powiecie kamiennogórskim

*Statystyczne Vademecum Samorządowca 2012, dane za 2011 r.

Tabela nr 34. Przychodnie w powiecie kamiennogórskim

Nazwa przychodni	Adres	Numer telefonu	
		poradnia ogólna	poradnia dla dzieci
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” w Kamiennej Górze	ul. Broniewskiego 18 58-400 Kamienna Góra	75 64 55 807	75 64 55 815
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” Filia w Krzeszowie	ul. Jana Nepomucena 8 58-400 Krzeszów	75 74 23 383	75 74 23 383
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzina” w Kamiennej Górze	ul. Papieża Jana Pawła II 8 58-400 Kamienna Góra	75 744 31 13	75 744 31 13
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce	ul. Kościuszki 19 58-420 Lubawka	75 74 11 776	75 74 11 776
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce Filia w Chełmsku Śląskim	ul. Lubawska 26 58-420 Chełmsko Śląskie	75 74 22 121	75 74 22 121
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce Filia w Miskowicach	Miskowice 58-400 Kamienna Góra	75 74 26 667	75 74 26 667
Przychodnia Zdrowia „Gambit”	ul. Wojska Polskiego 16 58-400 Lubawka	75 74 49 669	75 74 49 669
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Marciszowie	Ul. Szkolna 4a 58-410 Marciszów	075 74 10 236	075 74 10 236
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego	58-425 Leszczyniec 131	75 74 24 414	75 74 24 414

Tabela nr 35. Apteki w powiecie kamiennogórskim

Nazwa apteki	Adres	Telefon	Dni i godziny otwarcia	
			poniedziałek - piątek	sobota
PANACEUM	pl. Kościelny 4 58-400 Kamienna Góra	75-744-23-88	8.30 – 18.00	8.30 – 13.00
PAPROTKA	pl. Grunwaldzki 2 58-400 Kamienna Góra	75-744-69-68	8.00 – 18.00	9.00 – 14.00
MIEJSKA	pl. Wolności 5 58-400 Kamienna Góra	75-744-23-25	8.00 – 19.00	9.00 – 14.00
VADEMECUM	ul. Papieża Jana Pawła II 6 58-400 Kamienna Góra	75-744-31-92	8.00 – 19.00	8.00 – 14.00
REMEDIUM	ul. Wł. Broniewskiego 24 58-400 Kamienna Góra	75-744-61-40	8.00 – 18.00	9.00 – 14.00
ECHINACEA	ul. Boh. Getta 8 58-400 Kamienna Góra	75-743-02-49	9.00 – 20.00	9.00 – 14.00
SŁONECZNA	ul. Słoneczna 11 58-400 Kamienna Góra	74-661-40-58	8.00 – 18.00	8.00 – 13.00
CENTRUM ZDROWIA	ul. Papieża Jana Pawła II 8 58-400 Kamienna Góra	75-717-59-37	8.00 – 19.00	8.00 – 15.00
LILIFARM	pl. Wolności 7 58-420 Lubawka	75-741-17-07	8.00 – 20.00	8.00 – 18.00 9.00 – 13.00 /niedziela/
HIPOKRATES	ul. W. Polskiego 16 58-420 Lubawka	75-746-77-51	poniedziałek- piątek 8.00 – 18.00	nieczynne

Tabela nr 36. Szpitale w powiecie kamiennogórskim

L.p.	Nazwa szpitala	Oddziały
1	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Kamienna Góra ul. Bohaterów Getta 10	- Oddział Chirurgii Ogólnej - Oddział Ginekologiczno - Położniczy - Oddział Noworodkowy - Oddział Chorób Wewnętrznych - Oddział Dziecięcy - Oddział Intensywnej Opieki Medycznej
2	Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o. Kamienna Góra ul. Janusza Korczaka 1	- Oddział Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej - Oddział Rehabilitacyjny (Dział Rehabilitacji, Krioterapia Ogólnoustrojowa) - Oddział Rehabilitacji Neurologicznej - Oddział Reumatologiczny - Oddział Opiekuńczo – Lecznicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCZ oraz DCR

III. Analiza SWOT.

W celu oceny potencjału wewnętrznego zasobów Powiatu Kamiennogórskiego członkowie zespołu posłużyli się metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY

- Piecza zastępcza,
- Dostęp do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- Szeroka oferta ośrodków kultury,
- Sprawne funkcjonowanie powiatowych placówek pomocy społecznej,
- Szeroka oferta szkolenia zawodowego,
- Działanie specjalnej strefy ekonomicznej,
- Funkcjonowanie Uniwersytetu III-wieku,
- Wdrożenie projektów i programów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych i zawodowych,
- Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Poradnia i oddział dzienny dla osób uzależnionych,
- Sprawna komunikacja i współpraca pomiędzy służbami i inspekcjami.

SŁABE STRONY

- Zbyt niska liczba asystentów rodziny,
- Niski, ujemny współczynnik przyrostu naturalnego,
- Wysoki współczynnik migracji społeczeństwa,
- Starzenie się społeczeństwa,
- Bezrobocie wśród osób starszych,
- Wysoki udział długotrwałego bezrobocia w powiecie,
- Brak zakładów pracy chronionej,
- Niski poziom wiedzy i świadomości społecznej na temat profilaktyki zdrowia,
- Mała aktywność organizacji pozarządowych.

SZANSE

- Pozyskiwanie środków z unijnych na realizację projektów społecznych,
- Realizacja programów adresowanych głównie do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Przystępowanie do programów mających na celu likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych, transportowych i funkcjonalnych,
- Aktywność organizacji pozarządowych.

ZAGROŻENIA

- Niedostateczna komunikacja i współpraca między samorządami,
- Rosnący udział osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50 r. życia,
- Niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych,
- Niekorzystne zjawisko demograficzne w powiecie,
- Rosnący wskaźnik osób po kryzysach psychicznych oraz uzależnionych od alkoholu.

IV. Zestawienie tabelaryczne celów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2015-2020.

LP.	ZADANIE	WYKONAWCA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Cel I Rozwijanie różnorodnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy			
1.	Opracowanie i realizacja projektów/programów dla grup dewaloryzowanych na powiatowym rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • Fundusz Pracy • fundusze krajowe • Europejski Fundusz Społeczny
2.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • Fundusz Pracy • środki PFRON • fundusze krajowe • Europejski Fundusz Społeczny
Cel II Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej zapewniającego profilaktykę i pomoc jednostce, rodzinie oraz niewydolnym środowiskom			
1.	Zapewnienie należytej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Dziecięca Świetlica Środowiskowa • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne

2.	<p>Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą:</p> <p>a) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • organizacja i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w warunkach wolnościowych, • monitorowanie skuteczności oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych na osoby stosujące przemoc; <p>b) pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ewidencjonowanie i upowszechnianie informacji (np.: strona internetowa PCPR) na temat istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów i organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
3.	<p>Rozwój bazy lokalowej i kadrowej poradnictwa specjalistycznego, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i realizację programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, • opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym, mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w rodzinach zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym, • utworzenie powiatowego ośrodka interwencji kryzysowej wraz z miejscami hotelowymi dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny • OPS-y (zespoły interdyscyplinarne) 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
4.	<p>Rozwój usług profilaktyczno-wspierających, skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizację czasu wolnego dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dziecięca Świetlica Środowiskowa • Ośrodki Pomocy Społecznej • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne jednostek samorządu terytorialnego

5.	Dokształcanie i szkolenie pracowników w celu podniesienia jakości świadczonych usług.	<ul style="list-style-type: none"> • Dziecięca Świetlica Środowiskowa • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Powiatowy Ośrodek Wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Środki krajowe • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
6.	Sporządzanie „Niebieskiej Karty”.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
7.	Udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grupach roboczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
8.	Kontrola rodzin objętych procedurą NK.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
9.	Prowadzenie postępowań przygotowawczych dot. przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • sądy, prokuratura 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
10.	Powiadamianie jednostek pomocy społecznej o zauważonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
11.	Kierowanie wniosków do sądów o ingerencję w wychowanie dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
12.	Występowanie do GKRPA z wnioskami o objęcie leczeniem odwykowym.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • jednostki pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
<p>Cel III Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.</p>			

1.	<p>Zapewnienie warunków do zorganizowania i wspierania zastępczych form opieki, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie w mediach zastępczych form opieki rodzinnej, • tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych, w tym zawodowych nie spokrewnionych z dzieckiem, • rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki, • organizacja szkoleń kandydatów dla rodzin zastępczych, • organizowanie wielofunkcyjnych placówek opiekuńczo-wychowawczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
2.	<p>Zapewnienie dzieciom wychowania w warunkach rodzinnych, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracę z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej, • stworzenie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
3.	<p>Upowszechnienie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, • promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych festynów rodzinnych, • szkolenie koordynatorów pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne

4.	<p>Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, szkolnych ośrodków wychowawczych, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie, • pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, • organizowanie pomocy edukacyjno-wspierającej dla usamodzielniających się wychowanków. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Sąd Rodzinny 	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
Cel IV Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez intensyfikację działań na ich rzecz.			
1.	<p>Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat niepełnosprawności i możliwych form pomocy, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań informacyjnych na temat przysługujących osobom niepełnosprawnym praw, ulg, uprawnień i programów, • wykorzystywanie środków masowego przekazu do przedstawiania problematyki niepełnosprawności, • współdziałanie instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania wiedzy nt. niepełnosprawności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności • Organizacje pozarządowe • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki PFRON • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
2.	<p>Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji społecznej, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, • dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, rozwój doradztwa i pomocy psychologicznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności • Organizacje pozarządowe • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki PFRON • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne

3.	<p>Przystosowanie środowiska lokalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • likwidację barier funkcjonalnych i architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,, • likwidację barier transportowych, • likwidację barier w poruszaniu się osób niepełnosprawnych, • likwidację barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, • zapewnienie opieki dla osoby zależnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki PFRON • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
4	<p>Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do kultury, sportu, rekreacji i osiągnięć naukowych, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie imprez integracyjnych, • zagwarantowanie możliwości rozwoju zainteresowań poprzez różne formy działalności kulturalnej, • umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystanie z różnych form uprawiania sportu, rekreacji i turystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności • Organizacje pozarządowe • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki PFRON • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
5.	<p>Zagwarantowanie możliwości rozwoju zainteresowań poprzez różne formy działalności kulturalnej i integracyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Ośrodek Wsparcia • Dziecięca Świetlica Środowiskowa 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki unijne
6.	<p>Umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnego udziału w życiu społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Ośrodek Wsparcia • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek samorządu terytorialnego • środki krajowe • środki unijne
<p>Cel V Minimalizowanie skutków niepełnosprawności.</p>			

1.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i możliwych form pomocy <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych i otoczenia społecznego • tworzenie sieci oparcia społecznego poprzez aktywne współdziałanie z osobami niepełnosprawnymi • wykorzystywanie środków masowego przekazu do przedstawiania problematyki osób niepełnosprawnych • współdziałanie instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie aktywnej integracji 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Ośrodek Wsparcia • Dziecięca Świetlica Środowiskowa • Organizacje pozarządowe • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne jednostek samorządu terytorialnego
Cel VI Aktywizacja i integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze środowiskiem.			
1.	Umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnego udziału w życiu społecznym poprzez wspieranie realizacji programów integracyjnych obejmujących niepełnosprawne dzieci od najmłodszych lat.	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Ośrodek Wsparcia, • Dziecięca Świetlica Środowiskowa • Organizacje pozarządowe • Dom Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • środki krajowe • środki własne jednostek samorządu terytorialnego
Cel VII Przygotowanie młodzieży szkół ponadgimnazjalnych do świadomego kształtowania własnej kariery zawodowej.			
1.	Kształtowanie postaw ułatwiających podjęcie właściwego kierunku studiów i w konsekwencji zdobycie satysfakcjonującej pracy zawodowej, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • inspirowanie do poznania siebie, swoich możliwości, sensu życia i zaplanowania własnej kariery zawodowej, • kształtowanie zdolności do adaptowania się do zmieniającej się rzeczywistości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
Cel VIII Działania wspierające dzieci i rodziny w trudnej sytuacji życiowej.			

1.	<p>Promocja zdrowego stylu życia, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie kwalifikacji nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, • właściwe reagowanie na przejawy zagrożeń i uzależnień, • uświadamianie młodzieży i rodzicom zagrożeń związanych z uzależnieniami, • realizacja programów i projektów dotyczących uzależnień. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących • Zespół Szkół Specjalnych • Powiatowe Centrum Edukacji • Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
2.	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integracja społeczna poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach, • rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży, • wyrównywanie szans edukacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących • Zespół Szkół Specjalnych • Dziecięca Świetlica Środowiskowa 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
3.	<p>Upowszechnianie wiedzy oraz sposoby reagowania na przejawy pomocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących • Zespół Szkół Specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
4.	<p>Wspieranie rozwoju wolontariatu wśród młodzieży szkolnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
<p>Cel IX Kształtowanie świadomości młodzieży na temat osób niepełnosprawnych.</p>			

1.	Informowanie młodzieży o formach pomocy osobom niepełnosprawnym, rozprzestrzenianie wiedzy o prawach i obowiązkach osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Zespół Szkół Ogólnokształcących • Zespół Szkół Specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • budżety placówek • środki zewnętrzne
CEL X Podniesienie poziomu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń.			
1.	Udział w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą w przedszkolach i szkołach w ramach realizowanego programu „Edukacja prawna i leśno - przyrodnicza dzieci i młodzieży”.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej • Jednostki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
2.	Przeprowadzanie pogadanek, konkursów podczas organizowanych przez różne podmioty - imprez, rajdów, festynów dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej • Jednostki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek
3.	Rozmowy profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą sprawiającą problemy wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze • Jednostki pomocy społecznej • Jednostki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne jednostek

